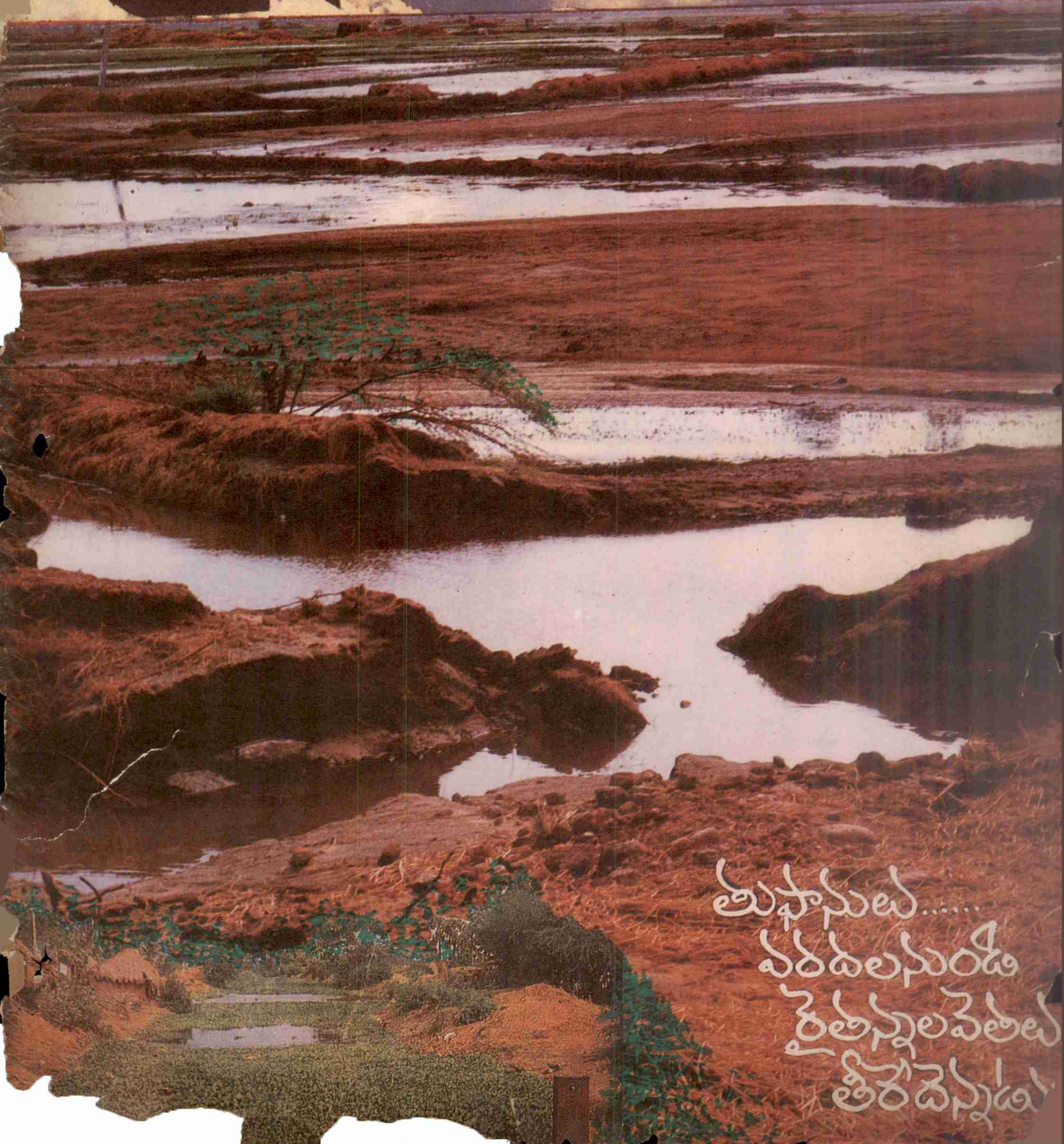

రేతువాడ

తుఫానులు.....
వరదలనుండి
రైతున్నలవెలుగు
తీరదెన్నడూ

విలేఖించనిండు నన్ను
తెలంగాణా వీరగాథ!
వ్యధలతోడ నిండిననూ
వ్యాకుల త్యాగాలతోడ
పెల్లుబికి ఆశాలత
పల్లవించు పరమగాథ
అమాయకుల హత్యలతో
సతుల మానభంగాలతో
బరువు తాళలేని జనత
తిరిగి చిందు నెత్తురుతో
తడిసిన యీ అమరగాథ
తడయక ప్రకటించు నొకటి
ఇది అంతిమ పోరాటం
ఇది సంకుల సంగ్రామం
వలసరాజ్య విధానాలు
ప్రజ ఇంక సహించబోదు
ఫాసిస్టుల అత్యాశలు

ఈషణ్మాత్రము సాగవు
మరఫిరంగి నోళ్ళతో
మదించు గడ్డు సామ్రాజ్యం
కూలికి తెచ్చిన బాంబులు
కురిపించే హానివాన
ఇంకానా? అసంభవం
ఇది అంతిమ పోరాటం
విన్నారో? వినలేదో?
వీరతెలంగాణా వీణ!

(తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం సాగుతున్న
కాలంలో ప్రఖ్యాతకవి శ్రీ హరీంద్రనాథ్
చట్టోపాధ్యాయ తెలంగాణా విప్లవగాథలను
గురించి రాసిన గేయం)
పి.సుందరయ్య రచించిన
“వీర తెలంగాణా విప్లవపోరాటం— గుణపాఠాలు”
అన్న గ్రంథం నుండి సేకరించబడినది.

రైతువాణి

(ఐ లె టిన్)

లోపలి పేజీల్లో

సంపాదకవర్గం :

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ
(ఎడిటర్)

శ్రీ పి. మధు

శ్రీ వి. శ్రీనివాసరావు

అగస్టు 1990

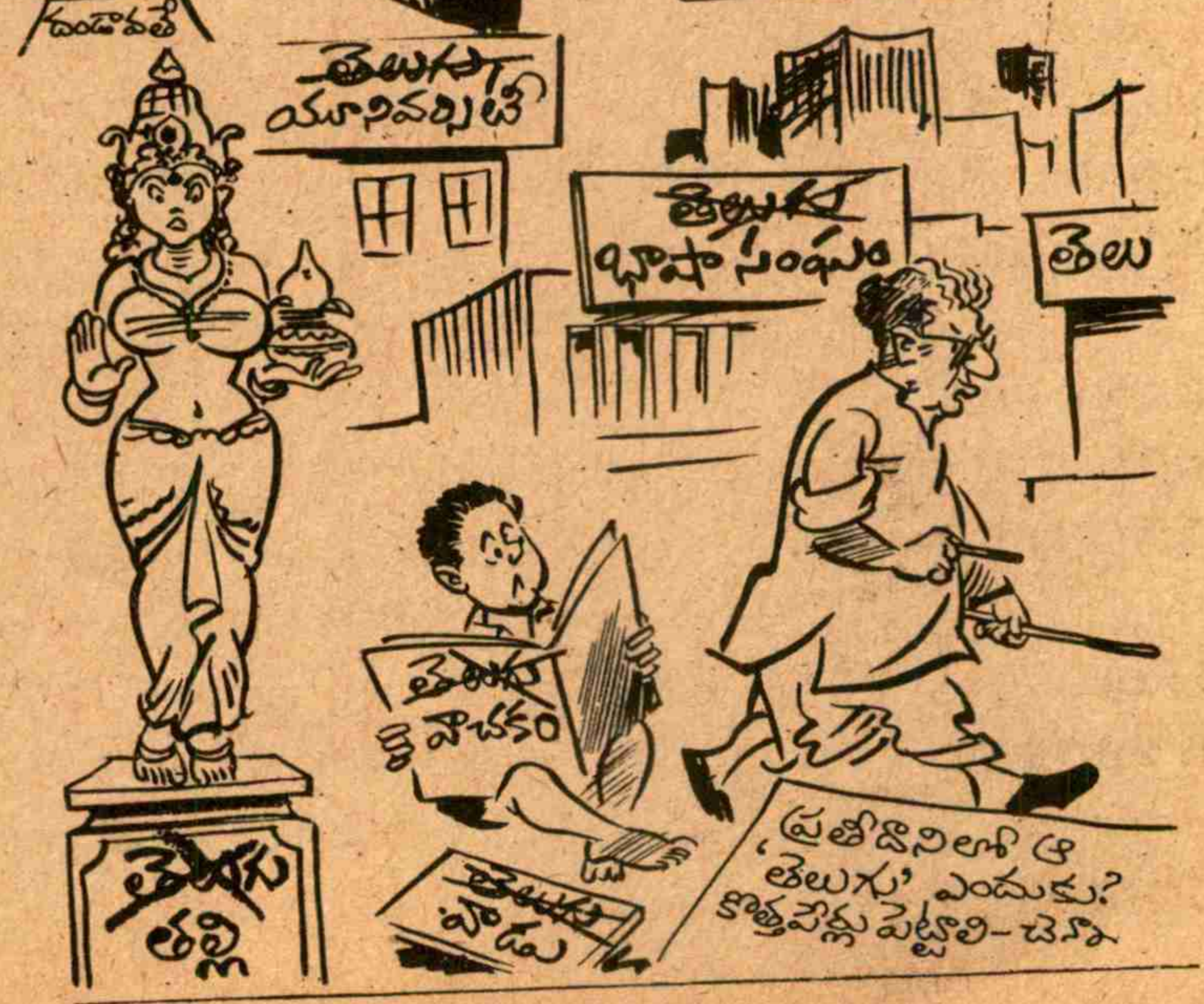
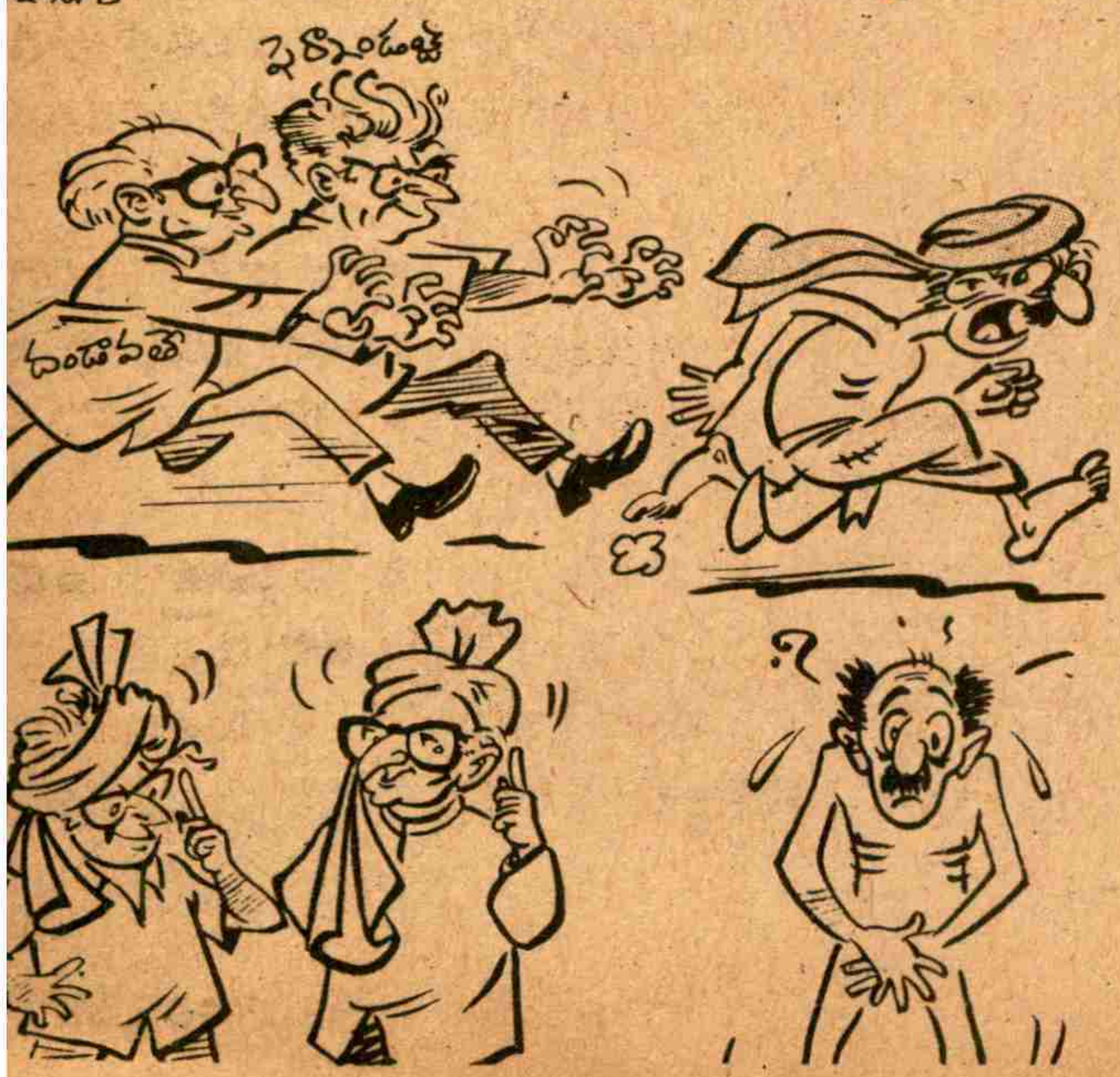
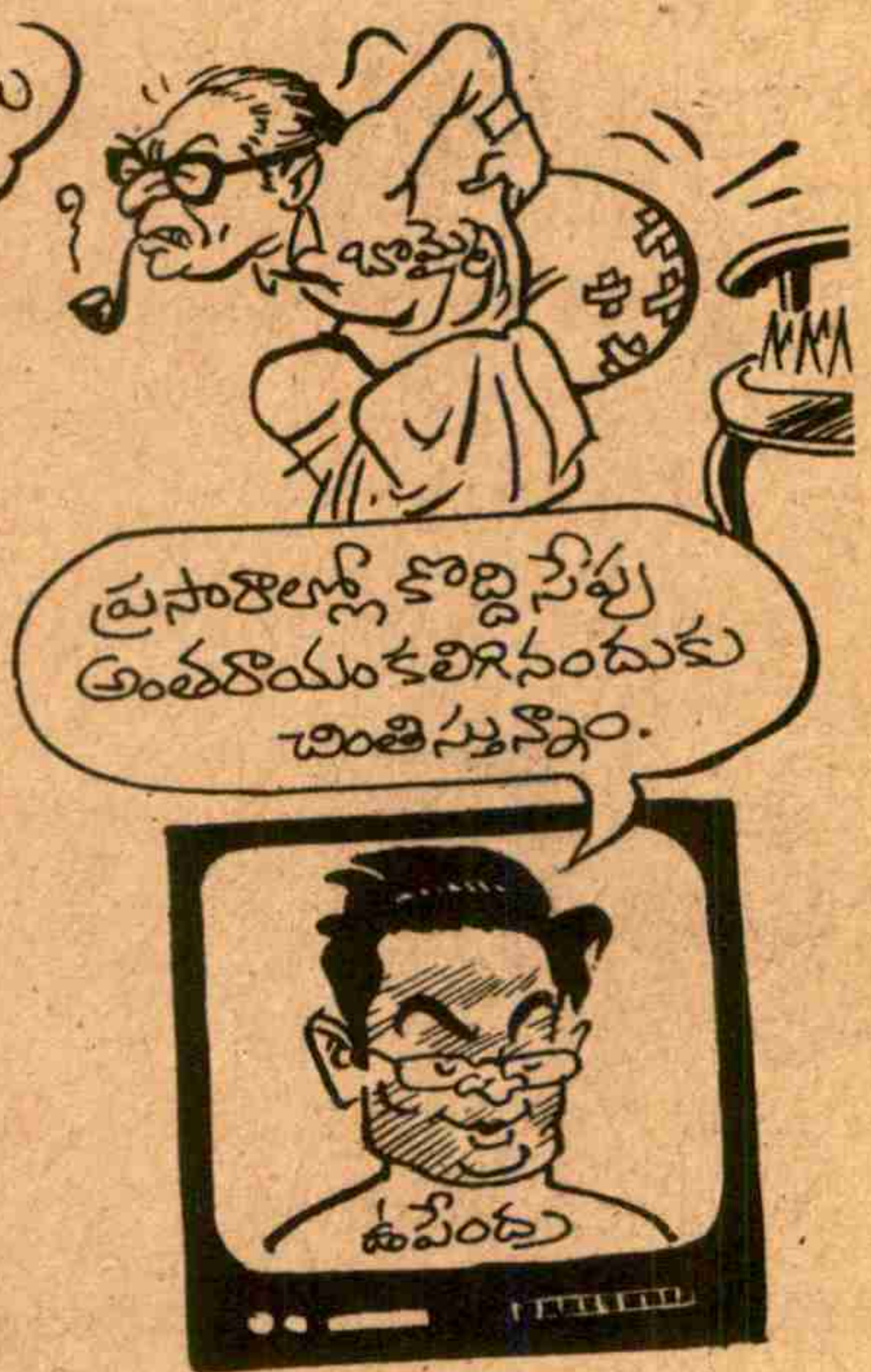
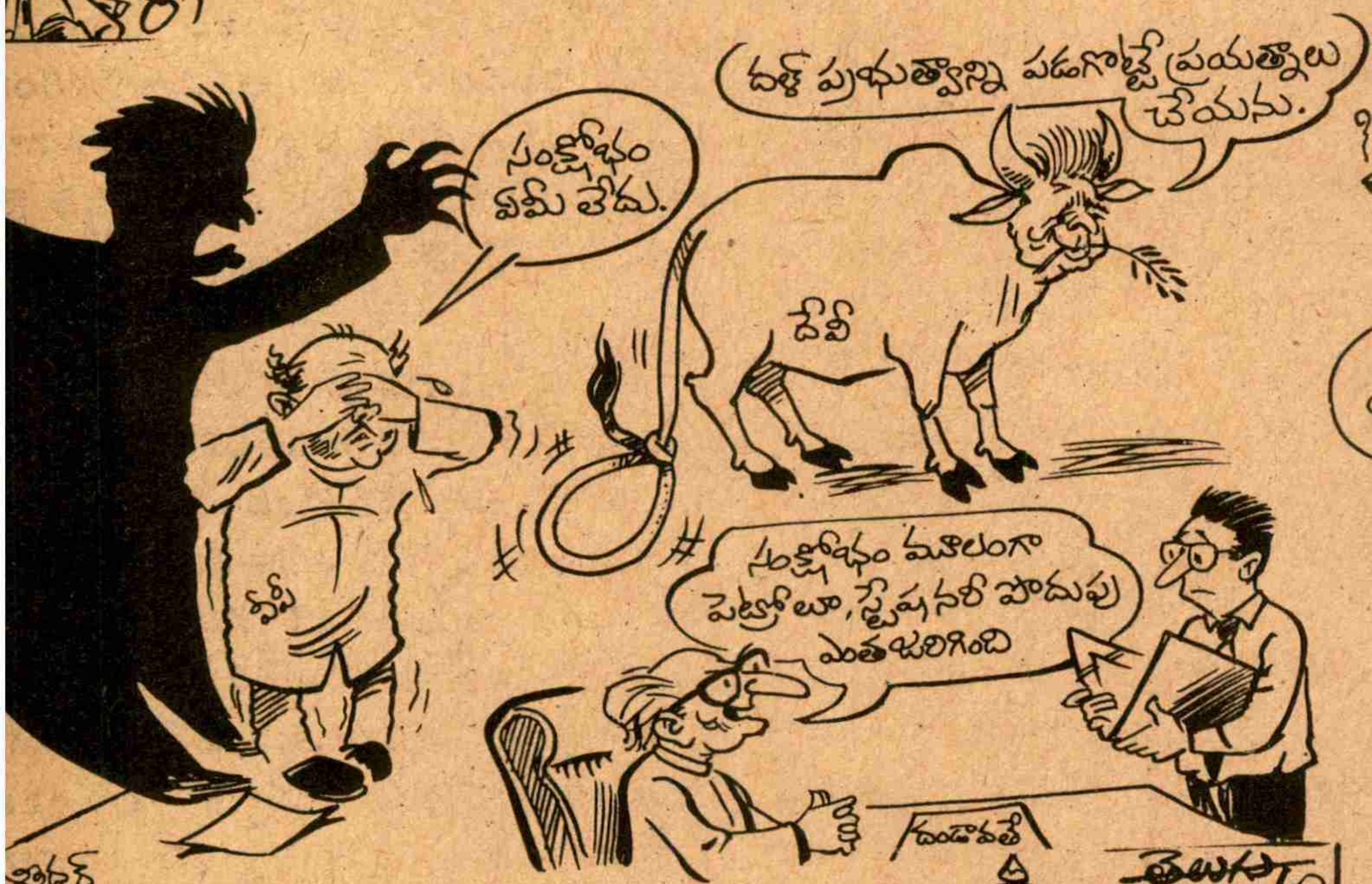
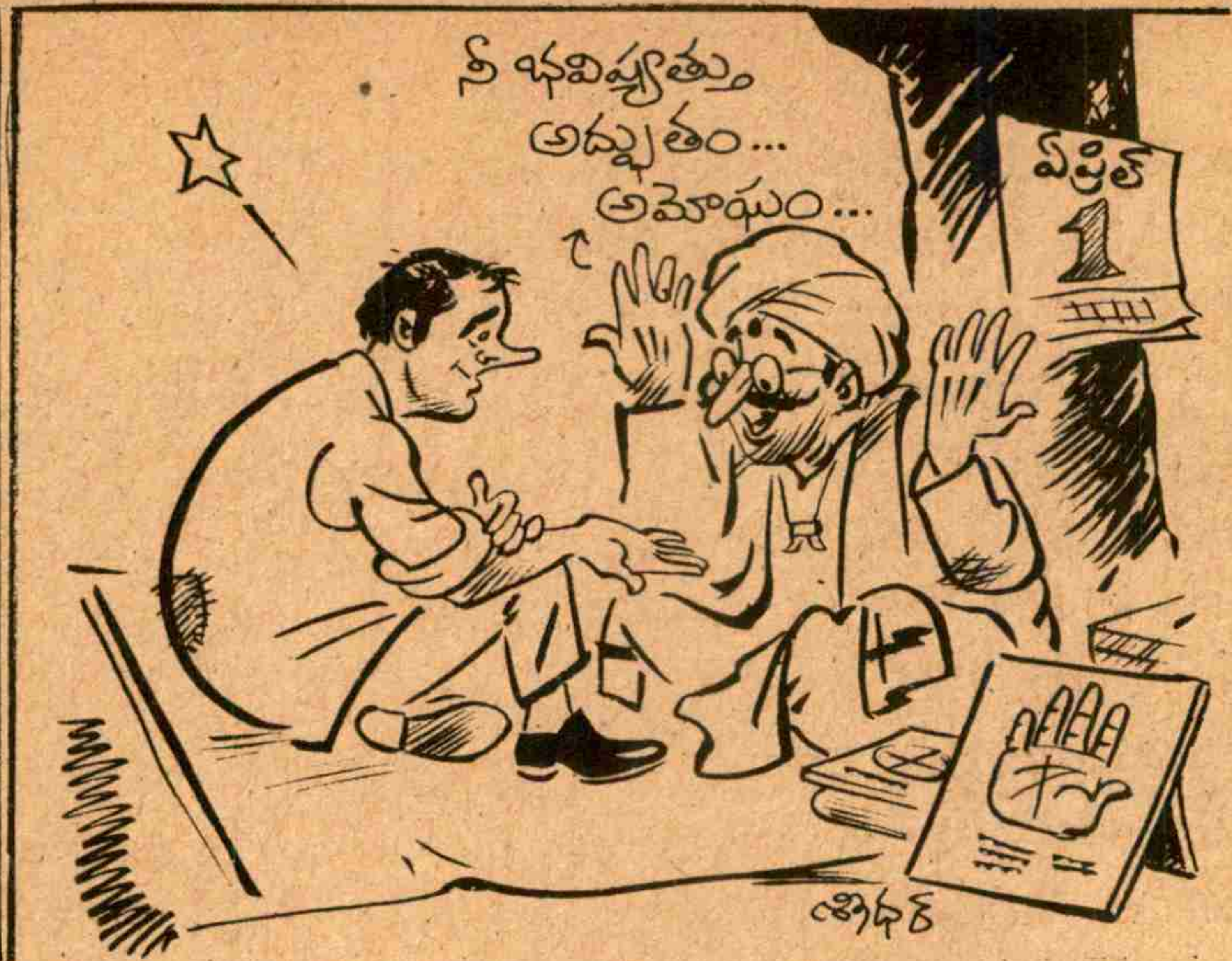
విడి ప్రతి : 2-50లు

38 పేజీలు

ఆం.ప్ర. రైతుసంఘ కార్యాలయం
అకులవారిపేటి, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 520 002

పేజీ నెం.

సంపాదకీయం	3
చుణులరద్దు సహకారరంగానికి వర్తింపజేయాలి	4
అంతులేని నష్టం - అరకొర సహాయం	5
పంటల దీమాపతకం	8
సస్యరక్షణచర్యలు	9
అస్సలవలయంలో గ్రామీణ రైతాంగం	13
రాష్ట్రాలోకా హాటాలు	16, 17
రాష్ట్రంలో రైతు ఉద్యమ ప్రారంభదినాలు	18
పశువులకు వచ్చే ఇబ్బులు నివారణచర్యలు	19
వర్షాధార ప్రాంత రైతులకు సూచనలు	21
ఛాసార పరీక్షకు మట్టి సేకరణ, పద్ధతులు	22
మోటార్లు పెట్టే యిబ్బందులు - సూచనలు	23
గోదావరి నది పరిచయం	25
రైతు సంక్షేమకృషిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం	27
రాష్ట్రంలో వర్షాభావ పరిస్థితి	29
ఎలాంటి భూములలో తోటలు చేయవద్దు	31

గత మే 9 10 తేదీల్లో రాష్ట్రం తీవ్ర తుపాన్ తాకిడికి గురైంది. గతంలో లాగ ప్రాణనష్టం జరగకపోయినప్పటికీ కనీసినీ ఎరుగని రీతిలో ఆస్తి నష్టం వాటిల్లింది. రు. 2800 కోట్ల నష్టం జరిగినట్లు అంచనా వేసిన ప్రధానంగా గుంటూరు, కృష్ణా, విశాఖపట్నం జిల్లాలు తీవ్ర నష్టమునకు గురయ్యాయి. వ్యవసాయరంగాన్ని బాగా బిన్నమయ్యింది. వ్యవసాయరంగానికి రు. 325 కోట్లు, వండ్లతోటలకు దాదాపు 250 కోట్ల నష్టం వాటి నట్లు ప్రభుత్వ నివేదికలో పేర్కొన్నారు. ఇంత పెద్ద మొత్తంలో నష్టం జరిగినప్పటికీ రైతాంగానికి నామమాత్ర సహాయం కూడ అందలేదు. సముద్రతీరం వెంబడి 70,000 హెక్టార్ల భూమి ఉప్పునీటిపాలై నట్లు నిర్ధారణ కా కేవలం 21,000 హెక్టార్లకు మాత్రమే సహాయం అందించనున్నట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేర్కొనటం చాలా విచా కరం. అలాగే 1.77 లక్షల హెక్టార్లలో వరిపంట ధ్వంసం అయితే, కేవలం 6767 హెక్టార్లకు మాత్రమే సహాయ అందించనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. దాదాపు 5 లక్షల టన్నుల ధాన్యం రంగుమారినట్లు ప్రభుత్వం నిర్ధారించి రంగుమారిన ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసేందుకు నిబంధనలు సడలించినప్పటికీ 2 లక్షల టన్నులు మాత్రం కొనుగోలు చేయటం జరిగింది. అనేక యితర పంటలకు కూడ కోట్లాది రూపాయల నష్టం జరిగింది. కా తాత్కాలిక సహాయం సకాలంలో సక్రమంగా అందజేయడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలం అయింది. పునరావాస కార్యక్రమాలను త్వరితగతిన అమలు జరుపక పోవడంవల్ల రైతాంగం పరిస్థితి అగమ్యగోచరం తయారైంది. ఖరీఫ్ సీజన్ మొదలై నప్పటికీ తగిన సహాయం అందకపోవడంతో రైతాంగం తీవ్ర నిరా నిస్పృహలకు లోనవుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యవైఖరి అన్ని వర్గాల ప్రజలలోను తీవ్ర అసంతృప్తిని నె కొల్పింది. చివరకు కాంగ్రెస్(ఐ) పార్టీకి చెందిన కృష్ణాజిల్లా ప్రజాపరిషత్ చైర్మన్, పార్లమెంట్, శాసనసభ్యు జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డ్ సమావేశం నుండి వాకౌట్ చేశారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన రుణాల మాఫీ పథకంపై కూడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నేటివరకు యెలాం నిర్దిష్టమైన చర్యలు తీసుకోలేదు. తమపార్టీ ఎన్నికల ప్రచారణలో రుణాల మాఫీని ప్రస్తావించలేదని, ఆ పథక అమలుకు అయ్యే మొత్తం వ్యయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరించాలని కుండిసాకులు చెప్పతోంది. కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ తన ఎన్నికల ప్రచారణలో బస్సుల ఛార్జీలను పెంచనున్నట్లు ప్రస్తావించినప్పటికీ, అధికారం చేపట్టగా బస్సు ఛార్జీలను పెంచింది. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పెంచిన నీటితీరువాను తగ్గిస్తామని ఎన్నికల ప్రచారణ చేసిన వాగ్దానాన్ని అమలు జరుపకపోగా, నీటితీరువా బకాయిలను నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తుంది. బోగస్ రేషన్ కార్డుల పేరుతో కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం పథకం, పక్కా గృహనిర్మాణ పథకాలను ఎత్తివేసేందు ప్రయత్నిస్తోంది. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 75 వేల వ్యవసాయ వంపుసెట్లకు కనెక్షన్లు యివ్వగా నేటి ప్రభుత్వం ఆ సంఖ్యను 25 వేలకు కుదించింది. అయితే, రుణాల మాఫీ భారంలో సగం మొత్తాన్ని తన వాటా కేంద్రమే భరిస్తుందని, మిగతా సగం మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మూడు సంవత్సరాల కాల పరిమితితోకూడి రుణంగా ఇచ్చేందుకు కేంద్రం సంసిద్ధత వ్యక్తం చేసింది. అయినప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి చొరవన చూపటంలేదు.

ఇటీవల సంపూర్ణ ఆరోగ్యంతో తిరిగివచ్చిన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చెన్నారెడ్డి తనకు హైదరాబాద్ లో జరిగి సన్మానసభలో ప్రసంగిస్తూ, రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న పై తక్షణ సమస్యలపై ఎలాంటి ప్రకటన చేయకపోగా ఇతర రాష్ట్రాలకన్న మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయానికి వినియోగించే విద్యుత్ ఛార్జీల రేట్లు తక్కువగా వున్నా పేర్కొన్నారు. అంటే విద్యుత్ ఛార్జీల పెంపుదలను ఆ ప్రకటన సూచిస్తోంది.

అనేక ఆటపోటులకు గురిఅవుతున్న రైతాంగం తమ సమస్యల పరిష్కారానికి పెద్దఎత్తున ఉద మాలకు, ఆందోళనలకు పూనుకొంటున్నది. అందులో భాగంగా జూలై 24వ తేదీన వ్యవసాయ కార్మికులతో కల రైతులు జరిపిన “రాస్తారోకో” ఆందోళన జయప్రదం కావడం గమనార్హం. పలుప్రాంతాల్లో రైతులు అరెస్టు అయ్యారు. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న తక్షణ సమస్యల పరిష్కారానికి పూనుకొంటు ధని భావిస్తున్నాం.

జాలరద్దు సహకార రంగానికి వర్తింపచేయాలి

—కొరటాల సత్యనారాయణ(రాష్ట్ర కార్యదర్శి)

ప్రభుత్వం అనుసరించిన పెట్టుబడిదారీ ఆర్థికవిధానంవల్ల వ్యవసాయ రంగానికి ఏంతో హానికలిగింది. వ్యవసాయపు పెట్టుబడులు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. రైతు పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటుధర లభించలేదు. వీటికితోడునిరంతరం వెంటాడుతున్న ప్రకృతి వైపరీత్యాలు నిండి రక్షణ లేదు. ఫలితంగా సమస్త రైతాంగం, యితరగ్రామీణ పేదల రుణభారం పెరిగిపోయింది. ఈ రుణభారంనుండి రైతాంగాన్ని విముక్తిచేయాలని రైతు సంఘాలు ఎంతోకాలంనుండి ఆందోళన సాగిస్తూవచ్చాయి. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అందుకు నిరాకరిస్తూ వచ్చింది. 89లో ఏర్పడిన జనతాదళ్, నేషనల్ ఫ్రంట్ లు 10 వేలలోపు రుణాలను రద్దుచేస్తానని తన ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానంచేసింది.

సూత్రానంగా అధికారంలోకివచ్చిన నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం బడ్జెట్ లో వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధికి 50% కేటాయించటం, రైతుల పంటలకు ప్రకటించిన మద్దతు ధరలు రైతాంగానికి ఊరట కలిగిందాయి. తన ఎన్నికల ప్రణాళికలో చేసినవాగ్దానం మేరకు రుణాలరద్దుకు చట్టరూపం కల్పించ పూనుకున్నది. ఈ చట్టం వల్ల మొత్తం రైతాంగంఎంతో ప్రయోజనం పొందగలమని ఆశించారు. అధికారవర్గాలు రుణాలరద్దు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు మోయలేని భారమని, వ్యాంకింగ్ వ్యవస్థదెబ్బతింటుందని మొత్తం పథకాన్ని నీరు గార్చటానికి ప్రయత్నించేయాయి. ప్రభుత్వం రైతుల, ప్యూర్ దారుల, వ్యవసాయ కార్మికులు

రుణాలరద్దుకుగాను బడ్జెట్ లో వెయ్యి కోట్లు కేటాయించింది. తుదకు మే 15వ తేదీ నుండి అమలులోకితెస్తూ “వ్యవసాయ - గ్రామీణ రుణ విమోచన పథకం 1990” పేరిటచట్టాన్ని చేసింది ఈ చట్టం పెద్దఎత్తునఆశలు పెంచుకున్న రైతాంగాన్ని నిరాశపరచింది.

ఈ చట్టం తొలుత చెప్పినట్లు 10 వేలలోపు రుణాలుతీసుకున్న సన్న, చిన్నకారు రైతులకు కాకుండా రుణ పరిమితి, భూ పరిమితితో నిమిత్తం లేకుండా అందరు రైతులకు వర్తిస్తుంది. జాతీయ వాణిజ్య బ్యాంకులు, ప్రాంతీయ, గ్రామీణ బ్యాంకులు, కేంద్ర సహకారబ్యాంకులు, యితర సహకార సంఘాలకు వర్తిస్తుంది. వ్యవసాయ నిమిత్తం తీసుకున్న బంగారు రుణాలకు, ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ లపైన తీసుకున్న వ్యవసాయ రుణాలకుసహకార చక్కెర కర్మాగారాల పండివాటిలో వాటా ధనం నిమిత్తం తీసుకున్న రుణాలకు యిది వర్తిస్తుంది. వ్యవసాయ ఆదారితమైన చేరివృత్తుల వారికి వ్యవసాయ కార్మికులకు యిది వర్తిస్తుంది.

ఈ చట్టం వర్తించే కాలపరిమితి గాని, అర్హతలనుగాని మొదటి నుండి అస్పష్టంగా చెప్పబడుతూ వచ్చింది. తొలుత 89 అక్టోబరు 2నాటికిపున్న బకాయిలను రద్దు చేస్తామని, ఆ తరువాత 89 అక్టోబరు 2నాటికి వాయిదామీరిన బకాయిలను రద్దు చేస్తామని చెప్పింది. ఉద్దేశపూర్వకంగా బకాయి పద్ద వారికి వర్తించదని చెప్పింది. తాజాగా ప్రకటించిన చట్టం లో 81-8-89కి పూర్వం అప్పటినుకొని

బకాయిదారులందరిని దీర్ఘకాల బాకీదారులుగా పరిగణించి వర్తించబడుతుంది. 89 అక్టోబరు 2నాటికిబకాయి వుండి చనిపోయిన వారి వారసులకు ఇది వర్తించబడుతుంది. 89 అక్టోబరు 2నాటికి కోర్టులో దివాళా దాఖలు చేసిన వారికి, డిక్రీ ప్రకటించబడిన వారికి యిది వర్తిస్తుంది.

86, 87, 88 సంవత్సరాలలో రుణాలు తీసుకున్న వారికి మాత్రం అనావారీ లెక్కల ప్రకారం బకాయి పడిన సంవత్సరం, దానితోపాటు మరొక సంవత్సరం 50 శాతంపైగా పంటలు పోయిన వారికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. దీర్ఘకాలిక రుణాలు, రీషెడ్యూలు చేయబడిన రుణాలపై షరతుల ప్రకారం బకాయిపడినవాయిదాలకు కూడా యిది వర్తిస్తుంది. ఈ చట్టం ప్రకారం అర్హత కలిగి 89 అక్టోబరు 2 అనంతరం బకాయి చెల్లించిన వారికి కూడా వర్తించబడుతుంది.

ఇన్ని షరతులు విధించటంతో ప్రయోజనం పొందే రైతాంగం పరిధి తుడిచి నేయబడింది. దీర్ఘకాలంగా అప్పులడిగిలో దిక్కుకున్న రైతాంగానికి ఈ షరతులు విధించటంసరైనదికాదు. అనావారీలెక్కలు, పంటలు పోవటం వంటి షరతులు లేకుండా 89 అక్టోబరు 2 నాటి బకాయిలున్న రైతాంగం అందరికీ వర్తించాలని రైతుసంఘం కోరుతుంది.

రైతుకు ఎన్నిబ్యాంకులలో అప్పు వుండే అన్ని బ్యాంకులకు రద్దు చేస్తున్న మొత్తాన్ని సమానంగా విభజిస్తారు. కేంద్ర సహకార సంఘాలు, (మిగతా 29వ పేజీలో)

జననిని, ధరణిని నమ్మినవాడు చెడడు

అంతులేని నష్టం - అరకొర సహ సహాయం

—వై. కేశవరావు (కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘం కార్యదర్శి)

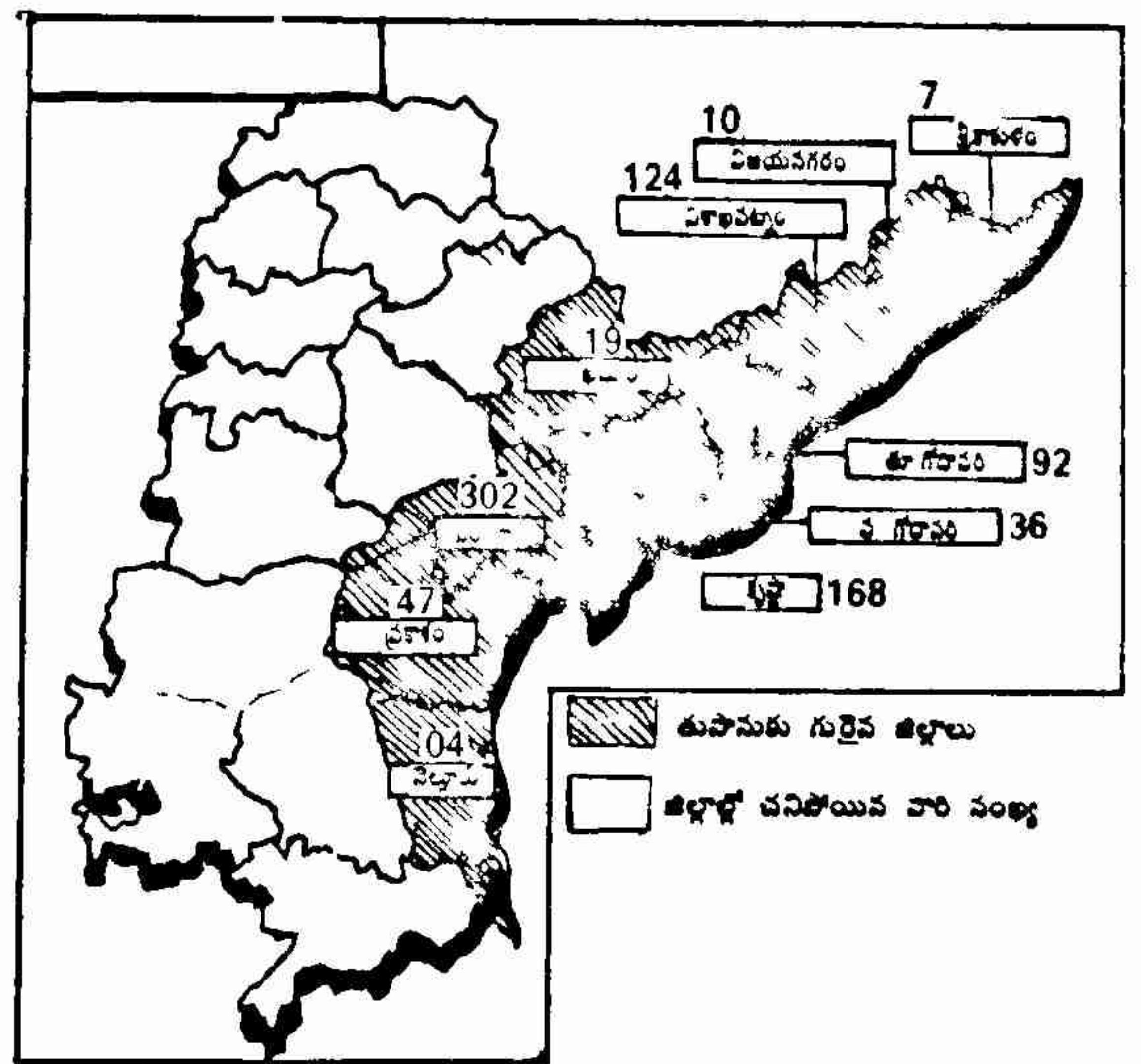
మే 9, 10 తేదీలలో సంభవించిన పెనుతుఫాను ఆంధ్ర కోస్తా జిల్లాలను అల్లకల్లోలం చేసింది. గత సూర్య సంవత్సరాలలో వచ్చిన తుఫాను లన్నిటికంటే ప్రమాదకరంగా వచ్చింది. 10 జిల్లాలలో 880 మండలాలలోని 5,160 గ్రామాలు ఈ తుఫానుతాకి దికి గురయ్యాయి. 107 గ్రామాలకు ఉప్పునీరువచ్చింది. ముందుగా తీసుకున్న జాగ్రత్తచర్యలవల్ల ప్రభుత్వపరంగానూ, స్వయంగానూ 5.5 లక్షల మంది సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలారు. అనేకమంది తుఫాను షెల్టర్లలో రక్షణపొందారు. అయినప్పటికీ 934 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

తుఫానుకుముందు వెనుకకూడా కుండపోతగా కురిసిన వరం వల్ల వరదలు కూడా తోడై గతంకంటే ఎన్నోరెట్లు అస్తి విధ్వంసం కలుగచేసింది. ప్రభుత్వ ప్రజల ఆస్తులకు 2137.27 కోట్లమేరకు నష్టం కలిగించింది. 6.6 లక్షల ఇళ్ళు పూర్తిగాను, 7.8లక్షలఇళ్ళు పాక్షికంగాను మొత్తం 14 లక్షలపైగా ఇళ్ళు దెబ్బతినగా లక్షలాది మంది ప్రజలు నిలువనీడచెకుండా అల్లాడిపోయారు. 45 లక్షల పశువులు, మేకలు, కోళ్ళు చనిపోయాయి. 10.15 లక్షల ఎకరాలలోని వరి, చెరకు, అపరాలు, వేరుశనగ, నువ్వు, పత్తి తదితర పంటలు దెబ్బతినగా, మరొక 2లక్షల 70వేల ఎకరాలలోని మామిడి, నిమ్మ, సపోటా, కొబ్బరి, జీడిమామిడివంటి పండ్లతోటలు, ఆరటి, కూరగాయలు, తదితరతోటలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. కోళ్ళఫారాలు, చేపల చెరువులు, రొయ్యలచెరువులు, బాగా నష్టపడినాయి. తీర ప్రాంతంలోని రైతులు, మత్స్య, నేత, గీత, తదితరవృత్తులవారంతా పంటలు, పశువులు, ఇళ్ళు పనిముట్లు మొత్తంకోల్పోయారు. సముద్ర వరదకట్టలు, మేజర్, మీడియమ్, మైనర్ ఇరిగేషన్ కాలువలు, డ్రైనేజికాలువలు, చెరువులు, పంచాయతీరాడ్, ఆర్. అండ్ ది. విద్యుత్ తదితర సంస్థలన్నీ తీవ్రంగా నష్టపడినాయి. ఈ తుఫాను కృష్ణా, గుంటూరు, విశాఖజిల్లాలను ఎక్కువ నష్టపరచింది. 176 వేల ఎకరాలు ఉప్పునీరు, 102వేల ఎకరాలు ఇసుకమేటబడిపోయాయి.

ఈ పెనుతుఫాను రులతల్వాలను, రాజకీయాలను రావు లేకుండా ప్రజలందరినీ నష్టపరచింది. కేంద్ర-ప్రభుత్వం గతానికి భిన్నంగా రాష్ట్రం ఎడల విపక్షతకు తావీయకుండా వెనువెంటనే 86 కోట్ల సహాయం అందించింది. సహాయకార్యక్రమాల నిర్వహణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్వపక్ష రాజకీయ ప్రయోజనాలకు చోటివ్వటంతో అనేక అవకతవకలు జరిగాయి. సహాయం అందక ఆందోళనకు పూనుకున్న బాధితుల సమస్యలను ప్రభాంతంగా పరిష్కరించడంపనిపిందిపోయి లాఠీఛార్జీలు, చాల్పులు సాగించి ప్రాణ

హరణందాకా వెళ్ళింది. కేంద్రం యిచ్చిన 86 కోట్లతోపాటు ప్రభుత్వం మరొక 41కోట్లు కలిపి మొత్తం 127 కోట్లు ఖర్చుదని, తక్షణసహాయకార్యక్రమాలు పూర్తయ్యామని ప్రకటించి పునరావాస కార్యక్రమాలకుగాను మరొక 122 కోట్లు సహకారాలని కేంద్రాన్ని కోరింది.

ఈ తుఫానుకు ఎక్కువ నష్టాలకు గురైంది పశ్చిమ రంగం. పునరావాస సహాయ కార్యక్రమాలలో రైతాంగం తకు గురికాబడిందని చెప్పకతప్పదు. 10.15 లక్షల ఎకరాల పంటలు దెబ్బతినగా జరిగిన నష్టం 325 కోట్లు అని ప్రభు అంచనావేసింది. అందుకుగాను ఇన్ ఫుడ్స్ సబ్సిడీ ఇసుక

తొలగింపును, పొగాకు ద్వారానెల మరమ్మత్తులను, ఉప్పునియు భూముల దాగుచేతకు జిప్సమ్తోసహా కార్యక్రమాలన్నింటిని ప్రకటించిన సహాయం 8.81 కోట్ల మూత్రమే 2 లక్షల 70 ఎకరాలలో పండ్లతోటలకు 580 కోట్ల నష్టం జరిగినట్లు అంచనా వేసింది. అందుకు ప్రకటించిన సహాయం 2.81 కోట్ల మూత్రమే వేరదిఎకరాలలో సారఫా కుప్పలు దెబ్బతిన్నగా వాచిరక్షం అ సహాయం చేయనేరదు.

ఈ సందర్భంగా విత్తనాలు, పశువులు, ప్రాముఖ్యత మందులతదితర వాటిద్వారా సహాయంఇస్తామని ప్రభుత్వంప్రకటి ఇన్ ఫుడ్స్ సబ్సిడీలు తాతలనాటి నిబంధనలతో, 77కోట్ల ప్రకటించి ధరల పరిమితితో నిర్ణయించబడినవి. ఆ నిబంధనల ప్రకారం పరిపంటపోయిన 5 లక్షల ఎకరాలకుగాను చరచంకు కాబోయిన పరితుప్పలుగాని, నిజ నిజమైన 3 లక్షల 40వేల ఎ

రైతు లెక్కచూస్తే నాగలి కూడా మిగలదు

వరికుప్పలుగాని, ధాన్యపురాస్యులుగాని ఇన్పుట్స్ సబ్సిడీకి పాత్రలేదు. పంటలు నిలుపుపై వున్నట్లుగా ధృవీకరించి, వాటిలో కొనుక్కు, చిన్నకారు రైతులకుగాను కేవలం 28355 ఎకరాల పొలాలకు మాత్రమే సబ్సిడీకి అర్హమైనట్లు ప్రకటించారు. ఆ సబ్సిడీకి "ఎకరాకు 250/-లకు సరిపడా విత్తనాలు, ఎరువులు, క్రిమి హారక మందుల రూపంలో ఆయా సందర్భాలలో యిస్తారు. పంటలకు ప్రకటించిన సబ్సిడీ ఎకరాకు 80/-లు మాత్రమే. 1977,500 ఎకరాలలో ఉప్పునీరు పట్టగా 30వేల ఎకరాల బాగు కు మాత్రమే ఎకరాకు 1 టన్ను చొప్పున జిప్సమ్ గాని, రు. 100/-లు సగదుగాని యిస్తామని ప్రకటించినది. అదికూడా నేటికి పనుకు అందించింది స్వల్పమే.

2 లక్షల 70 వేల ఎకరాలలో పండ్ల తోటలు కూరగాయల తోటలు దెబ్బతినగా వాటిలో 93,495 ఎకరాలకు సబ్సిడీ ప్రకటించింది. 1,45,725 ఎకరాలులోని మామిడితోటలు దెబ్బతినగా, 1% చెట్లుపడిపోయి పునరుజ్జీవం పొందని తోటలను మాత్రమే సబ్సిడీకి అర్హమైనవిగా గుర్తించటంతో కేవలం 4,250 ఎకరాలకు మాత్రమే సబ్సిడీ ప్రకటించబడింది. ఈ సబ్సిడీలలో ఎక్కువ

గం విత్తనాలు, ఎరువులు, క్రిమిసంహారక మందుల రూపంలో ఆయా సందర్భాలలో యిస్తారు. కావున రైతుకు తక్షణం అందించే భూస్యం. యీ తాతలనాటి నిబంధనలు మార్పుచేయాలని అవసరాలు చేసినా రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ పట్టించుకోలేదు. పశువులు కోల్పోయిన రైతులకు, మత్స్యకారులకు ఇవ్వబడింది. సానుభూతి మాత్రమే. వేలాదిగండ్లుపడి చిన్నాభిన్నమైన రిగేషన్ డ్రైనేజీల తాత్కాలిక మరమ్మత్తులకు కనీసం 25కోట్లు అవసరమని అధికారులు అంచనావేయగా అందుకు విడుదల కింది కేవలం 5 కోట్లు మాత్రమే.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శిస్తులను, రుణాలను వసూళ్ళు వాయిదా వున్నట్లు ప్రకటించింది. సర్వం కోల్పోయిన రైతులకు శిస్తులు, రుణాల వసూళ్ళు వాయిదావేయటంపంటి చర్యలు గత్యంతరం ప్రకటించుకొనేదాగాని రైతుకు తక్షణం కించిత్తుమేలుకలుగజేసేవి

కావు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అప్పులను రీ షెడ్యూల్ చేసి తిరిగి రుణాలు యిస్తామని ప్రకటించింది. దీనికివున్న నిబంధనలు, ఆటంకాలు ఎన్నో ప్రస్తుతం అమలులోవున్న పంటల భీమాపథకం, మండల పరిధి నిబంధనవల్ల, పంట దిగుబడి లెక్కించే విధానంవల్ల రైతుకు ప్రయోజనం లేకుండాపోయింది. ఈతుఫాను సందర్భంగా పంట నిలువునవున్న దానికే వ ర్తిస్తుందని, పంటకోసిన అనంతరం జరిగే నష్టాలకు తమ బాధ్యతలేదని భీమా కంపెనీ చెప్పింది.

రాష్ట్రవ్యాపితంగా 50 లక్షల టన్నుల ధాన్యం తడిసి దెబ్బ తిన్నది. ఈ ధాన్యంలో చెడిపోయిన ధాన్యం 4% నుండి 5% నికి, రంగుమాసిన ధాన్యం 8% నుండి 10%నికి తేమ శాతం 18% నుండి 20 కి నిబంధనలు సడలించి ఎఫ్.ఐ. ఐ ద్వారా కొనుగోలు చేస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. వాస్తవానికి రైతాంగం వున్న ఈ దుస్థితిలో ఈ సడలింపు నామమాత్రమే. పై సడలింపు ప్రకారం 2 లక్షల టన్నుల ధాన్యం కొనుగోలు చేయగా యింకా 30 లక్షల టన్నుల ధాన్యం రైతాంగం వద్ద నిలువ వుంది. ఈ ధాన్యాన్ని మరీకొంత నిబంధనలు సడలించి రైస్ ఫెడ్ ద్వారా కొనుగోలు చేసి, పశువులకు, కోళ్ళకు, చేపలకు, మేతలకు వినియోగించుకొనవచ్చు. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందుకు ఆసక్తి కనబరచటంలేదు. రైతాంగం నుండి ఆందోళన రావటంతో కేంద్రాలు ప్రారంభించినప్పటికి అందుకు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చలేదు. చాలా కేంద్రాలు బోర్డులకే పరిమితంగా వున్నాయి.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలనుండి ఆదుకోవటానికి యిచ్చే సహాయ కార్యక్రమాలలో యిటువంటి కఠినమైన నిబంధనలు హాస్యాస్పదంగా వుంటున్నాయి. ఇన్పుట్స్ సబ్సిడీలు, శిస్తులు, రుణాలు, పంటల భీమా, ధాన్యం కొనుగోలువంటి వాటి నిబంధనలను నష్టపడిన రైతాంగానికి కనీస సహాయం అందే విధంగా సవరించటం అవసరం.

బంగళాఖాతంలో ఏటా జూన్, నవంబరు మాసాలలో తుఫానులు చెలరేగటం, ఆంధ్రకోస్తాలో ఎక్కడో ఒకచోట తీరాన్ని తాకటం, అపారమైన నష్టాలు కలగటం తరచూ జరుగుతున్నదే. గత నూరు సంవత్సరాలలో చిన్న, పెద్ద తుఫానులు 67 వరకూ వచ్చాయి. 77 లో దివి సీమను కబళించిన ఉప్పెన 10 వేలమంది ప్రాణాలను బలిగొన్నది. కాగా ఈ సంవత్సరం మేలో వచ్చిన పెనుతుఫాను 934 ప్రాణాలతోపాటు 2137 కోట్లు విలువైన ఆస్తులను ధ్వంసం చేసింది. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు రాకుండా నిరోధించగల శక్తి లేకపోయినా, కట్టుదిట్టమైన రక్షణ చర్యలద్వారా నష్టాలను సాధ్యమైనంత తగ్గించుకోగల విజ్ఞానం, శక్తిపెరిగాయి. 1977 అనంతరం నిర్మించిన షెల్టర్లు నేడు ప్రజలరక్షణకు ఎంతగానో ఉపకరించాయి. ఉప్పెన నిరోధానికి అవసరమైన పక్కావరదకట్ట

(మిగతా 28వ పేజీలో)

కడుపులో చల్ల కదలకుండా

తుపానుకుజరిగినపశువులు,పంటలు నష్టాలు- ప్రకటించినసహాయంవివర

పంట పేరు -	విస్తీర్ణం	నష్టపడిన పంట విస్తీర్ణం ఎకరాలలో	సహాయం ప్రకటించిన విస్తీర్ణం ఎకరాలలో	ప్రకటించిన సహాయం ఎకర
ధాన్యం: కొట్టుకుపోయిన వరికుప్పలు	102492.5			
నీట తడిసిన వరికుప్పలు	340015			
నిలువుపై దెబ్బతిన్న పంట	55747.5			
	498195	498195	28955	250/-
చెరకు :	94712.	94712	8010 (పూర్తిగా)	385/-
	—	—	37902(పాక్షికంగా)	180/-
కాయధాన్యములు : పప్పులు	282287.50			
నువ్వులు	88415.			
వేరుశనగ	16850.			
ఇతరములు	34452.50			
	422005.	422005.	273732	80/-
తేటలు : మామిడి	145725.	—	4250	
నిమ్మ	6142.50	—	4410	
సపోటా	2510.	—	2187	1375/-
కొబ్బరి	4382.50	—	1610	
జామ	717.50	—	510	
జీడిమామిడి	5160.	—	287	
	164637.50	164637.		
అరటి	72262.50	—	56610	385/-
తమలపాకు	3200.	—	2442	5500/-
బొప్పాయి	257.50	—	57	1375/-
కూరగాయలు	30025.	—	24800	250/-
పూలతోటలు	1665.	—	1312	250/-
	107410.	107410.		
భూములు: ఉప్పునీరు వెసినది	176880	—	52600	120/-
	—	—	24437	1 బస్సు జిప్సమ్
ఇసుక మేటలు	102832	—		
కోతకు గురైనది	1190	—	79277	400/-
	282687	282687		
పశువులు, కోళ్ళు : పశువులు	27625			
మేకలు, గొర్రెలు	91366			
కోళ్ళు	4341878			
బాతులు	74705			
	4535574	4535574		
			యింతవరకు ఏ సహాయమూ ప్రకటించలేదు	

(అ)సమగ్ర పంటల భీమా పథకం

— రాహుల్

మనదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 4 దశాబ్దాలు గడిచింది. సాయంపైనే ఆధారపడి దేశ జనాభాలో సుమారు 70 శాతం ది తమ బ్రతుకు వెళ్ళదీస్తున్నారు. రైతే దేశానికి వెన్నెముక కూనే మన పాలకులు రైతు వెన్ను విరుస్తున్నారు. వారి కలలు కించకపోగా, కంటితుడుపు చర్యలు చేపడుతున్నారు. ముఖ్యంగా దేశంలో రైతాంగం పరిస్థితి నానాటికి నిషమిస్తున్నది. కుల వైఖరితోపాటు ప్రకృతి కూడా రైతాంగాన్ని చిన్నచూపు తున్నది. రైతు నానాటికి రుణగ్రస్తుడవుడున్నాడు. సగటున వత్సరానికి రు. 400 కోట్ల మేరకు నష్టపోతున్నారు. అనేక కష్టాలకు ఒడ్డి పండించిన ఉత్పత్తులకు తగిన గిట్టుబాటు ధరలు దండేదు. ఫలితంగా రైతు తాను కన్న కలలన్ని కల్లుగా పులుతున్నాయి. నిరాశ, నిస్సహాయత లోనైన ప్రకాశం, టూరు జిల్లాలోని రైతులు 40 మందికిపైగా ఆత్మహత్యలకు

పథకం అనే పేరుతో ఒక పథకాన్ని ప్రారంభించింది. జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ (జి. ఐ. సి) అనే సంస్థద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సంపూర్ణ సహకారంతో ఈ పంటల భీమా పథకం అమలు జరపాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. కరువు, కాటకాలు, తుపాను, వరదలు వచ్చినప్పుడు పంటలు దెబ్బతిన్న పక్షంలో రైతులను ఆదుకోవడం ఈ పథకం ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. రైతులు రుణాలను పొందేందుకు ఈ పరిస్థితులలో సహకరించడం ఈ పథకం లక్ష్యంగా చెప్పబడింది.

పంటల భీమా పథకం - పరిశీలన

కేంద్ర ప్రభుత్వము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో నిర్ణయించి ఎంపిక చేయబడిన ప్రాంతాలకే ఈ పథకం వర్తిస్తుంది. వరి, గోధుమ, పప్పుధాన్యాలు, నూనెగింజల పంటలకు ఈ పథకం వర్తిస్తుంది. వాణిజ్య బ్యాంకులు సహకార సంఘాలద్వారా రుణాలు పొందిన రైతులకు మాత్రమే యిది వర్తిస్తుంది. రిజర్వ్ బ్యాంకు వివిధ పంటలకు నిర్ణయించిన పరపతిపై 50 శాతం అదనపు మొత్తాన్ని కలిపి భీమా చేయడం జరుగుతుంది. ధాన్యాన్ని భీమా చేసిన మొత్తంపై 2 శాతం, ఇతర పంటలకు 1 శాతం, ప్రీమియం చెల్లించాలి. మధ్య తరగతి, చిన్న, సన్నకారు రైతులకు ప్రీమియం మొత్తాన్ని జి.ఐ.సి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెరి సగం భరిస్తాయి. రైతులు బ్యాంకుల నుండి రుణాలు తీసుకోవల్సిన రైతుల వద్ద నుండి ప్రీమియం వసూలు చేస్తారు. ఈ పథకం అమలుకు మన రాష్ట్రంలో మండలాలను ప్రాతిపదికగా గుర్తించారు. ఆ మండలంలో గత 5 సంవత్సరాలలో సగటు దిగుబడిలో 80 శాతంను సాధారణ పంటగా నిర్ణయించారు.

పంటలు దెబ్బతిన్న సందర్భాలలో భీమా చేసిన రైతాంగం యొక్క విజ్ఞప్తి మేరకు జి.ఐ.సి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, వ్యవసాయ గణాంకశాఖ అధికారులు ఆ మండలంలో జరిగిన సగటు నష్టాన్ని అంచనా వేస్తారు. సాధారణ పంటకంటే తగ్గిన దిగుబడి ప్రాతిపదికగా తీసుకుని, పంటకు చేసిన భీమా మొత్తం నుండి తగ్గిన పంటకు దామాషా ప్రాతిపదికన నష్టాన్ని చెల్లిస్తారు.

పై విషయాలను పరిశీలించినట్లైతే ఈ పంటల భీమా పథకం ఎంత అసమగ్రంగా ఉందో గమనించవచ్చు. ఈ పథకం పంటల భీమా పథకంగా కాక రుణాల భీమా పథకంగా గోచరిస్తుంది. కేవలం ధాన్యం పప్పుదినుసులు, నూనెగింజల పంటలకు మాత్రమే (మిగతా 24వ పేజీలో)

బృద్ధులు. వేలాదిమంది వ్యవసాయ కార్మికులుగా మారుతున్నారు. వీరు వ్యవసాయాన్ని వదిలి పట్టణాలకు వలసపోయి దినకూలీ రోజులు వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు.

మన దేశంలో ఉత్పత్తి రంగంలోను, వ్యాపార రంగం లు, పారిశ్రామిక యేతర రంగాల్లో పెట్టుబడుదారులకు, వ్యాపాకు నష్టాలు సంబవించినప్పుడు, నష్టాల నుండి బయట పడే భీమా సౌకర్యాలను పొందుతున్నారు. ఎంతో ప్రాధాన్యత న వ్యవసాయ రంగానికి ఈ సౌకర్యం లభించడంలేదు. ఇది తో శోచనీయమైన విషయం.

అయితే ఎన్నో రైతాంగ పోరాటాల ఫలితంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం 1985 వ సంవత్సరంలో సమగ్ర పంటల భీమా

ఉత్తరాన ముప్పు పట్టితే వూరికే పోదు

పైర్లకు చేపట్టదగిన సస్యరక్షణ చర్యలు

— డా॥ ఎన్. వేణుగోపాల్ (ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్టాం, గుంటూరు)

వరి : (1) ప్రాంతాన్ననుసరించి ముఖ్యమైన పురుగులకి లేక తెగులకి తట్టుకొనే వంగడాన్ని ఎన్నుకొనుటం సమగ్ర సశ్య రక్షణ విధానంలో అతికీలకమైనచర్య. ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరి శోధనా కేంద్రం యొక్క సిఫార్సులను, వ్యవసాయశాఖ వారు అందివ్వగలిగిన స్థితిని దృష్టిలో పుంచుకొని పరి రకాన్ని సాగు చెయ్యవలెను. ఆ విధంగా సిఫార్సు చెయ్యబడి, రైతులకు ప్రాంతీయ శాఖలద్వారా అందుబాటులో కొచ్చిన రకాలు చూ క్రింది యివ్వ బడినవి.

దోమపోటు : (సుడితెగులు)కు తట్టుకొనే రకాలు :
యం. టి. యు. 5249, 4870, 5293, 2087(చైతన్య)
2077(కృష్ణవేణి)

ఉల్లికోడు : (దుంపరోగం)కు తట్టుకొనే రకాలు :
ఫల్గుణ(6-17), సురేఖ, పోతన, ఐ. ఆర్. 84, మరియు వివిధ కాలపరిమితిగల, గింజ నాణ్యతగల్గిన వరంగల్, రాగోలు పరిపంగడాలు.

కాండం తొల్చే : (తెల్లకంకె) పురుగును తట్టుకొనే పంగ డాలు సశ్యశ్రీ, రత్న, సాకేట్-4 పోతన మొ॥వి.

బాక్టీరియా ఆకు తెగుల్ని తట్టుకొనేవి : స్వర్ణ, పినాకిని అగ్ని తెగుల్ని తట్టుకొనేవి : తిక్కన, పినాకిని, యన్ ఎల్ ఆర్ 28800, ఐ ఆర్ 84, యం టి యు 7014 మొ॥వి.

2) నారుమడిలో వచ్చే ముఖ్య పురుగులైన పచ్చదోమ' ఉల్లికోడు, కాండపురుగు మరియు ఆకుతినే దండుపురుగులను నివారించేందుకు నారుమడిలో పల్చగా నీచించి(750-1000 గ్రా/ఎకరా నాచేందుకవసరమయ్యేమిడికి) కార్బోఫ్యూరాన్ గుళికలను యిసుకలో కలిపి చల్లవలెను. ఈ ప్రక్రియ నాచుపీకే మూడురోజులముందు చేస్తే నాదిన తరవాతదశలో కూడా పైరుపై దీని ప్రభావం నిల్చి పురుగుల్ని పెరక్కుండా చేయును.

3) నారును (వేళ్ళభాగం మాత్రమే) క్లోరిపైరిఫాస్ లేక ట్రైక్లోఫాస్ వంటి మందు ద్రావణంలో ముంచి నాటువేయగలిగిన ఉపయోగకరమని లేలింది. ఈ ప్రక్రియ నాచుపీకె ప్రదేశంలోనే చిన్న మడిని తయారుచేసి మందు నీళ్ళలో వేళ్ళభాగం మాత్రమే మునుగునట్లు కట్టలు కట్టిన నారునుంచి సులభంగా చేయవచ్చును. ఆ విధంగా నారును సుమారు 8-12గం. ఉంచవలెను. పురుగు మందు వేగంగా మొక్క అంతర్భాగానికి చేరాలంటే లీటర్ నీటికి 10గ్రాములు యూరియా కలపటం ఉపయోగకరము. నారు

నాదిన పరిపైరుపై ముమారు 8-4 వారాలవరకు పురుగులు సస్యగా మారలేవు. అంతేగాక పై మందులు చల్లకం అనే విధానా మునివేయటంవలన కొంతవరకు వాతావరణ రాయింపు, యోగపడే జీవుల అంతం తగ్గిపోవును.

4) ముంపుకు గురైన లేక మురుగునీరు సరిగా పై ప్రాంతాల్లో పైరుపై ఆకుముడత లేక నాము పురుగు వాచటం నిందినప్పుడు లేక తాటాకు తెగులు(ముక్కపెంచు పురుగులు) పగా ఉన్నప్పుడు మాత్రమే పిచికారి మందులను ఎన్నుకొనవలె చదరపు మీటరు పైరులో ఒక తెల్లబడి లేర ముడుచుకొన్న లేక తాటాకుతెగులు పురుగు గమనించిన స్థితిలో మోనోక్రో ఫాస్, ఫెండియాన్ లేక ట్రైక్లోఫాస్ మందులను (2మి.లీ.లీ. నీటికి) ముమారు 150-250 మి.లీ., వరకు పిచికారి చెయ్యవలె

5) వెరుపురుగు (రూట్ లీవిర్) సమశ్య ఉన్న ప్రాంతా విధిగా వేపపిండి దుక్కిలో వేసిన ఉపయోగకరమని తేలిక అంతేగాక ఫాస్ఫేట్ ఎరువు(సూపర్ ఫాస్ఫేట్ రూపంలో)ఎరు వగా వాడటం మంచిది. వీటిసంఖ్య కలుపుమొక్కలపై గమని వచ్చును (జూలై-ఆగస్టు నెలల్లో). స్టాయినిబిటి గుళికముడు (ఫ్యూరాడాన్ లేక ఫోలేట్) తగు మోతాదులో యిసుకలో పెరంతా సమానంగా పడేట్లు చల్లిన ఈ తల్లిపురుగులు మరె వేరునాశ్రయించే పిల్లపురుగులు ఎక్కువభాగం సరించును. తద్వార వేగంగా మళ్ళీ పైరు పిలకతొడుగును.

6) పైరులో సాలీక్సు, తూనీగలు వంటి ఉపయోగకర జీవుల పునికిని గమనించడం ముఖ్య కార్యక్రమంగా రైతులు ప కొనవలెను. అంతేగాక పురుగుల హెచ్చు తగ్గులను పెరంతా త పరిశీలించి అవసరమైనప్పుడే పురుగుమందు వాడవలెను.

7) దోమలద్వారా వ్యాపింపబడే 'గ్రాసిస్టండ్'వంటి తెగులు మొక్కలను పీకి నాశనం చెయ్యవలెను.

8) విత్తనం ద్వారా వ్యాపించే కొన్ని దూజు తెగులు విత్తనశుద్ధి (థైరమ్ లేక కార్బండెజిమ్) ద్వారా అడుపు చెం వచ్చును.

9) నారుమడిలోకాని, నాదిన పైరులోకాని పురుగు తెగుళ్ళ స్థితిని గమనించకుండా సత్తజని ఎరువులు వాడకూడ సిఫార్సు మోతాదుల్ని మించి సత్తజని వాడి చీడ పీడల్ని ఎక్కు చేసిన నష్టమొక్కువ.

10) వృష సంబంధ పురుగు మందులైన రిపలిన్, సూనె పొగాకు రసం వంటివాటిద్వారా మరియు జంతు సంబంధ

ఆరుద్రలో అడ్డెడు చల్లితే సులువుగా పుట్టెడు పండుతుంది

పున (పదాన్) కార్టావ్ అనునది రసం పిల్చు పురుగుల మరియు ఆకు తినే పురుగులపైన కొంతవరకు ఉపయోగకాక సహజసిద్ధమైన పురుగుల శత్రుదీపులను యిది ఎక్కువగా నాశనం చెయ్యవు. కావున వీటిపై ఆధార పడటం స్కరం.

అపరాలు : (1) పెసర్లో పక్కాకు (ఎల్లో మెజాయిక్) తెగులును తట్టుకొనే యల్ 267 పూసా 105, పిడింపం. యల్ జిజి. 407, యల్ జిజి 450; మినుములో టి. 9, యల్ 20, 626 మరియు 629; కందిలో శనగ పచ్చ పురుక్కినే టిసిపియల్ 332, 84060, యల్ ఆర్ జి. 30 వంటివి చెయ్యటం మంచిదిగా గమనించడమైనది.

(2) అపరాల సశ్యరక్షణలో ముఖ్యప్రక్రియ "విత్తన ఎకరానికి సరిపడే విత్తనానికి (5-7 కిలోలు) షుమారు గ్రాముల కార్బో సల్ఫాన్ మరియు 45 గ్రా. మాంకోజెబ్ రబ్బండిజిమ్ మందులను గింజలకు అంటుకొనే విధంగా కలిపి విధ రకాల పురుగుల, తెగుళ్ళ వృద్ధిని నివారించ వచ్చని చందమైనది. అంతేగాక పైరుపై మూడు నాలుగు వారాల పిచికారీ మందులను వాడనవసరముండదు.

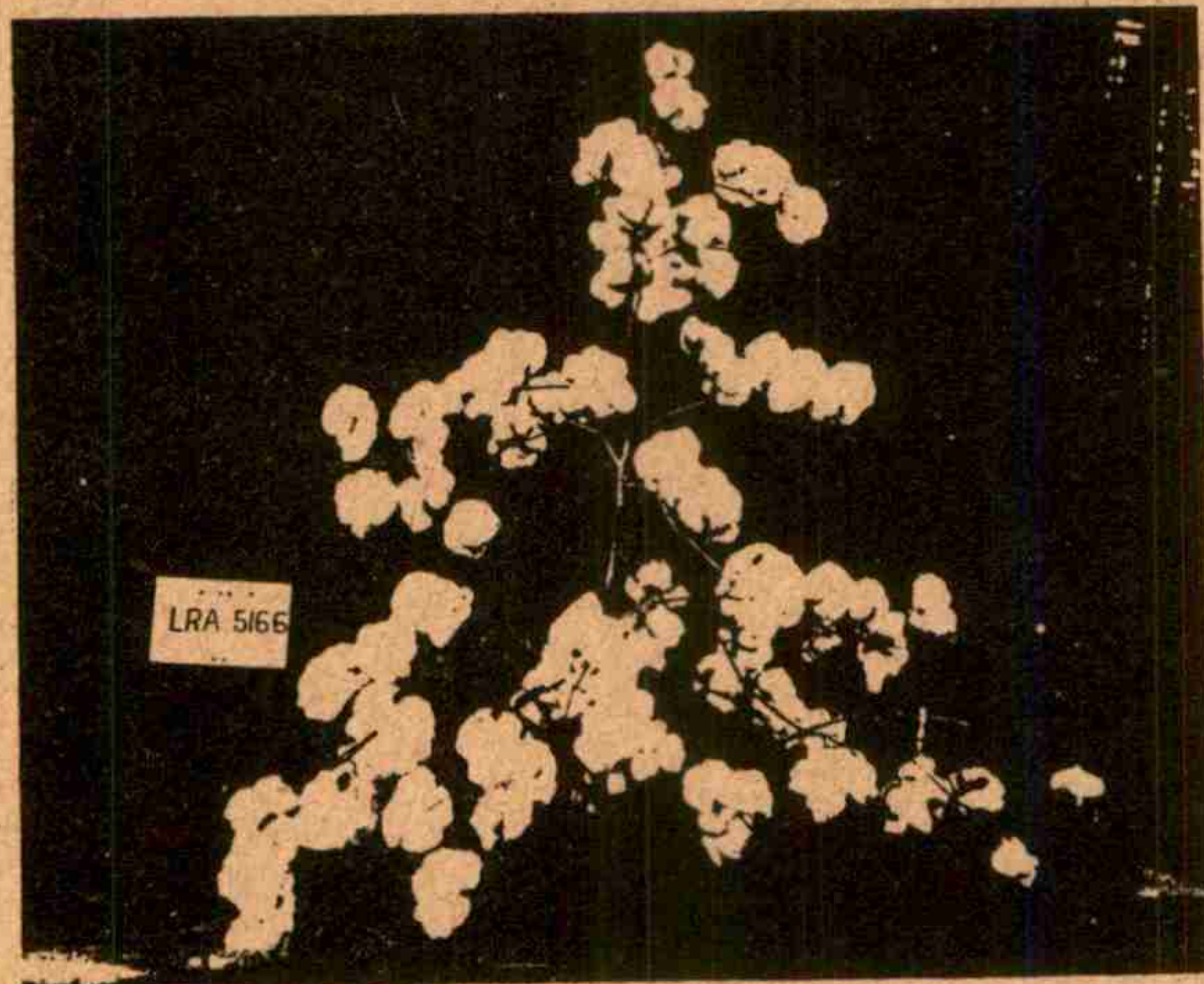
(3) పెసరపై ముఖ్యంగా వర్షాకాలంలో వచ్చే ఆకు మచ్చకు మాంకోజెబ్ మరియు పోషామెసిన్ + కార్బోసల్ఫేట్ల మూన్ని మార్చి కొట్టవలసియుంటుంది.

(4) పెసర మినుముల పూతదశలో వచ్చే నీలి సీతాకోక లు మరియు చిన్ని ఈకరెక్కలపురుగులు ముఖ్యమైన కాయ విగా గమనించవలెను. వీటి ఉధృతినిబట్టి 'ఎండ్రోసల్ఫాన్' తేలిక మందును పిచికారీచేసి కొంతవరకు నివారించుకొన వు. కందిపైరుపై ఈ దశలో పెద్ద సమశ్యాత్మక పురుగులు గమనించబడలేదు.

ప్రత్తి : (1) తెల్లదోమకు తట్టుకునే యల్. పి. యస్. యల్. కె. 861, యన్. ఎ. 1280, సుప్రియ రకాలు మరియు శనగ పచ్చపురుగును కొంతవరకు భరించే తీత, యం.యల్.సి. 9, యన్. హెచ్. హెచ్. 44 వంటి వంగ ప్రాంతాన్నిబట్టి విత్తేకాలాన్నిబట్టి ఎన్నుకొనటం మంచిది.

(2) పైరు మొదటిదశలో ఎక్కువగా వచ్చే పచ్చదోమ, బంక, తలనత్త (బెండపురుగు)ల అదుపుకు ముఖ్యంగా కార్బో సల్ఫాన్ గుళికలను (ఎకరాకు 12కి. చొ॥న) మొక్క గ్రహించ న స్థితిలో వేయవలెను. తద్వారా సాధ్యమైనంతవరకు పిచికారీ మందులను తగ్గించవచ్చును. పొడిమందులను అసలు వాడ న వుండవచ్చును. పచ్చదోమ, పేనుబంకల అదుపుకు మోనో హోఫాస్ + వేపనూనెల మిశ్రమము లేక పొగాకు కషాయ మిశ్ర ము వాడవచ్చును.

(3) పైరు తదుపరిదశలో ఉధృతమయ్యే తెల్లదోమ, శనగ పచ్చపురుగు, మరియు పొగాకు లద్దెపురుగులను దృష్టిలో వుంచు కొని సాధ్యమైనంతవరకు తక్కువ పురుగుమందులనువాడి సహ జంగా ఈ పైరులో వృద్ధిచెందే "ఉపయోగకారులైన జీవులను"

కాపాడుకొనవలెను. అంతేగాక నిఘాకార్యక్రమములమలుచేయటం ఎంతో ఉపయోగకరం. దీనికి లింగాకర్షణ బుట్టలను విధిగా వాడ వలెను.

(4) శనగపచ్చపురుగు ఎక్కువగా వచ్చే (గుంటూరు, ప్రకాశం, కృష్ణా) ప్రాంతపు పత్తిరైతులు సెంట్రల్ బయోకంట్రోల్ పరిశోధనాసంస్థ సోమాజిగూడ, హైదరాబాద్-500482 వారి ద్వారా అందించబడే మూలవైరస్ క్రిముల మందును తెప్పించి దానిని ప్రాంతీయ వ్యవసాయ విస్తరణాధికారి సహాయంతో అభివృద్ధి చేసి కొనవలెను.

(5) తెల్లదోమ ఎక్కువగా వచ్చేస్థితిలో వృక్ష సంబంధ మైన మందులకు (వేపనూనె, రిపలిన్, నికోటెన్ సల్ఫేట్ మొ॥వి) మూలక మందులతో కలుపుతూ వాడవలెను.

(6) సాధ్యమైనంత వరకు డబ్బాస్ప్రేయర్ను ప్రత్తిలో వాడకుండా వుండటం మంచిది. ముఖ్యంగా ఆకు అడుగుభాగంలో వృద్ధిచెందే పెక్కుపురుగులకు మందు తగిలేట్లు చల్లవలెనన్న పవర్ స్ప్రేయర్ లేక నాప్ సాక్ స్ప్రేయర్ వాడవలెను.

మిరవ : (1) ముడత పురుగులకు కొంతవరకు తట్టుకునే ఎల్. సి. ఎ. 235 అనురకం సాగుకులాయకం. కానిదీని కాయలు చిన్నవి. అయినందున ఈ వంగడమును అభివృద్ధిపరచగా వచ్చిన ఎల్ సి ఎ 305, 306 వంటివి మంచివిగా గమనించడమైనది. కావున ఎండు మిర్చికి ఇటువంటి వంగడములు ఎన్నుకొనుటమంచిది. పచ్చి మిర్చికి ఎల్.సి.ఎ. 960, 206 వంటివి సాగుచెయ్యవచ్చును.

(2) కాస్తాన్ వంటి మందుతో (కిలో విత్తనానికి 2.5 గ్రా

చిత్తలో చల్లితే చిట్టెడు కావు

వొన) విత్తనశుద్ధిచేయుట ఎంతో ఉపయోగకరం. నారుమడిలో ఎక్కువగా వచ్చేకుళ్ళు తెగులుకు కాపర్ సల్ఫేట్ (బ్లూకాపర్ లేక బైటాక్స్)మందు వాడవలెను.

(3) ముడతపురుగుమందులైన ఫసలోన్, మోనోక్రోటోఫాస్, టెట్రాడిఫాస్, నీళ్ళ గంధకం మరియు డైకోఫాల్ వంటివి అవసరాన్నిబట్టి ఎన్నుకొని వాడవలెను.

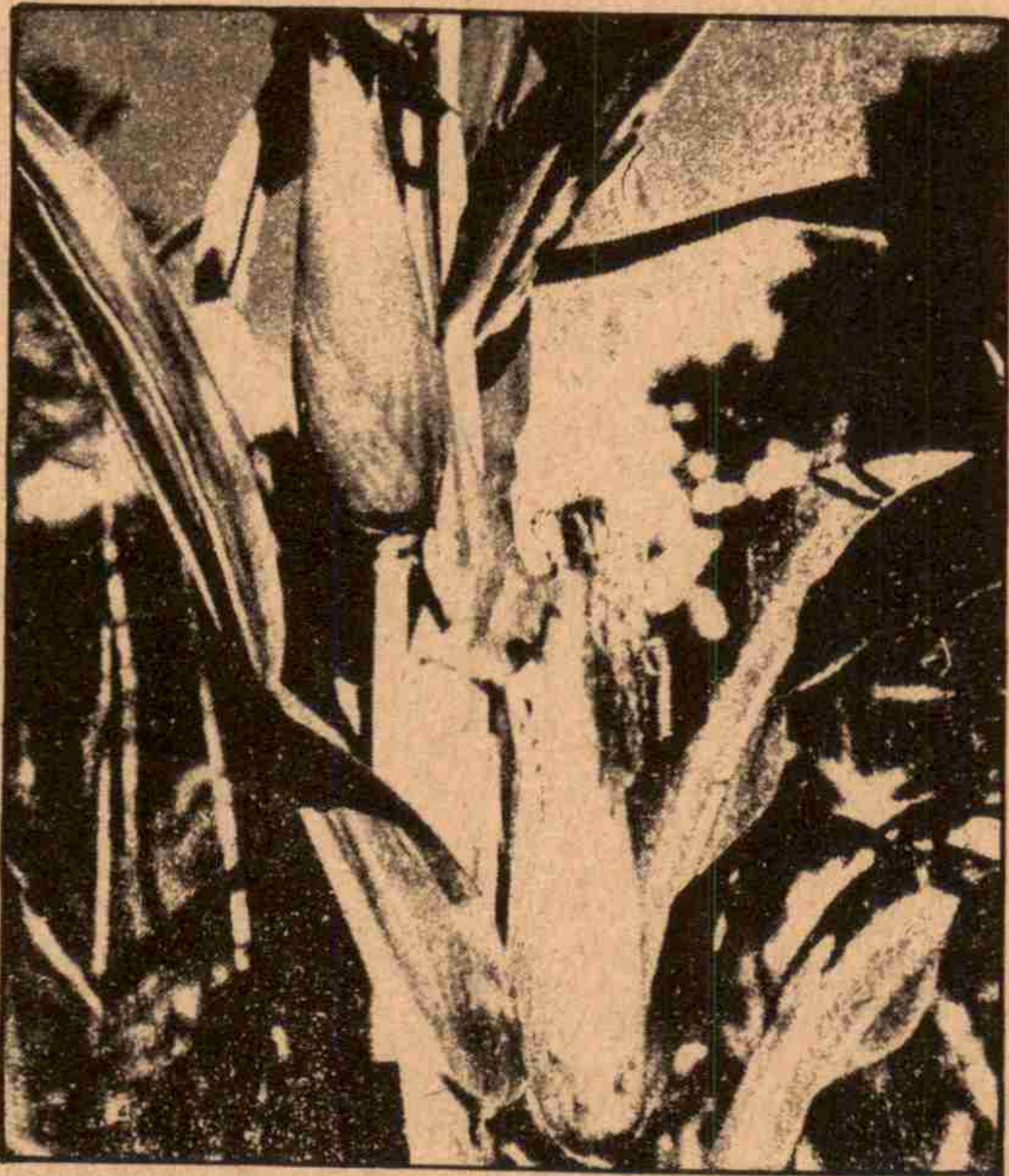
[ఈ పైరుతో కూడా నారుమడిదశలోనూ లేక నాచేటప్పుడు భూమిద్వారా అందించే గుళికమందు (కార్బోఫ్యూరాన్ 3జి లేక ఫోరేట్ 10జి) వాడటం ఎంతో ఉపయోగకరమని తేలింది.]

(4) వేరుపురుగు వచ్చే ఎర్రనేలలు లేక తేలికభూముల్లో విధిగా వేపపిండి వేయటమేగాక పాదిలోగుళిక మందుల్ని వాడవలెను.

(5) నారుమడి తెగుళ్ళ ఉధృతి తగ్గించేందుకు ఎత్తైన నారు మడుల్ని చేసి తగినంత విస్తీర్ణంలో నిర్ణీతమోతాదు విత్తనాన్ని చల్ల వలెను.

(650 గ్రా విత్తనం/50 చ.మీ మడిలో చల్లవలెను) ఒక కాతం బోర్లో మిశ్రమాన్ని మడి తడిపేందుకుపయోగించవలెను.

మొక్కజొన్న : గంగా-5, డి. హెచ్. ఎం. 101, 103 వంటి రకాలు కొంతవరకు కాండముతోల్చే పురుక్కి తట్టు

కొనునని గమనించబడినది. ఎండోస్యాన్ 4కాతం గుళికలను(15 కిలోలు/ఎకరాకు) మొక్కల మొప్పు లేక మొదళ్ళలోవేసి కాండపు పురుగుని అదుపుచేయవచ్చును.

సజ్జ : ముక్తా, బి. కె. 560, ఐ. సి. యం. యస్. 7703, డబ్ల్యు. సి. సి. 75, ఐ. సి. యం. హెచ్. 451, 501 అనే సజ్జ

వంగడాలు ఈ పైరుపై వచ్చే ముఖ్యమైన బూజుతెగులు (బూడిద)ను తట్టుకొని అధికదిగుబడి నివ్వగలవు. యిది కాక రకాలు సాగుకు ఎన్నుకొన్నప్పుడు ఓడోమిల్ అనే తెగులుమ ద్వారా (2గ్రా/కిలో విత్తనం) విత్తనశుద్ధి చేయవలెను.

జొన్న : సాధ్యమైనంత

ముందుగా విత్తిలే మొప్పు ఈగ బారినుండి తప్పుకోవచ్చును. దీనిని అదుపుచేయుటకు విత్తనశుద్ధి ముఖ్యమైన ప్రక్రియ. కార్బోఫ్యూరాన్(విత్తనశుద్ధి మందు)75గ్రా

ఒక కిలో విత్తనానికి గింజలకు అంటుకొనేట్లు కలిపి విత్తన ఎం ఉపయోగకరము. పైన పిచికారి చేసే పురుగుమందులు అ మంచి ఫలితాన్ని యివ్వలేవు.

వేరుశనగ : 1) చిత్తూరుజిల్లాలో టి.సి.జి.1706, 15 అనే (సులిపురుగులకు తట్టుకొనే) వంగడాలు సాగుచెయ్య మంచిది. మిగతా జిల్లాలో కదిరిరి, టి. యం. వి. 2, జెయల్ ఐ.సి.జి.యస్. 11,44, రాబట్ వంటి రకాల్ని సాగుచెయ్యవచ్చు.

2) వేరుపురుగు నివారణకు కార్బోఫ్యూరాన్ లేక ఫో గుళికలు (10లేక 6కిలోలు ఎకరాకు) విత్తనంతోపాటు ఎడ వలెను. తద్వారా ఆకుముడత పురుగు, పచ్చదోమ, మరియు వి రసం పీల్చే పురుగుల్ని కూడా అదుపు చేయవచ్చును.

3) ఎర్రగొంగళి పురుగు సమస్యగా మారుతున్న ప్రాంతా పై మందులు (మోనోక్రోటోఫాస్, లేక క్వినాల్ ఫాస్) పిచి చెయ్యవలెను.

4) వేరుశనగ విత్తనశుద్ధి - మాంకోజెబ్ (2 గ్రా/కిల ద్వారా మొదటిదశ తెగుళ్ళను నివారించుకోవచ్చును.

వేరుకుళ్ళు తెగులు వస్తున్నప్పుడు విధిగా పంటమారి అవసరం.

6) వైరస్ ద్వారా వచ్చే ఐడ్ నెక్రోసిస్ అనేదా మందులు లేవు. ఈ తెగులు వ్యాపింపజేసే ముడత పురుగుల అరికట్టవలెను.

అముదము : 1) కాప్తాన్ లేక థెరమ్ వంటి మం లలో విత్తనశుద్ధి చేయుటం ద్వారా (2 గ్రా./1 కిలో) మొక దశలో తెగుళ్ళను అరికట్టవచ్చును.

2) తెల్లదోమ, పచ్చదోమ, ముడతపురుగుల అదుపు ట్రైకోఫాస్, మోనోక్రోటోఫాస్, ఫాస్ఫామిడాన్ వంటి మందు ఆకుల అడుగుభాగానికి తగిలేటట్లు పిచికారి చెయ్యవలెను.

3) నామాలపురుగు మరియు పొగాకులద్దె పురుగుల అదుపు చేసేందుకు లింగాకర్ణ బుట్టలను వాడటం ఉపయోగకర

ఈ తరలో చల్లిన పైరు - కత్తెరలో నరికిన కొయ్య

మలదె పురుగును గ్రుడ్లు లేక జల్లేడాకు దళలో నివారించడం సులభం. అవసరమైనప్పుడు మాత్రమే క్లోరిపైరిఫాస్ లేక ట్రిఫాస్ లేక ఎసిఫేట్ వంటి సాంప్రదాయ మందుల్ని తగిన దులో పిచికారి చెయ్యడం మంచిది.

నువ్వు : 1) థైరమ్ లేక మాంకోజెబ్ వంటి తెగులు మందులను విత్తనకుద్దికి వాడి మొక్కదళలో వచ్చే తెగుళ్ళను అరికల్పిస్తాయి.

2) ఆకుముడత, పచ్చదోమ పురుగుల అదుపుకు అవసరమనించి ఎండ్సల్ఫాన్ లేక మోనోక్రోటోఫాస్ వంటి మందులతో ప్రయత్నించవలెను.

3) ఆకుల్ని, పూతని తినే మెడపై ముల్లుండే పెద్ద లద్దె పురుగు చేతో తిరిగి ఏరివేయటం ఉపయోగకరం.

4) పూతదళలో వచ్చే పిచ్చికాయ పురుగు అదుపుకు ఎసిఫేట్ లేక మోనోక్రోటోఫాస్ పిచికారి చేయవలెను.

5) 'పిల్లోడి' అనే వెర్రి తెగులు మొక్కల వ్యాప్తిని పుచ్చేసేందుకు వాటిని పీకి వేయవలెను.

ప్రాద్దు తిరుగుడు నువ్వు : 1) వర్షాకాలంలో ఈ నువ్వు వచ్చే ముఖ్య జబ్బు "అల్టర్నేరియా" దీని నివారణకు క్లోరిపైరిఫాస్ (45) మాంకోజెబ్ అనే మందు పిచికారి చేయవలెను.

2) రసం పీల్చే మరియు ఆకుల్ని తినే వివిధ రకాల పురుగులస్తాయిని గమనించి అవసరమైనప్పుడు మోనోక్రోటోఫాస్, ఎండ్సల్ఫాన్, డైక్రోటోలాస్ వంటి మందులను ఎన్నుకొని పైరుపై పిచికారి చేయవలెను. తెల్లదోమ ఎక్కువైన పరిస్థితిలో డైక్రోటోలాస్ వాడవలెను.

సోయా చిక్కుడు : 1) కాప్రాన్ లేక థైరమ్ వంటి మందులతో విత్తనకుద్ది చేయటం ద్వారా మొదటిదళలోని (విత్తనం వ్యాపించే) జబ్బుల్ని నివారించుకోవచ్చును.

2) 'బాక్టీరియా తెగులు' కొన్నిసార్లు సమస్యగా మారి వచ్చే క్లోరోమైసిటిస్ (1000 పి.పి.యమ్.) పిచికారి చేయవలెను.

3) తెల్లదోమ, కాండపు ఈగ మరియు పచ్చదోమలు వచ్చినప్పుడు "ట్రైకోఫాస్" లేక డానిటాల్ వంటి మందులను పిచికారి చేయవలెను. ఆకు ముడత పురుగు నివారణకు మిథైల్ థియోఫాస్ లేక క్విన్సెల్ ఫాస్ మందును (200-300 మి.లీ./ఎకరాకు) పిచికారి చేయవలెను.

చెరకు : 1) విత్తనం ద్వారా వచ్చే తెగుళ్ళ నివారణకు మందులలో ముంచిన కణుపులను (52 సెం.గ్రే. వద్ద 30 నిమిషానికి) నాటుట మంచిది.

2) "ఎర్ర తెగుల్ని తట్టుకొనే కో975, కోఎ7602, 7701,

కో 7508, కో.టి. 8201, కో.ఆర్. 8001 వంటి రకాల్ని ఎన్నుకొనవలెను.

(3) పీక పురుగు నివారణకు ఎండ్సల్ఫాన్ లేక సెనిడాల్ గుళికలను (30కిలోలు/ఎకరాకు) మొక్క మొదళ్ళవద్దవేసి (నీరు పెట్టేటప్పుడు) నవో మంచిది.

(4) దోమ మరియు పొలుసుపురుగుల అదుపుకు నిఘా కార్యక్రమము అమలుపరచి అవసరమైనప్పుడు మలాథియాన్ లేక ఎండ్సల్ఫాన్ వంటి మందులను ఎన్నుకొని పిచికారి చెయ్యవలెను.

కూరగాయలు : 1) పంగ, బెండ వంటి పైర్లను ఆశించే రసంపీల్చే పురుగులు అదుపుకు సరైన స్ప్రేయర్తో తగినంత మందునీళ్ళువాడి మోనోక్రోటోఫాస్, డైక్రోటోలాస్ వంటి మందులను పిచికారిచేసి నివారించుకోవచ్చును. యివికాక కాయతొల్చే పురుగులు,

నతల తలు సమస్యగా ఉన్నప్పుడు కార్బరిల్, ఎసిఫేట్, ఎండ్సల్ఫాన్ వంటి మందులను చల్లవచ్చును.

2) బీర, కాకర, పొట్ల, దోస వంటి పైర్లపై వచ్చే వివిధ రకాలైన పురుగుల అదుపుకు డి.హెచ్.సి. లేక డి.డి.టి. మందులను వాడరాదు. పడాన్, మినరల్ అయిల్ వంటి జంతు సంబంధమైన పురుగుమందులను సాంప్రదాయక మందులైన ఎండ్సల్ఫాన్, మోనోక్రోటోఫాస్ క్విన్సెల్ ఫాస్, వంటి మందులతో కాయలు కోయబోయే

టప్పుడు కాకుండా చూచివాడవచ్చును. కాయకోయవలసినప్పుడు 'మలాథియాన్' వంటి మందు మాత్రమే వాడవలెను.

3) కరివేపాకుపై వచ్చే పొలుసు పురుగుల అదుపుకు మలాథియాన్ ను పిచికారిచేసి నివారించవచ్చును. అవసరాన్ని బట్టి పూర్తిగా ఆకండా తీసివేసి చెట్టును శుభ్రపరచవలెను.

4) ఆకుకూరలైన తోటకూర, బచ్చలి, పాలకూర వంటి వాటిపై పొడి మందులు చల్లరాదు. సాధ్యమైనంతవరకు వీటిపై పురుగుమందులు వాడరాదు. మళ్ళీ నీళ్ళు చల్లే విధానం ఉన్న చోట్ల కొంతవరకు రసం పీల్చే పురుగుల తాకిడి వీటిపై తగ్గిపోవును. ఆకుతినే పురుగులు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు "మలాథియాన్" వంటి మందు పిచికారి చేయవచ్చును.

5) ఆకుమచ్చ మరియు బూడిద తెగుళ్ళ నివారణకు కూరగాయ పైరులపై కూడా కెరాథేన్, డైథేన్ బావిస్టిన్ మందులను

(మిగతా 26వ పేజీలో)

ఉల్లి వూరినా, మల్లె వూరినా మంచి నేలలోనే

— తె. చిన్నయనూరి, లెక్కరక, నాగాడున వివృతము —

గ్రామీణ రైతాంగానికి చుణ్ణాన సమస్య ఈనాటిదికాదు. ద్రిదిమవలన పాలనావ్యవస్థ మనదేశంలో వేళ్ళున్నుకొన్న నాటి నుండి ఈ సమస్య వెంటాడుతూనే ఉంది. 1895లో ప్రెడెంట్ నికోల్సన్ లెక్కలప్రకారం మద్రాసు రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ప్రజల అప్పులు 45కోట్ల రూ॥లని తేలింది. 1930లో మద్రాసుదాంకింగ్ ఎంక్వైర్ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం అది 150కోట్ల రూ॥లకు పెరిగింది. ఇది 1935కి 250కోట్ల రూ॥లయిందని సర్వేనాథన్ రిపోర్టులో చెప్పారు. 1938-1945 సం॥ల మధ్య పంటల ధరలు పెరిగినా చుణ్ణాన తగ్గలేదని 1945లో నారాయణస్వామినాయుడు నివేదిక వెల్లడించింది. 40వేళ్ళక్రితం మొత్తం మద్రాసురాష్ట్రంలో గ్రామీణులు 250కోట్ల రూ॥లయితే అంత మొత్తానికి నేడు ప్రకాశంజిల్లాలాంటి జిల్లా ఒక్కదానిలోనే రైతాంగం అప్పుల్లో మునిగివుంది. ఈ అప్పుల సమస్య-అప్పుదూ, ఇప్పుదూ-వ్యవసాయం సాపేక్షికంగా అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలలోనే అధికంగా ఉండటం మరో గమ్యతైన విషయం.

ఏవ్యవస్థయైనా భూస్వామ్యతరహా ఉత్పత్తి సంబంధాల నుండి పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి విధానంవైపు నడిచే దిశలో ఈ అప్పుల సమస్య భయంకరంగా తయారవుతుంది. వడ్డీవ్యాపారం ద్వారా రైతులు పీల్చి పిప్పిచేయబడి, తద్వారా వచ్చిన తనమే పెట్టుబడులుగా మారి పాశ్చాత్యదేశాలలో పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి విధానం పెరిగింది. పాశ్చాత్యదేశాలలో వడ్డీవ్యాపారులు, రైతుప్రతకదానికి కావలసిన కనీస అవసరాలను మినహాయింది, మిగిలిన ఉత్పత్తి నంతా వడ్డీరూపంలో లాగేసుకొన్నారు. కాని నేడు మనదేశంలో భూస్వాములు, వడ్డీవ్యాపారులు, ప్రభుత్వసంస్థలు అన్నీ కలసి రైతును ఉపవృత్తా మిగులుస్తున్నారు. అసలు ఈ రకమైన అప్పుల పరిస్థితి మనదేశాన్ని కనీసం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థవైపు నడిపిస్తున్నదా అనేది మరో ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పడం వేరే చర్చ అవుతుంది.

చుణ్ణానమనేది దేశాభ్యంతరబడి రైతులను పీడిస్తున్న సమస్య అయినా, నేడు నెలకొనిఉన్న అప్పుల సమస్య స్వభావం, తీవ్రత వేరు. వ్యవసాయం ఇదివరకటిలా ప్రధానంగా మౌనవ్యవసాయ ఆధారపడినదిగాకాక, అధిక పెట్టుబడులతో హాడుకొన్నదిగా మారింది. ఇది వాణిజ్యపంటలను పండించే గ్రామాలను మరింత పరిస్తుంది. దీనిమూలంగా ఒకటి రెండేళ్ళ పంటలు సరిగా పండక పోయినా, గిట్టుబాటు ధరలు రకపోయినా రైతుకుటుంబం ఆర్థికపరిస్థితి దిన్నాదిన్నావుతుంది. రైతులు తోచుకోలేని విధంగా చెట్ట

రిండున్నాడు. ఫలితంగా చుణ్ణాగ్రస్తులుగా మారిడం, మౌన కోల్పోవడం, వ్యవసాయ కూలీలుగా మారడం, వ్యవసాయ దిగిగడపవలసి రావడం ఆచుగుతుంది.

ఈనాడు గ్రామీణ ప్రజల చుణ్ణానసమస్య ఒక రకంగా సమస్య అయిందంటేనే ఈ సమస్య తీవ్రత అర్థమవుతుంది. రైతులు గిట్టుబాటు ధరలకోసం, చుణ్ణాలమాఫీకోసం ఉపిస్తూ రోండ్ మన వ్యవసాయరంగం ఎంత సంక్షోభంలో ఉందో ముప్పుతుంది. పాలకపార్టీలు, ప్రభుత్వాలు చుణ్ణాలమాఫీ రైతులకు వాగ్దానాలుచేసి ఉట్టికోసం తాపత్రయపడుతున్నాయి. ఈ సమస్య ఏ రూపం తీసుకొంటే అర్థమవుతుంది. ఒక ప్రతిపక్షపెట్టుబడిదారులు రైతు ఉత్పత్తులను కాపాడకకాకంటూ అలాదాలు గడిస్తున్నాడు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల, పాశ్చాత్యముల ధరల పెరుగుదలలో తేడా మూలంగా ప్రతి సంవత్సరం కొన్నివేలకోట్ల రూపాయలు గ్రామీణ రైతాంగంనుండి పోబడుతోంది. భూస్వాములు, వడ్డీవ్యాపారులు గ్రామీణ రైతాంగం జలగల్గా పీడిస్తున్నారు. మనదేశంలో పెరుగుతున్న ఈ చుణ్ణా గ్రామీణప్రాంతాలలో ఉత్పాదకశక్తులను అభివృద్ధిచేయక నిర్వీర్యం చేస్తుంది. శ్రమఉత్పాదకత నిరంతరం పెరుగుతూ పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తివిధానం చూడకాకుండా, ఈ అప్పులను వ్యవసాయదారులను పీల్చిపిప్పిచేసి, దుర్బరమైన పరిస్థితులు తరం కొనసాగేవిధంగా చేస్తుంది. ప్రభుత్వ పన్నులద్వారా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు తక్కువ ధరరిప్పడం ద్వారా వ్యవసాయరంగంనుండి నిరంతరం తరించబడుతున్న రూ॥లలో కొంతభాగం చుణ్ణాలమాఫీ రిగి ఉమ్మడిగా తీసుకుంటున్నాయి కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు.

ఈ సమస్యను కొంత అరంభేసుకొనేందుకు గ్రామీణులలోని రాజనీతిగ్రామీణులలో రైతాంగం పెంచుకోవడం అప్పులపరిస్థితిని తగ్గించే విషయం ఉంది. రైతుసంఘం ఆధ్వర్యాల ఈ గ్రామీణులు 1959-60 ఏడాది సర్వే చేయడం జరిగింది. ఈ గ్రామీణులలో 1977-78 లో పరిపంటపంటల మొదలుపెట్టాడు. 1951-52 సం॥లలో అందరూ (సుమారు 50కాతం ఉంది) వర్షానికి ఆధారపడి ఉంటుంది. 1956లో అల్లదోడు వేడవలో మొదటి పంట అయింది. అప్పుదీసింది ఉమ్మడిదాకా ఈ గ్రామీణులలో ఒక దాదాపుగా ఉంది.

గ్రామీణ ప్రజల్లో అప్పులసమస్య పంటలవైపున దిగుబడులు తక్కువగా ఉండటం వలన, వ్యవసాయ ఉత్పత్తి

ఏ ఆకు రాలినా ఈతాకు రాలదు

పరిపాలనా పనులను తేడా గిట్టుబాటుగా ఉండక పోవలసినని అధికార వేత్తలు, రుణధారాన్ని అధ్యయనం చేసినవాళ్ళు ఎంతో శ్రావణంగా వ్యాపారం ఉత్పత్తుల ధరలు పడిపోలే రుణధారం గుతుందనేది అందరూ ఒప్పుకొనేదే. ఈ రుణధారం కేవలం రూపంలో పెరగడమేకాదు, దీనివల్ల కలిగే సామాజిక, మానవ దుష్ప్రభాలు మరింత దారుణంగా ఉంటాయి.

1988-89 పంట సంవత్సరంలో యీ గ్రామంలో ప్రత్తి పంట 2 క్వింటాళ్ళు అయింది. కొంతమందికయితే 25-30 కిలోలు ప్రత్తి అయింది. పన్నాలు అధికమై కలుపులు విపరీతంగా పెరిగి సకాలంలో కలుపులు తీయించలేక, పురుగుమందులు కొట్ట పోయినవారికి పంట చాల స్వల్పంగా అయింది. కూలీలను పెట్టు వ్యవసాయం చేయించారనే ప్రమేయం మీద ఎకరానికి ఉత్పత్తి (కనీసస్థాయిలో రెక్కవేస్తే) సుమారు 2600 రూ॥ అయింది. కొలుకు కాకుండా స్వంత పొలంలో సేద్యం చేసినారన్న ప్రమేయం మీద (కొలు 800 రూ॥ నుండి 1000 రూ॥ వరకు) క్వింటాలు ప్రత్తి సగటున 700 రూ॥ నుండి 800 రూ॥ వరకు అమ్మింది. అందువల్ల నికరాదాయమేమి రాకపోగా విపరీతంగా నష్టాలు పడ్డాయి. ప్రత్తిపంటకు ఎకరాకు ఉత్పత్తి ఖర్చులు పట్టికలో చూపాము.

పట్టిక 1 : ప్రత్తి పంటకు (ఎకరాకు) ఉత్పత్తి ఖర్చులు

నానికి	50-00	విత్తనాలు మేలిరకమైనవైతే
లి దున్నడానికి	150-00	120 రూ॥ లకు మించి అవు
రుతోలడానికి	75-00	తుంది. గొర్రు రెండవసారి
ర్నతోలడానికి	20-00	లోలిస్తే మరో 75 రూ॥ అవు
నంనాటడానికి	25-00	తుంది. బలం మందులు ఎక్కువ
మందులు	300-00	మంది రైతులు ఇక్కడ పేర్కొ
గుమందులు		
(+ చల్లడానికి)	1150-00	న్నదాని కంటే ఎక్కువే
త్వవ్యవసాయం	100-00	వాడారు. (సుమారు 600
		రూ॥ నుండి 900 రూ॥
		వరకు) పురుగు మందులు
		సగంపైన రైతులకి 1500
		రూ॥ నుండి 2000 రూ॥
		వరకు అయ్యాయి.
పులు	500-00	* ఎకరానికి ప్రత్తి పంటకు
తియడానికి	200-00	కనీసస్థాయిలో పెట్టిన రైతుకి
టాలుకు 100 రూ॥		2600 రూ॥ అయితే వాగా పెట్టు
ప్రస) కట్టే పీకడానికి	50-00	బడి పెట్టిన రైతుకి 4000
మొత్తం	2620-00*	రూ॥ వరకు ఖర్చు అవు
ంటాళ్ళ ప్రత్తి		తుంది.
నదనుకుంటే	1600-00	
నికి నష్టం	820	

1984-85 సంవత్సరం నుండి ప్రత్తి పంట దిగుబడులు తక్కువగా ఉండటం, దానికి తోడు ధరలు తక్కువగా ఉండటంతో మూలిగే నక్కమీద తాటికాయపడ్డ చందమైంది. ప్రత్తిపంట ఎంత ఎక్కువవేస్తే అంత ఎక్కువ నష్టాలకు గురయ్యారు రైతులు. 1984లో మిగులులో ఉన్న రైతులు 1986కల్లా అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోయారు. 1984-85, 1985-86, 1986-87 సంవత్సరాలలో తెల్లదోమ బెడద, 1987-88, 1988-89 సంవత్సరాలలో శనగపచ్చ పురుగు బెడదవల్ల పంట దిగుబడి దారుణంగా తగ్గిపోయింది. పంట దిగుబడి, ధరల వివరాలు పరిశీలిస్తే ఈ సంగతి స్పష్టమవుతుంది. (పట్టిక 2)

ప్రత్తిపంట దిగుబడి-ధరలు (MC-5 రకం ప్రత్తి)

సంవత్సరం	సగటు దిగుబడి (క్వింటాళ్ళలో)	ధరలు (రూ॥ లలో) తక్కువ ఎక్కువ
1976-'77	8	480 510
1977-'78	5	500 520
1978-'79	9	500 520
1979-'80	10	480 500
1980-'81	11	530 575
1981-'82	10	500 550
1982-'83	5	480 500
1983-'84	13	500 560
1984-'85	3	300 500
1985-'86	5	250 480
1986-'87	7	600 700
1987-'88	2	650 1100
1988-'89	2	800 550

ఒక ఏడాది దెబ్బతగిలితే రైతులు ఏమన్నా కోలుకోగల రేమోగాని వరుసగా నాలుగైదు సంవత్సరాలు దెబ్బతగిలితే కోలుకోవడం అసాధ్యం. ఒక ప్రక్కన దిగుబడులు తేక, ధరలు రాక రైతులు అలమటిస్తుంటే మరో ప్రక్క బలం మందులు, పురుగు మందుల రేటు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. పురుగు మందుల ధరలు కొన్ని రెట్టింపుకాగా, మరికొన్ని రెండు రెట్లు, మూడు రెట్లు పెరిగాయి. రైతులకు కొంత వెసులుబాటుగా ఈ ఎరువులను, పురుగు మందులను సబ్సిడీ మీద ఇచ్చే వసతి ఏదీ లేదు కనుక పెరిగిన ఛారమంతా రైతులే మోయవలసివచ్చింది. ఈ తెగుళ్ళ నివారణ మందులు కత్తిరికావటం రైతులు దివాళా తీయడానికి మరో కారణమైంది.

ఒక ప్రక్క మందుల ధరలు, మరో ప్రక్క బట్టధర విపరీతంగా పెరుగుతున్న ప్రతిధరలు చూతూ పెదగా పెరగలేదు. ప్రత్తి

దుక్కి కొద్దీ పంట - బుద్ధి కొద్దీ సుఖం

దీగుబడి సరిగలేక, ఉన్న పంటను కొనేవాళ్ళులేక, కొనేవాళ్ళు వచ్చినా ధర గిట్టుబాటుకాక రైతులు దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లోకి నెట్టబడ్డారు. ఉన్నంతలో కాస్త మెరుగైన ధర పలికేవరకు ప్రత్తిని నిలువచేయగల స్తోమత బహుతక్కువ రైతులకు మాత్రమే ఉంది. ఉంచగా ఉంచగా ధరలు పడిపోయి "ధనిక రైతులు" దెబ్బతిన్న సందర్భాలుకూడా ఉన్నాయి. ధరలలో ఎందుకీ ఒడిదుడుకులు వస్తాయో, ఎప్పుడు పెరుగుతాయో, ఎప్పుడు తగ్గుతాయో తెలియక కొట్టుమిట్టాడుతుంది రైతాంగం.

1986-87 సంవత్సరం వచ్చేసరికి తిండిగింజలకు కటకటలాడే పరిస్థితి ఏర్పడింది కొంతమంది రైతులకు. పొలం, బంగారం (భార్యలమెడల్లో మంగళసూత్రాలతో సహా) తాకట్టుపెట్టి, ఉన్నపరపతి అంతా ఉపయోగించి, చివరిపెసాదాకా పెట్టుబడి పెట్టారు. తెల్లబంగారమనుకొన్నవత్తి రైతులను నిట్టనిలుపునా ముంచింది. అప్పులభారంతో కుటుంబపోషణ చేయలేక, అవసరంతో తరెతుక తిరగలేక ప్రకాశంజిల్లాలో 32మందిరైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారు. వ్యవసాయరంగంలో నెలకొనిఉన్నసంక్షోభ తీవ్రతకు, ముఖ్యంగా వ్యాపారపంటలువేసి నాశనమయే రైతాంగానికి, దాని పర్యవసానంగా తలెత్తే సామాజిక, మానసిక సంక్షోభానికి అతిక్రూరమైన ఫలితం రైతు ఆత్మహత్య.

పంటలకు భీమా సౌకర్యం ఉండి ఉన్నట్లయితే ఇంత దయ సేయమైన పరిస్థితి ఏర్పడేదికాదని రైతులు చెప్పారు. పాఠశాలమీద సరుకులను, వ్యాపారుల నిల్వలకు, గిడ్డంగులకు, ఆఖరుకు గేదెలకు కూడ భీమా ఉందికాని పంటలకు మాత్రం ఆ సౌకర్యం లేదేమిటని రైతులు వాపోయారు. గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్టుగా పరిగణించి ప్రభుత్వం భీమాపనతి కల్పిస్తే రైతులందరూ ఇంతదివాళా తీసే వారుకాదని అనిపిస్తుంది. మరోపంక పొలాలకు నీటిపారుదల వసతి లేకపోవడంవలన ఇతర పంటలువేసే అవకాశాలుకూడ మృగ్యంగా ఉన్నాయి. 1977-'83సం॥ల మధ్య నాగార్జునసాగర్ కాలువ నీళ్ళతో సుమారు 350 ఎకరాలు మాగాణి సాగుఅయింది. 200ఎక

రాలు ఆకుతడి సాగుఉండేవి. 1984-'85 సంవత్సరాలనుంచీ నీరుకూడా అందకపోవడంతో గ్రామమంతా మెట్టసాగుగానే

1984కి ముందు రూరీలను పెట్టుకొని వ్యవసాయం కొన్న మధ్యతరగతి, పేదరైతు కుటుంబాలలో కొన్ని 1955 క్రమేణా దికారులుగా, వ్యవసాయ రూరీలుగా మారిన పరిస్థి బడుతుంది. 1984 వరకు ఈ గ్రామ రైతులు మండల ప్రత్తితీయడానికి ఊళ్లోకూలీలు చాలక బయట ఊళ్ళనుండి లను తెచ్చుకొని, ఇంట్లో పెట్టుకొని పనులు చేయించుకొనే 1986నాటికి రైతు కుటుంబాల సభ్యురే పనులు వెతుక్కొ ఇతర గ్రామాలకు, పట్టణాలకు తరలివెళ్తున్నారు. గ్రామంలోని కుటుంబాలు ఇళ్ళకు తాళాలువేసి పనులువెతుక్కొంటూ గ్రామ వదలిపెట్టిపోయారు.

అప్పులు ఎక్కువగా షెడ్యూలు, సహకార బ్యాంకుల న పైప్రేటుగా భూస్వాములు (ఎక్కువగా వేరేడిళ్ళలో), వ్యాపార (ఎరువులు, పురుగుమందులు, కిరాణా)నుండి తెచ్చుకొన్నా 1987-'88 సంవత్సరంవరకు రిపరేటివ్ బాంకులోలోస్తు 53,78,780 రూ॥లు ఉంది. యూనియన్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యారో మార్చి 31, 1989నాటికి బంగారం కుడవబెటి తీసుక అప్పుల మొత్తం 18,03,000రూ॥లు. ఆంధ్రబ్యాంకులో 1 మార్చినాటికి ఎగ్రికల్చరల్ రోనులు(కస్టర్నన్చేసి) వాటిలో క సుమారు 30,00,000రూ॥లు. బంగారంపై ఇచ్చిన రోస్తు ను: 50,00,000రూ॥ల వరకు ఉంది. ఇతరత్రా పైప్రేటుగా తె లోస్తు మరో 20లక్షలరూ॥ల వరకు ఉంటుంది. ఇదంతా 3, ఎకరాల ప్రత్తి సాగుకోసం. గ్రామంలోని వివిధవర్గాలకు చె 129 కుటుంబాలను మచ్చుకు తీసుకొని వారి వివరాలను సే చితే దానిలో 67శాతం కుటుంబాలు అప్పుల్లో మునిగిఉన్నా

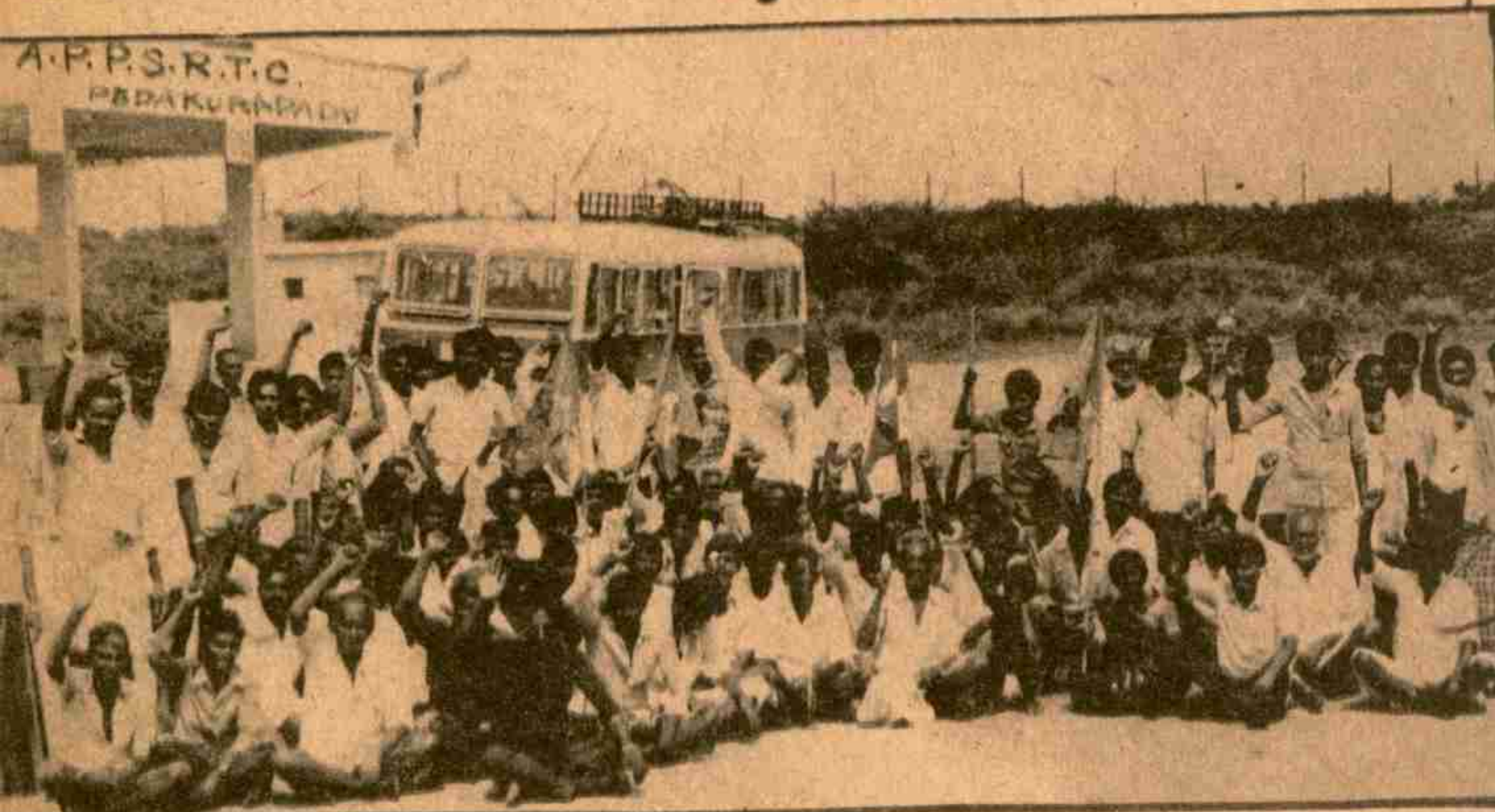
(పట్టిక పట్టిక 3: వివిధవర్గాలనుగల చూడ వివరాలు(1988-89నాటికి అప్పులు) (తరువాయి 32వ పేజీలో)

వర్గము	బ్యాంకులు/ సొసైటీ	అప్పు పైప్రేటు అప్పులు	మొత్తం	మొత్తంలో బ్యాంకుల అప్పుశాతం	చూడగన్న కుటుంబాల శాతం (సంఖ్య)	ఒక్కో కుటుంబానికి సగటు అప్పు	మొత్తం
వ్యవసాయరూరీలు	90,700	33,100	1,23,800	73	52(28)	4,421	7,
పేదరైతులు	1,96,600	82,200	2,78,800	71	92(22)	12,673	6,
మధ్యతరగతి రైతులు	2,64,000	78,000	3,42,000	77	79(15)	22,800	3,
ధనిక రైతులు	2,16,000	30,000	2,46,000	88	100(7)	35,143	3,
భూస్వాములు	52,000	9,000	61,000	87	67(2)	30,500	1,
చేతివృత్తులవారు	12,000	19,800	31,800	38	100(6)	5,300	
ఇతరులు	7,000	23,000	30,000	23	33(6)	5,000	2,
మొత్తం	8,38,300	2,75,100	11,13,400	75	67(86)	—	

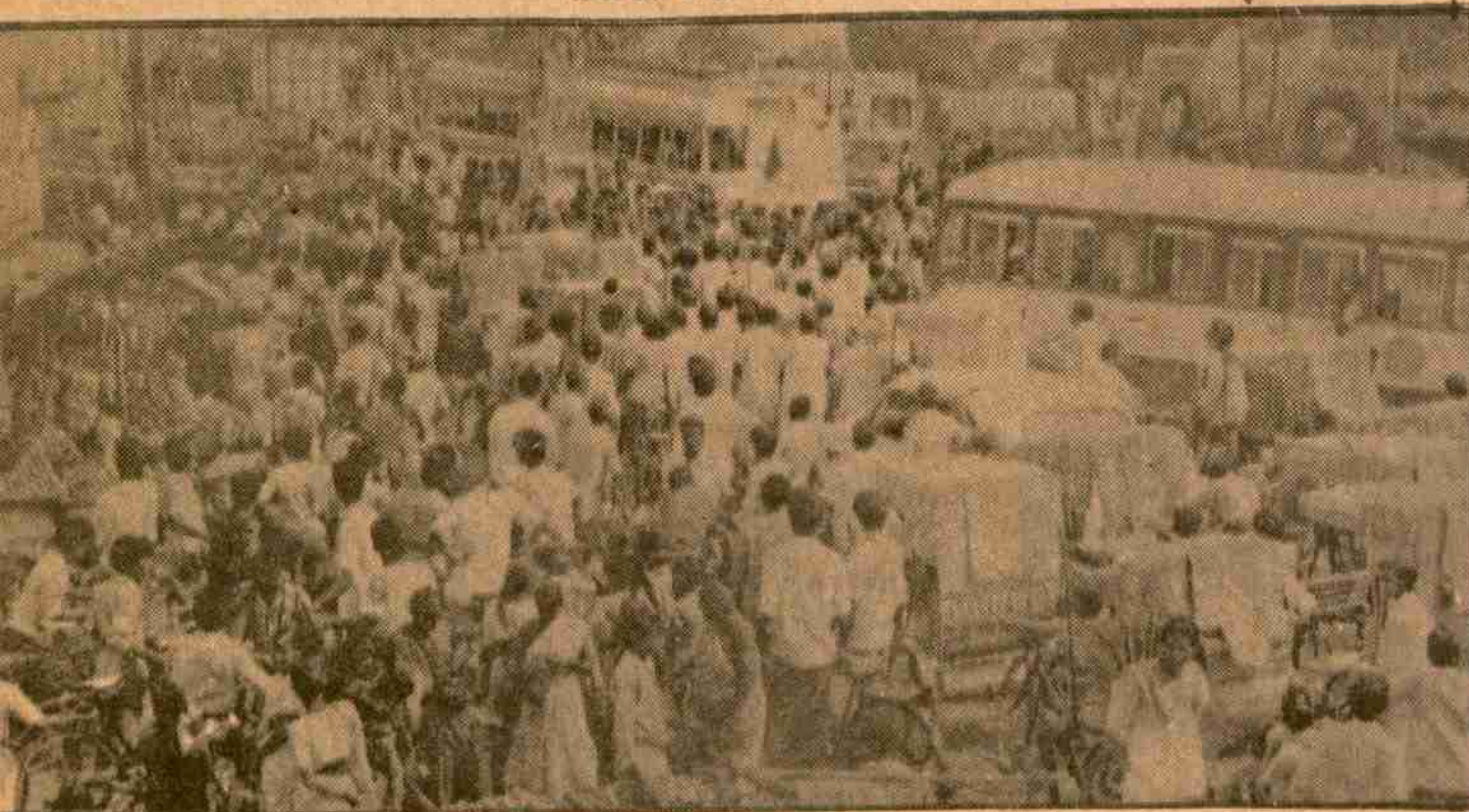
ఒక్కొక్క చినుకూ వాన అవుతుంది

ఖమ్మం

పెదకూరపాడు

భీమవరం

ఆకిపేడు

సహకార రుదాట రద్దుచేయాలని, తుపాను బాధితులకు సత్వరం సహాయం అందజేయాలని ఆకువచ్చ రేషన్ కార్డుల ఏరివేతలను నిలిపివేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 24-7-90న ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం, వ్యవసాయ కార్మికసంఘ పిలుపుమేరకు పెద్దఎత్తున రాస్తారోకో జరిగింది. పలుప్రాంతాల్లో ఉద్యమితులను పోలీసులు అరెస్టుచేశారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 400 కేంద్రాల్లో జరిగిన రాస్తారోకో కార్యక్రమంలో దాదాపు 50 వేల మంది రైతులు, వ్యవసాయ కారులు పాల్గొన్నారు. రాస్తారోకోకు సంబంధించిన కొన్ని ఫొటోలను యిక్కడ ప్రచురిస్తున్నాం.

జగ్గయ్యపేట

కంచీకచర్ల

అచంట

అద్దంకి

మైలవరం

రాష్ట్రంలో రైతు ఉద్యమ ప్రారంభ దినాలు

—కె. బస్యయ్య సూరి

20వ శతాబ్దారంభానికి ఆంధ్ర రైతాంగంలో, ఇతర ప్రజానీకంలో మాదిరిగనే, రాజకీయ చైతన్యం పెరగనారంభించింది. 1894 లోనే కృష్ణాజిల్లా రైతులు నీటితీరువా 25 శాతం పెంచ పెంచడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ఏలూరులో సభ జరిపారు. నీటితీరువా తగ్గించనంతవరకు తమ భూములను సేద్యంచేయ నిరాకరించారు. రైతు పెద్దలు ఈ విషయంలో అవసరమైతే జైళ్ళను కూడా వెళ్ళడానికి సిద్ధపడ్డారు. ప్రభుత్వం తెలివిగా భూమిశిస్తును నీటితీరువాతో కలిపి కన్సాలిడేషన్ పద్ధతులను విధించింది. వివిధ జిల్లా రాజకీయ సభల్లో శిస్తుచెల్లింపు, రిసెటిల్ మెంటు రేట్లు (కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాల్లో 1898లో రిసెటిల్ మెంటు జరిగి పన్ను 25% పెరిగింది). నీటితీరువా, నీటిపారుదల సౌకర్యాలు మొదలగు రైతు సమస్యలను పెక్కింటిని చర్చించేవారు, తీర్మానాలు ఆమోదించేవారు.

రైతులు ఒక సంఘంగా ఏర్పడాలన్న ఆలోచన ఈ శతాబ్దారంభంనుండే మనకు కనబడుతుంది. రైతులు జ్ఞానవంతులై, అన్యోన్యము, ఐక్యమత్యముగలవారైన ఎడల తమ డిమాండ్లను నెరవేర్చుకొనవచ్చునని, అధికారుల అవినీతిని, అక్రమాలను ఎదిరించవచ్చునన్న భావన కలిగింది. 1905లో గుడివాడ తాలూకా రైతులు సూర్యేశ్వర్లో సమావేశమై ఇరిగేషను, డ్రైనేజీ కాలువల సమస్యలను చర్చించారు. తగిన కారణములతో అధికార్లకు మనవి ఆర్జీలు పంపుచు, ఆయా సమయములందు కాలోచితంగా చేయదగిన ప్రయత్నములు చేయుచు శ్రద్ధవహించి పనిచేయాలనుకొన్నారు. కొంత మందిని కార్యదర్శులుగాను, ఒకరిని కోశాధికారిగాను నియమించారు. నెల్లూరుజిల్లాలో 1906లో వ్యవసాయక సంఘమొకటి స్థాపించడం జరిగింది. జనుము, వరిసాగు పద్ధతుల గురించి ప్రచారం, రెవెన్యూ బోర్డుకు మెమోరాండంలు సమర్పించడం, వ్యవసాయ పనిముట్ల తెప్పించడంవంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. నెల్లూరుజిల్లా రాజకీయ సభల్లో రైతు సమస్యలపై అనేక తీర్మానాలు గావించబడ్డాయి. పంటలు సరిగా పండనపుడు శిస్తురెమిషన్ పొందేహక్కు శాసన రూపం దాల్చాలనీ, అది రెవెన్యూ అధికారుల దయాధర్మాలపై ఉండరాదనీ, శిస్తుబకాయిలకు భూములను అమ్మడానికి ముందు రైతులకు వ్యక్తిగత నోటీసులివ్వాలనీ, రిజర్వు అడవుల్లోకి పశువులు దారితప్పిపోతే క్రిమినల్ కేసులు సాధారణంగా పెట్టరాదనీ (మేజిస్ట్రేట్లు వేసే జరిమానాలు పశువుల ఖరీదుకిమించి ఉండేవి) అడవుల నుండి వ్యవసాయ పరికరాలకు కలప, ఆకు ఎరువులను రైతులు ఉచితంగా తీసుకుపోయేహక్కు ఉండాలనీ, పెనార్టీలు తగ్గించాలనీ, ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు పెంచాలనీ కోరారు.

ప్రభుత్వం భూమిశిస్తు, నీటితీరువారేట్లు పెంచినపుడు గోదావరి గుంటూరు జిల్లాల్లో రైతులు ప్రభుత్వానికి ఆర్జీలు సమర్పించారు; సభలు నిర్వహించారు. దివితాలూకా పెదకళ్ళేపల్లిలో జరిగిన 29వ కృష్ణాజిల్లా రాజకీయసభల్లో (1920) జమీందారీ రైతుల ఇక్కట్లుపై తీర్మానాలు ఆమోదించారు. అంతేకాదు, జమీందారీ భూములను ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని దానికి పరిహారంగా జమీందారులకు శాశ్వతంగా ఆదాయం వచ్చే వనరులను కల్పించాలనీ సభ డిమాండు చేసింది. రైత్వారీభూములపై భూమిశిస్తు శాశ్వతంగా నిర్ణయించ బడాలనీ, జమీందారీ ప్రాంతాలలో చెరువులకు, కాలవలకు మరమ్మత్తులు చేయడం మొ॥ పనులను ప్రభుత్వమే చేపట్టాలని, జమీందారీ గ్రామాల్లో రైతుల దయనీయ పరిస్థితి గురించి విచారించేందుకు ఒక కమిటీని వేయాలని, 1920లో ఆత్మీయలో జరిగి గన్నవరం తాలూకా రైతుసంఘ సభలో డిమాండుచేశారు. అదేసంవత్సరంలో బ్రాహ్మణేతరోద్యమ నాయకుల్లో ప్రముఖులయిన త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరి సంపాదకత్వంలో తెనాలినుండి 'రైతు' పత్రిక వెలువడనారంభించింది.

ఈ కాలంలోనే జమీందారుల రైతుల మధ్యన సంఘర్షణ మరంత బహిర్యత మయింది. 1922లో వొబ్బిలి ఎస్టేటులోని అడవరం గ్రామంలో జమీందారు పట్టాలు యిక్ష్విపోతే రైతులు శిస్తులుకట్ట నిరాకరించారు. రైతులలో సింహ్యసూర్యనారాయణ మొదలైన 21 మందిపై క్రిమినల్ కేసు మోపి శిక్షలు వేయించాడు జమీందారు. వెంకటగిరి జమీందారీలో రైతులు శిస్తు రెమిషన్ కోరుతూ కోర్టుకెళ్ళి కేసుగెలిగాయి రైతుల కష్టములను గవర్న మెంటుకు, జమీందారుకు విన్నవించుటకు, ఎస్టేటు అధికారులకు ఉచిత రీతిన విజ్ఞాపనములు చేసికొనుటకు, వాటిని ఆ అధికారులు నిర్లక్ష్యము చేయకుండ చూచుటకు, బలహీనముగనున్న జమీందారీ రైతుల సీతిగతులను బాగుపరచుటకై తగు రీతిన కృషి సల్పుటకు రైతులు తమలోని పరస్పర విరోధములు; ఈర్ష్యాసూయలు మాని జమీందారీ రైతు సంఘములను ప్రతిజిల్లాలోను మంచి పునాదిపై స్థాపించవలసిన ఆవశ్యకతను ఆగాడు కొందరు నొక్కిచెప్పారు.

అంచే 1920 కల్లా అటు రైత్వారీ ప్రాంతాలలో, ఇటు జమీందారీ ప్రాంతాలలో రైతులు సమస్యల పరిష్కారానికై సంఘాలను ఏర్పరచుకోవాలన్న కుతూహలం, కోరిక కలిగి ఉన్నారు అన్ని తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్ర రాజకీయ సభల్లో వ్యవసాయక సమస్యలను గురించి చర్చించడం. రైతు కోరికలకు మద్దతు తెల్పడం, మెరుగయిన నీటిపారుదల, డ్రైనేజీ సౌకర్యాలు, పన్నుల తగ్గింపుకై ఆందోళన చేయడానికి సంసిద్ధతను వ్యక్తపరుస్తూ తీర్మా

1914లో కృష్ణాజిల్లా రైతు మహాసభ జరిగింది. 1918లో

(మిగతా 32వ పేజీ లో)

దున్నగల్లితేనే మన్ను ముట్టుకోవాలి

పశువులకు వచ్చే జబ్బులు - నివారణ చర్యలు

— డా॥ పి. మల్లిఖార్జునరావు.

సాధారణంగా వర్షాకాలం వచ్చిన తరువాత పశువులలో అనేక రకాలైన అంటు వ్యాధులు బయట పడతాయి. కొన్ని ముఖ్యమైన అంటువ్యాధులు గురించి, వర్షాకాలానికి ముందు తీసుకో వలసిన జాగ్రత్తలు గురించి ఈ వివరణ.

1. గురక వ్యాధి : దీనినే గొంతువాపు అని కూడా అంటారు. ఎక్కువగా ఇది గేదె జాతి పశువులలో వస్తుంది. పోస్టు రెల్లా బోవిసెప్పికా అను సూక్ష్మజీవుల వలన ఈ వ్యాధి వస్తుంది. ఈ సూక్ష్మజీవులు ఆరోగ్యమైన పశువుల శ్వాస నాళికలో స్థావర మేర్పరచుకొని సరియైన అదనులో అంటే అపరిశుద్ధమైన వాతావరణంలోనూ; పశువుల వత్తిడికి లోనయి నిరోధక శక్తి తగ్గుతుంది. తొలకరి వర్షాలుపడ్డాక వ్యాధిని కలుగ చేస్తాయి.

వ్యాధి లక్షణములు : 106 ఫా॥ జ్వరముతో ప్రారంభమయి మేత సరిగా మేయక, ముక్కునుండి చిక్కని చీమిడి కాయును నోటినుండి చొంగ, కంటినుండి నీరుకూడా కాయుస్తాయి. వ్యాధిముదిరిన కొలదీ గాలి పీల్చడం కష్టమయి, గొంతు వాపు కలిగి గురక వస్తుంది. ఈ లక్షణములతో 24 గంటలనుండి 48 గంటలలో పశువులు చనిపోతాయి.

నిరోధక చర్యలు : వేసవికాలము చివరకు అనగా తొలకరి వానలకు ముందుగా వ్యాధినిరోధక టీకాలు వేయించాలి. ఈ టీకామందు అన్ని పశువైద్యశాలలలోనూ ప్రభుత్వము వారిచే ఉచితంగా చేయబడుతుంది.

జబ్బువాపు : ఈ వ్యాధి కొన్ని ప్రదేశములలో మాత్రమే పరిమితమై వుంటుంది. ఇది ఎక్కువగా తెల్లజాతి పశువులలో వస్తుంది.

లక్షణములు : ముందుగా మందకొడితనం, 106 ఫా. జ్వరము, మేతతినకుండా కుంటుట సాధారణ లక్షణాలు, ఘజము పెనగాని, వెనుక జబ్బుపైగాని వాపు కనిపిస్తుంది. ఆ ప్రదేశాన్ని చేతితో తాకితే బేడిగా వుంటుంది. తరువాత, బేడిగావున్న వాపు గల్లగా మారి దానికింద గాలితో కూడిన ద్రవం వున్నట్లుగా వుంటుంది. వైద్యం లేకపోతే 2 రోజు నిరోజులలో చనిపోతుంది.

నివారణ చర్యలు : 1. ఆరోగ్యంగావున్న పశువులను పెంచేసి, ప్రభుత్వమువారు ఉచితంగా సరఫరాచేయు టీకాలు తొలకరి వానలకు ముందే చేయించాలి.

దొమ్మవ్యాధి : దొమ్మవ్యాధి పశువులలోనేకాక, పశువులనుండి మనుష్యులకు కూడా సంక్రమించు భయంకరమైన వ్యాధి. ఎక్కువగా వానాకాలంలో పశువులు, గొర్రెలు, చేకలలో

ప్రాంతీయ సంయుక్త సంఘాలకులు, పశుసంవర్ధక శాఖ, విజయవాడ-10

వస్తుంది. ఈ వ్యాధి తగిలిన పశువులు అతి తీవ్రమయిన జ్వరముతో బాధపడి అతి త్వరగా చనిపోవును. చనిపోవుటకు కొంచెం ముందుకానీ, తర్వాతకానీ నోరు, ముక్కు, మలద్వారము మొదలైన రంధ్రములనుండి నల్లని రక్తముతో కూడిన సురగ వస్తుంది. చని

పోయిన తర్వాత కడుపు అతి త్వరగా ఉబ్బుతుంది. పశువు శరీరములో రక్తము గడ్డకట్టదు తారువాగా వుంటుంది. మూడురోజుల్లో వ్యాధి లక్షణాలు కనిపించి చనిపోతుంది.

నివారణ చర్యలు : వ్యాధి అత్యంత తీవ్రంగావచ్చి, హఠాత్తుగా మరణాలు సంభవించుటవలన చికిత్సకు అవకాశం వుండదు. చికిత్సకు అవకాశం వుండే సల్పామందులు, పెన్సిలిన్ వంటివి బాగా వనిచేస్తాయి.

చనిపోయిన పశువును బాగా లోతుగా పూడ్చి పెట్టడంగానీ, కాల్చిచేయటంగాని చేయాలి. వ్యాధిసోకిన పశువును సమీపంలో వుండే మిగిలిన పశువులకు ఏంటీ పెంటాక్స్ సిరమ్ ఇస్తే వ్యాధి రాకుండా వుంటుంది. వ్యాధి వచ్చే ప్రాంతాలలో ఏంటాక్స్ సీర్ వ్యాక్సిన్ వర్షాకాలం ముందుగానే ఇప్పించాలి. ఇదికూడా ప్రభుత్వం ఉచితంగా అందచేస్తుంది.

జలగ రోగములు : ఈ జబ్బును "లివర్ ఫ్లూ" జబ్బు అని కూడా అంటారు. ఈ జబ్బు జలగలవలన కలుగుతుంది, మన రాష్ట్రంలో నీటిపారుదల ప్రదేశాలలోను, ఆయికట్టు ప్రాంతాలలోనూ చెరువులదగ్గర నత్తలు వున్న ప్రాంతములలోనూ ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది.

వ్యాధి లక్షణములు : ఈ జలగ రోగము సోకిన పశువులు బాగా దాణా, మేత తినుచూ కూడా క్రమముగా నీరసించి పోతాయి. తరువాత పేద ఎవుడూ పలుచగా పెస్తాయి. పేద రంగు మట్టిలాగా నల్లగా వుండి, పేదలో బుడగలు వుండును. పశువు రక్తమురేని దానివలె పాలిపోయి, కండ్ల వెంట నీరుకాయును. నీరసించి ఆయాసపడుట జరుగును. మరియు దడద క్రింద, ముందర

దుక్కి వుంటే దిక్కు అవుతుంది

కాళ్ళ మధ్య వాపువచ్చును. తగిన సమయంలో వైద్యము చేయించు కొననిచో ఈ జలగ పురుగులు కాలేయములో ప్రవేశించి కాలేయ మంతా చూట్లుపడి చివరికి పశువు చనిపోతుంది.

నివారణ : జలగ రోగము ఆ ప్రాంతములో పున్నదని నిర్ధారణ అయినచో అప్పుడప్పుడు పశువు పేద పరీక్షలు చేయించ వలెను. జలగరోగ నివారణ మందులు పెట్టించినచో ఈ వ్యాధిని నిర్మూలించవచ్చు.

కుందేటి వెర్రి వ్యాధి : దీనినే సర్రా అని, డ్రిప్ నో సోమియాసిస్ అని కూడా అంటారు. ఈ వ్యాధి దీన్ని కొన్ని రకముల జోరీగల ద్వారా పశువులకు సంక్రమిస్తుంది. వ్యాధి సోకిన పశువుని కుట్టిన తరువాత ఆరోగ్యమైన పశువును కాటువేసినపుడు ఈ వ్యాధిని కలుగజేసే క్రిములు పశువు శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. సాధారణంగా వర్షాలుపడ్డ తర్వాత ఈగలు, దోమలు, జోరీగలు వ్యాప్తి ఎక్కువ కనుక వాటిని ముందుగానే నిర్మూలించుకోవాలి.

వ్యాధి లక్షణములు : వ్యాధి క్రిములు రక్తంలో పున్నప్పటికీ, చాలా పశువులు మామూలుగానే తిరుగుతుంటాయి. అలాంటి పశువులు వ్యాధిని వ్యాప్తి చేస్తాయి. వ్యాధి తీవ్రస్థాయిలో వస్తే ఒకటి, రెండు రోజులలో పశువు చనిపోతుంది. చనిపోవటానికి ముందు బాగా జ్వరం వస్తుంది. తరువాత వెర్రి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. వెర్రిచూపులు, గమ్యం లేకుండా తిరగడం, విట్సురావటం, మధ్య మధ్య కోమాలోనికి వెళ్ళటం, చుట్టూ తిరగటం, వ్యాధి లక్షణాలు, దీర్ఘ వ్యాధిగా కనుకవస్తే పశువులు క్రమంగా ఓణించిపోతాయి. దవడ క్రింద, పొట్ట క్రింద, కాళ్ళకు నీరుచూపి వాపువస్తుంది. రక్తక్షీణర, పాక్షికంగా పక్షవాతం వస్తాయి. కంటిలో పొర ఏర్పడి చూపు మందగించడం కూడా ఒక లక్షణమే.

వ్యాధి నివారణ : రక్త పరీక్ష చేయించి వ్యాధి లక్షణాలను గుర్తించవచ్చు. వ్యాధి బాగా ఉధృతంగా వస్తే, అన్ని పశువులకు వ్యాధి నివారణ మందులు వాడాలి. ఆరోగ్యంగా ఉన్న పశువులకు వ్యాధిగ్రస్త పశువులను చేయవద్దు. ఈగల్ని దోమల్ని అరికట్టాలి.

పరాన్న జీవులవలన కలిగే వ్యాధులు : సాధారణంగా ఇవి రెండు రకాలుగా వస్తాయి : 1. ఎండ్ పారసిట్స్ అంటే శరీరంపై ఆశించే పరాన్న జీవులు. 2. ఎండ్ పారసిట్స్ అంటే శరీరం లోపల సాధారణమైనవైనానే పరాన్న జీవులు.

వర్షాకాలంలో షెడ్లు రదిగా వుండటం వలన మరియు అశుభ్ర వలన ఇవి విస్తరిస్తాయి. కాబట్టి ఎప్పటికప్పుడు షెడ్లను శుభ్రంగా వుంచుకోవటం, వర్షాకాలానికి ముందే ఏరికపాములు, అంపి స్టోమియాసిస్ లాంటి వ్యాధులకు మందుపెట్టించటం చేయాలి.

వర్షాకాలంలో మేకలు, గొర్రెలలో సాధారణంగా వచ్చే జబ్బులు

నీలి నాలుక వ్యాధి : (Blue Tongue) ఇది వైరస్ వలన వస్తుంది. ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా వర్షాకాలములో అందేజాలై నుంచి అక్టోబరు నెలల్లో వస్తుంది. దోమలబెడద ఎక్కువగా పున్న పుడు దోమకాటువలన వ్యాప్తిచెందుతుంది.

లక్షణములు : 104 నుండి 108F వరకు జ్వరంవచ్చి నీరసించిపోతాయి. ముక్కులనుండి తెమడ, నోటినుండి బొంగ, మొహం, పెదవులకు, చెవులకుకూడా వాపుకనిస్తుంది. నాలుక, దవడలు, పెదవులు, నోరు పుండ్లుపడి, వెనుక కాళ్ళగిట్టలభాగము వాయటంవలన గొర్రెలు కుంటుతాయి. జ్వరతీవ్రత, వ్యాధి ఉధృతము వలన గొర్రెలు నీరసించి చనిపోతాయి.

నివారణ : ప్రస్తుతం ఈ వ్యాధి నివారణ కొరకు టీకాలు లేవు. వ్యాధిసోకిన వెంటనే చికిత్సచేయాలి. వర్షాకాలంలో గొర్రెలను కిటకాలవారినుండి రక్షించాలి. గొర్రెలషెడ్లలో బి.హెచ్.స్కీ., డి.డి.డి., వినాయిల్ వంటి క్రిమిసంహారకమందులు చల్లాలి.

2. గురకజబ్బు : పశువులలోలాగా గొర్రెలలోనూ, మేకలలోనూ ఈ వ్యాధి వస్తుంది. అయితే గొంతువాపు వుండక, నిమోనియాలక్షణాలు కనిపిస్తాయి. నివారణకొరకు ప్రతినవతర్సరం వర్షాకాలం ముందు టీకాలు చేయించాలి.

3. చిలుక రోగం : ఈ వ్యాధిసోకిన జీవాలు మేస్తూ పైకెగిరి, పడిపోయి మరణిస్తాయి. సాధారణంగా మెడడుకు సంబంధించిన లక్షణాలు కనపడతాయి. తన్నుకొనుట, విట్సువచ్చుట, కండరాలు వణును, నోటివెంట బొంగలక్షణాలు వుంటాయి. ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా చిన్నజీవాలలో కనిపిస్తుంది.

నివారణ : వర్షాకాలం నాకముందే టీకాలు చేయించాలి. ఇవి అన్ని పశువైద్యశాలలలోనూ పుచితంగా చేస్తారు.

చేను పండాది ఇల్లు నిండాది

వర్షాధారప్రాంత రైతులకు సూచనలు

శాస్త్ర సాంకేతిక విజ్ఞానం ఎంతగా అభివృద్ధిచెందినా, ఇప్పటికి మనం ప్రతి సంవత్సరం ఎంతవరకం ఎప్పుడెప్పుడు కురుస్తుంది అని ముందుగా అంచనావేయలేకపోతున్నాం. ప్రస్తుత విజ్ఞానం వ్యర్థమనాన్ని కొద్దిరోజులముందు మాత్రమే అంచనావేయగలదు. పంచాంగాలురాఖోయేకాలంలో వర్షాలు ఎలావుండి కాలంఎలాఅవుతుందనే విషయం ముందుగానే సూచిస్తామని చెప్పినప్పటికీ, సూచారం అసమగ్రమేకాకుండా, ఆచరణలో అంచనాలు కొద్ది సందర్భాల్లో అదే అకస్మాత్తుగా జరిగే సందర్భాలుగా మాత్రమే నిజంగా జరుగుతుంది. ఫలితంగా వర్షాభావంవల్ల రైతులు ఎంతో నష్టపోతున్నారు. ఇటీవల వరుసగా నాలుగుసంవత్సరాల వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల మనం పదని బాధలు మరిచిపోలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో, చూరదృష్టితో అకాల పరిస్థితులను తట్టుకోవటానికి ఈ క్రింది సూచనలు రైతులకు ఉపయోగపడతాయి.

- వర్షాధారప్రాంతాల్లోని రైతులు కేవలం వ్యవసాయమీద ఆధారపడకుండా, సాధ్యమైనంతవరకు వ్యవసాయాధార ఇతరవృత్తులను ఉపవృత్తులుగా స్వీకరించాలి, ఉదాహరణకు, పాడిపరిశ్రమ, కోశ్వపరిశ్రమ, గొర్రె-మేకల పెంపకం మొదలయినవి. అకాల పరిస్థితిలో ఉపవృత్తులే ప్రధానవృత్తులుగామారి కుటుంబపోషణకు తోడ్పడతాయి.

- చూరదృష్టితో ఏ విధంగానైనా చేసి కనీసం ఒక బావి శ్రవ్య కరెంటు మోటారు ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. కరెంటు వీలుకాని సమయాలలో ఆయిలు ఇంజను ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. ప్రతి రైతు కుటుంబానికి కనీసం ఒక బావి, కరెంటు మోటారు లేదా ఆయిలు ఇంజనుకు ప్రభుత్వం నుండి పొందేందుకు హక్కుగా ఉండాలి. దానికి రైతు సంక్షేమ సంఘాలు కృషి చేయాలి. ఈ చర్య అకాల పరిస్థితులను తట్టుకోవడానికి ఒక భీమాగా పని చేస్తుంది.

- బావి ఉండటం ఒక ఎత్తు. దానిలోని నీటిని అత్యంత లాభసాటిగా వినియోగించటం మరిఒక ఎత్తు. ప్రతి బావి కలగిన రైతు కొద్ది చేలోనైనా పరివేసి, తిండిగింజలు పండించుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు. ఇది ఆర్థికంగా అంత లాభసాటికాదు. ఒక ఎకరం సరిపోయే వరినీటితో 2 రేక 3 ఎకరాల ఆరుతడి పంటలు పండించవచ్చు. అందువల్ల వరివేయకుండా చేరుశనగ, మొక్కజొన్న, జొన్న, పశుగ్రాసం లాంటివి నీటితో పండిస్తే బావిలోని నీటిని అత్యంత లాభసాటిగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.

- ఎప్పుడూ సాంద్ర వ్యవసాయమే చేయాలి. భూసార

పరీక్షపై ఆధారపడి ఎరువులు వాడితే, బావిలో నీటిని అత్యంత లాభసాటిగా వినియోగించుకోవచ్చు.

- బావిలోని నీరు కొద్దిగా ఉన్నప్పుడు పశుగ్రాసంపండించి పాలిచ్చే పశువులను పెంచితే, ప్రత్యక్షంగా పండించే నీటి ఆధార పంటకన్నా ఆదాయం ఎక్కువగా వస్తుంది.

- కొద్దిగాగల నీటి ఆధారంతో పట్టుపరిశ్రమ చేపడితే, దాదాపు కుటుంబసభ్యులందరికీ వీధి ఒక పనిచేసికి ఆదాయం ఎక్కువగా వస్తుంది.

- బావిక్రింద వివిధ కూరగాయలు పండించితే, తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఆదాయం తీయడమేకాకుండా, ఇంట్లో ఎక్కువ మందికి పనిచేయవచ్చుతుంది.

- బావిలోని సందర్భాల్లో, అకాలపరిస్థితులను తట్టుకోవటానికి మిశ్రమపంటపద్ధతి విధిగా ఆచరించాలి. మిశ్రమపంటలుగా స్వల్ప, దీర్ఘకాలిక పంటలను కలపాలి. ఉదాహరణకు వేరుశనగ, కంది, పెసర-కంది, జొన్న-కంది మొదలయినవి. ఇలా చేయటం వల్ల, నీజన్ మొదట్లో వర్షాలుబాగాపడితే, స్వల్పకాలిక పంటబాగా పండుతుంది. వర్షాలు ఆలస్యంగావస్తే, దీర్ఘకాలికపంట బాగా పండుతుంది.

- వర్షాధార పంటలకు విత్తనమయంలోనే ఎరువులనువేస్తే, బెట్టును తట్టుకునేక కి ఎక్కువగా వుంటుంది. కాలాన్నిబట్టి, అంతర కృషి సమయంలో నత్రజని (యూరియా) దోసును మార్చు చేసుకోవాలి.

- వర్షాధారప్రాంతాల్లో వాలుకు అనువుగా ఎప్పుడు కొన్ని పైరును వేయరాదు. ఎప్పుడూ వాలుకు అడ్డంగాదున్ని, పైరును వేయాలి. ఇలా చేయటంవల్ల భూమి కోతతగ్గి, భూమిలోనికి ఎక్కువగా నీరు ఇంకి పైరు బాగా పెరుగుతుంది.

- వాలు తీవ్రతనుబట్టి వాలుకు అడ్డంగా కట్టుబోస్తే భూమిలో ఎక్కువగా నీరు నిల్వవుండి పైరుబెట్టుకు ఎక్కువకాలం తట్టుకొంటుంది. గట్టుకు వుపయోగించే చేరు వృధాకాకుండా వుండేందుకు పండ్ల చెట్లను పెంచవచ్చు.

- వర్షాధార ప్రాంతాల్లో తోటలపెంపకం చాలా వుపయోగపడుతుంది. బెట్టుకు ఎక్కువగా తట్టుకొనే చింతచెట్లలాంటివి గట్టమీద పెంచవచ్చు. వర్షాభావ పరిస్థితుల్లో కొంతయినా ఆదాయం వస్తుంది. అలాగే శీతాఫలం, రేగిపండు, మామిడి, జామలాంటి తోటలు కూడా అకాలసమయాల్లో కొంతయినా ఆదాయంయిస్తాయి అయితే మొదటి రెండు సంవత్సరాల్లో బెట్టుకాలంలో నీరుపోసి

(మిగతా 28వ పేజీలో)

ఈ క దంపితే బియ్యం వస్తాయా ?

భూసార పరీక్షకు మట్టి సేకరణ పద్ధతులు

ప్రతి రెండు హెక్టార్ల పొలమునకు ఒక మట్టి నమూనా చొప్పున సేకరించవలయును. ఇందులో కూడ పంట ఎదుగుదలలో, నేల తీరులో, "ఎరువుల వేతలో, పంటల పథకములో తేడాలున్న ప్రతి పొలమునకు వేరు వేరు నమూనాలు సేకరించవలెను.

2) పంట వరుసలలో వేసియున్నప్పుడు వరుసల మధ్య నుంచి మట్టి నమూనా సేకరించవలెను.

3) భాస్వరము లేక పొటాషియం రసాయనిక ఎరువులు వేసిన మూడు నెలలలోపున సేకరించరాదు.

4) అసాధారణ ప్రదేశములు అనగా ప్రాతినిధ్యం వహించని ప్రదేశాలు అనగా పాత నేలలు, చిత్తడి నేలలు, పెంటపోగులు, కంపోస్టు గోతులు, క్రొత్తగా ఎరువులు వేయబడిన ప్రదేశములు, రోడ్డుప్రాంతములు, చెట్లు, కంచెగట్లు, కట్టడములు వగైరా చోట్ల నుండి మట్టి నమూనాలు సేకరించకూడదు.

5) మట్టిగడ్డలుగా వుంటే అవి ఎండుటకు ముందుగానే చితుకకొట్టవలెను.

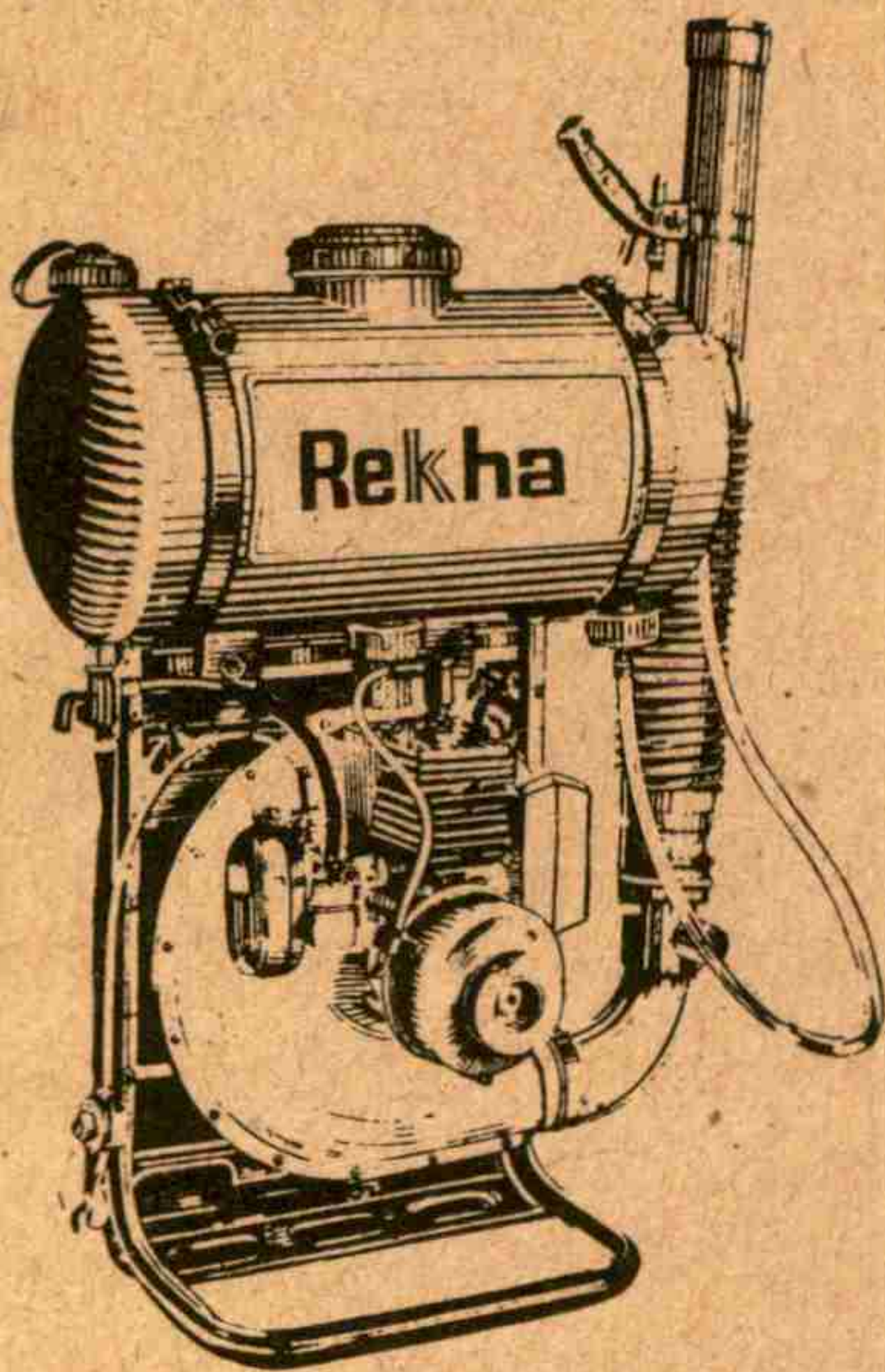
6) మట్టి తేమగావున్న నీడలో ఆరపెట్టవలెను. కృత్రిమంగా వేడిచేసి ఆరబెట్టకూడదు.

7) పొలమును దున్నిన తర్వాత నమూనాలు సేకరించుటకు మంచి సమయం, పొలము దున్నుటకు అనుకూలంగా వున్నప్పుడు నమూనాలు సేకరించుట సులభము.

8) మట్టిని సేకరించుటకు వాడు పనిముట్లు తుప్పలేనివై వుండవలెను. సంచులు శుభ్రమైనవిగా వుండవలెను. ఎరువుల సంచులు వాడరాదు.

9) ఉపరితలముపై మట్టిని తొలగించకుండా, నేలపై, నుండు చెత్త, చెదారమును గోకి తీసి పొలములో "V" ఆకారములో 15 సెం.మీ లోతు అనగా నాగలి చాలు లోతు వరకు తాపితో లేదా పారతో త్రవ్వి ఆ గాతములోంచి 2.5 సెం.మీ. మందాన పెనుంచి క్రింది వరకు సమానంగా ఒకవైపు నుంచి మట్టిని తీసి సేకరించవలెను. ఈ విధంగా ఒక మట్టి నమూనాకొరకు యూనిట్ పొలములో 10-15 చోట్లనుంచి మట్టిని సేకరించవలెను. ఈ మట్టిని పరిశుభ్రమయిన కాగితము లేదా అట్ట లేదా గోతముపై ఉంచి బాగా కలిపి నాలుగు భాగములుగా విభజింపవలయును. ఎదురు ఎదురు భాగములోని మట్టిని తీసుకొని మిగతా భాగములను తీసివేయవలెను. ఈ విధంగా మట్టి 500 గ్రా. వచ్చువరకు మరల మరల చేయవలెను.

FRIEND IN NEED
'REKHA' INDEED

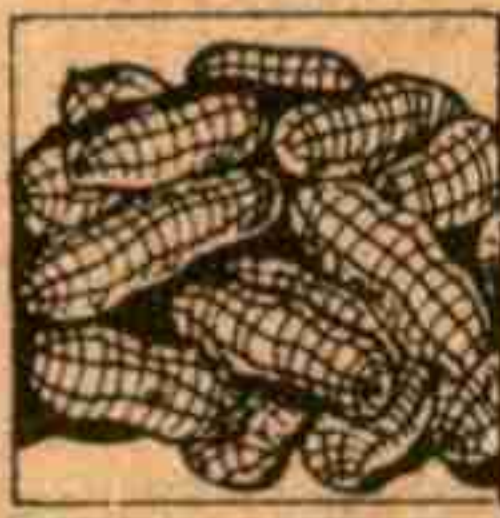

REKHA MOTORISED
KNAPSACK MIST
BLOWER CUM DUSTER

REKHA AGRI PLAS (P) LTD.

EXPRESS

ROAD FOR GROWTH

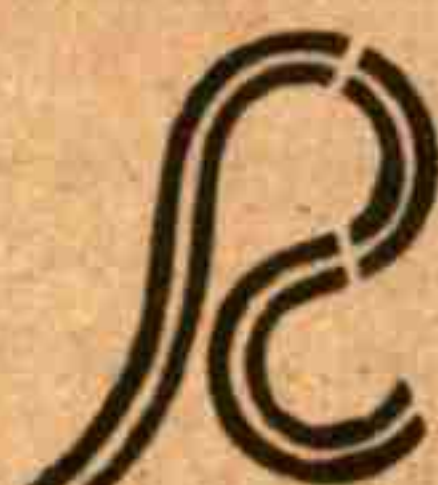
RODON

TECHNICAL

RODON
TECHNICAL

ZINC CONTENT (EXPRESSED AS Zn)
PER CENT BY WEIGHT MINIMUM IN THE FORM
OF Zn-EDTA-12%

REKHA AGRIPLAS (P) LTD.,
MADHAVANAGAR,
ANDHRA PRADESH.

EXPRESS

మోటార్లు పెట్టే యిబ్బందులు - సూచనలు

1. పంపు స్టారు కాకపోవటం :

1. కరెంటు సప్లయ ఉన్నదో లేదో చూసుకోవాలి.
2. ట్రిపుల్ పోల్ స్విచ్‌ని తెరచి దానిలో ఫ్యూజ్‌ఉన్నదో పోయిందో చూడాలి. పోయిఉంటే ఫ్యూజ్‌ను వేసుకోవాలి.
3. సెట్టుకు కరెంటు సప్లయనిఆపివేసి (స్విచ్‌ని ఆఫ్‌చేసి) అన్ని కనెక్షన్లు సక్రమంగా ఉన్నాయో లేదో చూసుకోవాలి.
4. కాంటాక్టులు సక్రమంగా ఉన్నవో లేదో చూడాలి. లూజ్‌ఎండ్స్‌ను ఓపెన్ సర్క్యూట్‌ను పరిశీలించి చూడాలి.
5. పంపు ఇరుసును త్రిప్పి జామ్ అయిందేమో చూడాలి.
6. స్టార్టరు సక్రమంగా పనిచేస్తున్నదీ లేనిదీ చూసుకోవాలి

2. పంపు వెనుకకు తిరగటం :

మోటారు లీడ్సులో ఏ రెండింటినైనా ఒకదాని స్థానానికి మరొకదాన్ని మార్చాలి.

3. పంపు ఆకస్మాత్తుగా ఆగిపోవటం :

స్టార్టర్ ట్రిప్ అయిఉండవచ్చు దాన్ని స్థానంలోపెట్టి సార్లు చేయాలి.

4. పంపు నీటిని తోడి పోయలేకపోవటం లేకతక్కువ నీటిని తోడిపోయటం

1. పంపు ఎదురుతిరుగుతూ ఉండవచ్చు. మోటారు యొక్క ఏ రెండు లీడ్సునయినా ఒకదాని స్థానానికి మరొకదాన్ని మార్చాలి.
2. లోవోల్టేజీ వల్ల పంపు స్పీడు తగ్గిఉండవచ్చు. లేదా ట్రిప్‌కెస్టి తక్కువ వుండవచ్చు.
3. డెలివరీ పైపులోగాని లేదా సక్షను పైపులోగాని ఏదైనా అడ్డుపడి వుండవచ్చు. పైపులైనును పరిశీలించి అడ్డుంకి తొలగించాలి.
4. ఇంపెల్లరు లేక వాల్వూవర్లం పూడిపోయి ఉండవచ్చు తెరచి మార్గాన్ని శుభ్రం చేయాలి.
5. ఫుడ్ వాల్వూగాని, డెలివరీ వాల్వూగాని కొద్దిగా మూతపడి ఉండవచ్చు.
6. బావిలో నీటిమట్టం తగ్గి ఉండవచ్చు. వీలయితే పంపును క్రింద తెవెలుకు మార్చాలి.
7. సెక్షనుపంపు కేసింగులోకి గాలి చొరపడుతూ ఉండవచ్చు. పైపు జాయింట్లు గాలి చొరనంత గట్టిగా వున్నాయోమో చూడాలి, మరచుట్లన్న పైపు జాయింట్లకు

నార, వైట్‌తెడ్ వాడాలి. ప్లాంజ్ కనక్షన్లుంటే, గ్యాస్కెట్ల కొత్తవివేసి బిగించాలి.

8. పంపు భాగాలు అరిగిపోయి ఉండవచ్చు. ఈ భాగాలు తీసి కొత్తవాటిని వేయాలి.

5. పంపునీటిని తోడి పోస్తుంది-కాని కొంతసేపటికి ఆగిపోతుంది :

1. సెక్షను పైపులో గాలి చొరపడుతున్నదేమో చూడాలి. ఇలా గాలి చొరకుండా చేయాలి.
2. ఫుడ్ వాల్వూ నీటి బయటికి వచ్చిందేమో చూడాలి-అలా వచ్చివుంటే దాన్ని నీట్లో మునిగేటట్లు చేయాలి.

6. బేరింగులు వేడిఎక్కటం :

1. బేరింగులలో కావలసిన దానికన్న తక్కువగాని లేక ఎక్కువగాని, గ్రీజు ఉండవచ్చు. ఈ రెండు కారణాలు వల్ల బేరింగులు వేడెక్కుతాయి-గ్రీజు అవసరమైనంత మాత్రమే ఉండేటట్లు చూడాలి.
2. వాడిన గ్రీజు నాణ్యమైనది కాకపోవచ్చు. సిఫార్సు చేయబడిన గ్రేడు గ్రీజును వాడాలి.
3. బాల్ బేరింగులు అరిగి ఉండవచ్చు కొత్తవాటినివేయాలి.

7. స్టపింగ్ బాక్సులో లీకులు :

1. అరిగిపోయిన పాత ప్యాకింగ్ మెటీరియల్ నంతటిని తీసివేయాలి. కొత్త ప్యాకింగు మెటీరియల్‌ను వేయాలి.
2. స్లీవ్ అరిగి ఉండవచ్చు. లేదా డెబ్బతిని ఉండవచ్చు. దాన్నితీసి కొత్తస్లీవ్‌ను వేయాలి.

8. అతిగా అదరటం :

1. పూడి బోల్టులు వదులుగా వున్నాయేమో చూడాలి.
2. తిరిగే భాగాలలో బైటి పదార్థం ఏదైనా చేరిఉండవచ్చు.
3. ఇరుసు వంగి ఉండవచ్చు.
4. తిరిగే భాగాల అమరిక ఒకదానికొకటి అనుగుణంగా ఉండకపోవచ్చు.

9. మోటారుగాని, పంపుగాని, షాకు ఇస్తూ ఉండటం :

1. ఇన్సులేషన్ బాగున్నదో లేదో చూడాలి. అవసరమైతే మోటారును తేమ రేకుండ ఎండబెట్టాలి.
2. కనెక్షన్లకు సంబంధించిన ఏవైనా వైర్లు చేదు తున్నాయేమో చూడాలి. ఈ లోపాలి సరిదిద్దాలి.
3. కరెంటు కనెక్షన్లు అస్సీ సక్రమంగా ఉండేట్లుచూడాలి.
4. ఎత్తు కనెక్షన్లు ఎలా ఉన్నాయో చూడాలి. మోటారు (మిగతా 30వ పేజీలో)

నవ్విన నాపచేనే వండుతుంది

పంటల భీమా పథకం

(3వ పేజీ తరువాయి)

పై విషయాలను పరిశీలించినచేత ఈ పంటల భీమాపథకం ఎంత అసమగ్రంగా ఉందో గమనించవచ్చు. ఈ పథకం పంటల భీమా పథకంగా కాక చూడాల భీమా పథకంగా గోచరిస్తుంది. కేవలం ధాన్యం, పప్పుదినుసులు, నూనెగింజల పంటలకు మాత్రమే ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేసారు. బేలాది రూపాయల పెట్టుబడులు ఉండే వాణిజ్య పంటలకు (మిర్చి, ప్రత్తి, పొగాకు, చెరకు) వర్తింపజేయలేదు. ఈ పథకం తాలూకు క్లెయిములను చెల్లించాలంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రిత్వశాఖ, జి.ఐ.సి.ల అనుమతిని పొందాల్సి ఉంటుంది.

కాబట్టి ఈ భీమా పథకాన్ని సక్రమంగా అమలు జరుపుటకు ఈ దిగువ సూచనలను పాటించాలి.

1) మండలాలకు బదులు గ్రామాన్ని యూనిట్ గా పరిగణించాలి.

2) ధాన్యం, పప్పుదినుసులు, నూనెగింజలతోపాటు అన్ని రకాల వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు భీమా సౌకర్యాన్ని విస్తరింపజేయాలి.

3) సాధారణ పంట కాలాన్ని 5 సం॥లుగా పరిగణించుండా దానిని 3 సం॥లకు తగ్గించాలి.

4) తీసుకున్న చూడం మొత్తంపై 50% కలిపి భీమా చేయకుండా సగటు పంట మొత్తానికి భీమా సదుపాయాన్ని అమలు చేయాలి.

5) రైతులు ఏర్పాటు చేసిన 15 రోజుల్లో నష్టం మొత్తాన్ని అంచనా చేయాలి.

6) క్లెయిములను 2 మాసములలో పరిష్కరించాలి.

7) రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు, జి. ఐ. సి.లు సమన్వయంతో వ్యవహరించాలి.

అప్పుడే పైన పేర్కొన్న లక్ష్యాలను అధిగమించేందుకు వీలు కలుగుతుంది.

మీ వ్యాపారాభివృద్ధి కై

“రైతువాణి”లో ప్రకటనలిచ్చి తోడ్పడండి!

దారి 5 రేట్లు

కవచ వెనుక పేజీ (రంగులలో) రూ. 2,500

కవచ వెనుక పేజీ ఒకటికి 2,000

లోపలి పేజీ పుల్ 1,500

సగం పేజీ 750

పావు పేజీ 375

గమనిక : చెక్కులు లేదా డి.డి.లు “ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం” పేరుతో పంపాలి.

అడ్రసు : రైతువాణి, ఆకులవాటివీధి, గవర్నరుపేట, విజయవాడ-520 002

శుభాకాంక్షలతో

శ్రీ జ్యోతి సిడ్స్ కార్పొరేషన్

దుర్గాస్ట్రీట్

విజయవాడ - 520 002

ఉత్పత్తిదారులు & పంపిణీదారులు

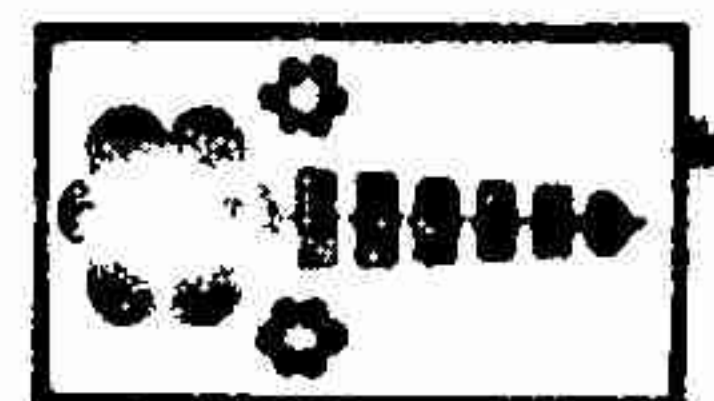
హైబ్రిడ్ జొన్న, నజ్జు, మొక్కజొన్న, వత్తి, అత్యధిక దిగుబడి వంగడాలు వరి, వప్పుధాన్యాలు, నూనెగింజలు, కూరగాయల విత్తనాలు లభించును

పంపిణీదారులు :

అత్యధిక దిగుబడి సంపదలకొరకు

లుపిన్వారి

‘సంగమ్’ విత్తనాలు

గోదావరి నదీ పరిచయం

దక్షిణ గంగా ప్రసిద్ధిగాంచి, దేశంలో రెండవ పెద్దనదైన గోదావరి మొత్తం పొడవు 1584 కి.మీ. మన రాష్ట్రంలో 772 పొడవున ఈనది ప్రవహిస్తోంది. మహారాష్ట్రలోని నాసిక్ సమీపంలోని త్రయంబకం వద్ద పుట్టి, అదిలాబాద్ జిల్లాలో బాసర గ్రామం వద్ద ఈనది మనరాష్ట్రంలోకి ప్రవేశిస్తోంది. మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలలో ప్రవహిస్తున్న ఈ నది మొత్తం పరివాహక ప్రాంతం -3.13ల చ.కి.మీ.

గోదావరి మనరాష్ట్రంలో ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్, కరీం నగర్, వరంగల్, ఖమ్మం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలో ప్రవహించి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని అంతర్వేది, బెండమూర్లంకల వద్ద బంగాళాఖాతంలో కలిసేముందు వశిష్ట, గౌతమి, తుల్య, అత్రి, భరద్వాజ అనే పాయలుగా చీలుతోంది. చీలేముందు రాజమండ్రి రైలు వంతెన కింద ఈ నది 6 కి.మీ. వెడల్పుతో ప్రవహిస్తుంది.

ఉపనదులు : మొత్తం నీటిలో 2/3 వంతు నీరు ఉపనదుల ద్వారా గోదావరికి సమకూరుతుంది. రాష్ట్రంలో గోదావరి ఉపనది అయిన కడం నది ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో పుట్టి అదేజిల్లాలో గోదావరిలో కలుస్తుంది. మధ్యప్రదేశ్ నుండి మనరాష్ట్రంలో గోదావరిలో కలుస్తున్న ప్రాణహిత (40 శాతం), మహారాష్ట్ర నుండి వస్తున్న పెనుగంగ, మంజీర (20 శాతం) వార్ధానది పాయ (6 శాతం), ఒరిస్సా నుంచి వచ్చి గోదావరి చేరుకున్న ఇంద్రావతి శబరి (10 శాతం) గోదావరికి మణికొన్ని ముఖ్య ఉపనదులు :

బచావత్ అవార్డుల ప్రకారం గోదావరి నదిలో 1500 శత కోటి ఘనపుటడుగుల నీరును మనరాష్ట్రం ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఇతర రాష్ట్రాలకు కేటాయించిన నీరు వారు ఉపయోగించుకోనంత కాలం ఆ నీటిని మనరాష్ట్రం ఉపయోగించుకోవచ్చు.

గోదావరి నదిపై ప్రాజెక్టులు : గోదావరినదికి 1,21,500 చ.మై. డ్రైన్ సదుపాయం వుంది. కృష్ణానది మాదిరిగానే జలాలను సక్రమంగా వినియోగించుకుంటే లక్షలాదిఎకరాలకునీటిసదుపాయం కలుగుతుంది. ధవళేశ్వరం వద్దనగటున 131.3 టి.యం. సి.ల నీటి ప్రవాహం వుంటుంది. సముద్రంలో కలిసేముందు ధవళేశ్వరం వద్ద గోదావరినది గౌతమి, వశిష్ట గోదావరిగా చీలిపోతుంది. ఈ రెండు నదుల మధ్యనగల భూభాగాన్ని "గోదావరి డెల్టా"గా ప్రసిద్ధికెక్కింది.

ధవళేశ్వరంవద్ద పురాతనమైన, పెద్దదైన గోదావరి డెల్టా క్రింద ఖరీఫ్ పంటకు 10 లక్షల ఎకరాలకు, రబీకి 3.6 లక్షల ఎకరాలకు నీటి సదుపాయం లభిస్తుంది. అలాగే మనరాష్ట్రంలో

5.70 లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించే పోచంపాడు ప్రాజెక్టు మొదటిదశ, 10.41 లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించే పోచంపాడు రెండవదశ ప్రాజెక్టు, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు, మంజీర ప్రాజెక్టు, మానేరు, కడం ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం అయివున్నవి. ఇంకా పోచం పాడు ఎత్తిపోతల పథకం, పోలవరం బ్యారేజి, పోచంపల్లి ప్రాజెక్టు లను నిర్మించుకునేందుకు అవకాశం వుంది. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పూర్తి అయినట్లయితే నీటిసదుపాయంలేని లక్షలాది ఎకరాల భూములు సస్యశ్యామల మవుతాయి.

—ఎన్. మధు

మందులు చల్లనపుడు పాటించవలసిన జాగ్రత్తలు

- (1) తగిన రక్షణ దుస్తులు ధరించాలి.
- (2) చల్లేమందు మీద పడకుండా చూచుకోవాలి.
- (3) అడ్డుపడిన లేక పనిచేయని నాజిల్ ను నోటితో ఊదరాదు.
- (4) మందు చల్లనపుడు పొగ త్రాగరాదు.
- (5) పొగత్రాగుటకు ముందు, తినుటకు ముందు చేతులు, ముఖం శుభ్రముగా కడుగుకోవాలి.

- (6) రబ్బరుబూట్లు, చేతి గ్లవ్స్ తీయుటకు ముందు, ఆ తరువాత కూడా శుభ్రంగా కడుగుకోవాలి.
- (7) ఈ పరికరాలు ఎప్పటికప్పుడు పరీక్షించి శుభ్రపరచి జాగ్రత్త చేయాలి.
- (8) అవసరమునకు ఎక్కువ మోతాదులో మందును, మందు ద్రావణాన్ని వాడరాదు. పైరు కోయుటకు అతి దగ్గరలోను కూడ మందులు చల్లరాదు. సరియైన సలహాకు సాంకేతిక నిపుణులను సంప్రదించాలి.
- (9) కలుపుమందులు వాడునప్పుడు, ఇతర మందులు వాడు నపుడు చుట్టుప్రక్కల పైర్లకు హాని కలుగకుండ జాగ్రత్త పడాలి.
- (10) మందులను చిన్న మొక్కలమీద, తోటలమీద అనవసరంగా వాడరాదు.
- (11) పశువులు మేసేవైపు, పశుగ్రాసములపై విషపుమందు పడు నట్లు మందులు చల్లరాదు.

పాడికి పంట తమ్ముడు

పైర్లకు సస్య రక్షణ చర్యలు

(12వ పేజీ తరువాయి)

వీలు పూసుకొని (కాయలు కోసే దశలో కాకుండా) పిచికారి చేయవచ్చును.

పండ్ల మొక్కలు : 1) నిమ్మ, నారింజ, బత్తాయి జాతి చెట్లపై వచ్చే ఆకుతినే పురుగులను గమనించి వేగంగా పనిచేసే డెక్టోటో వాస్ లేక క్వినాల్ ఫాస్ వంటి మందుల్నివాడి నివారించుకోవచ్చును. వీటిపై వచ్చే రసం పీల్చే పురుగులకై మోనో క్రోటో ఫాస్ లేక ఫాస్పామిడాన్ వాడవచ్చును.

చెట్లలో ఉండే ఎండు పుల్లలను కొమ్మలను కత్తిరించి మొదళ్ళలోను మరియు కత్తిరించిన ప్రదేశాల్లో బోర్డో పేస్టు పూయవలెను. అంతేగాక వేపపిండి మొదళ్ళలో వేసిన కొంతవరకు ఉపయోగ కరమని గమనించడమైనది.

2) మామిడి, జామ, సపోటా వంటి పైర్లపైనకూడా ఎండు కొమ్మలను కత్తిరించి మొదళ్ళలో 'బోర్డో పేస్టు' పూయవలెను. చెద పురుగులు ఎక్కువ సమస్యగా మారినప్పుడు 'ఆల్బిన్' వంటి మందును మొదలు చుట్టూ నీళ్ళలో కలిపి చల్లవలెను. చీమ తుట్టెలు మరియు ఆకు తినే పురుగుల్ని గమనించి ఏరివేయవలెను. ఈ చెట్లకు కొత్త ఆకు తొడిగి తగినంత పెరుగుదల ఉండేట్లు చూడవలెను.

3) దానిమ్మ, రేగు వంటి పండ్ల చెట్లపైకూడా అవసరాన్ని బట్టి పురుగుమందులను వాడవలెను. సాధ్యమైనంతవరకు వివిధ యితర పద్ధతులను అమలు పరచి తోటల్ని శుభ్రంగా వుంచి చీడ, పీడలను అదుపు చేయవలెను.

వేసవి ఆఖరులో వ్యవసాయదారులు ఏ కూరగాయలను పండించాలో ఆ విత్తనాలను నారుపోసుకుంటారు. కాలం నెత్తిమీదికి వచ్చినపుడు ఏ రకం విత్తనాలు దొరికితే ఆ విత్తనాలు విత్తి ఆశించిన దిగుబడి రాక బాధపడుతుంటారు. అలాకాక ఖరీఫ్ లో ఏ రకం విత్తనాలు విత్తాలో ముందుగా నిర్ణయించుకొని, మంచిరకాన్ని ముందుగా సేకరించవచ్చు. ఖరీఫ్ లో కాయదగ్గ కూరలు, వాటిలో మంచిరకాలను గురించి తెలుసుకొందాం.

టమాటా

మన రాష్ట్రంలో అత్యధికముగా పండించబడే కూరగాయ. టమాటాలో సామాన్య పెట్టుబడితో పెంచే రకాలు పూసరూబి, పూన ఎర్లి డ్వాల్ఫ్ పెకేయమ్-1, అర్కా సోరబ్, అర్కావికాస్, 50-1 ముఖ్యమైనవి. ఎక్కువ పెట్టుబడితో సంకర రకాలైన మంగళ, శీతల్, కర్నాటక, వైశాలి రకాలు అనువైనవి. వేసవిలో మంచికాపు వచ్చుటకు మారుతకు రకం మంచిది. హెక్టారుకు 300-400 గ్రా విత్తనాలు కావాలి.

వంగ

వంగలో ముఖ్యముగా పూసపప్పుల్ రొండు, పూసపచ్చల్

క్లస్పర్స్, భాగ్యమతి, పూసక్రాంతి, అర్కాకుసుమాకర్. అర్కా సీల్ అనువైన రకాలు. హెక్టారు పొలంలో నాటుటకు 400-650 గ్రా. విత్తనం కావాలి.

మిర్చి

మిర్చిని ఎండుమిర్చి, పచ్చిమిర్చికిగాను పెంచుతారు. ఏండు మిర్చి కొరకు X-235, G3, భాగ్యలక్ష్మి, ఆంధ్రజ్యోతి, కిరన్, అపర్ణ రకాలు మంచివి. పచ్చిమిర్చి కొరకు పూస జ్వాల, పంధూరి రకాలను వాడాలి. తియ్యమిరప పెంచాలనుకొన్న అర్కాబసంత్, అర్కాగౌరన్, అర్కామోహిని కింగ్ ఆఫ్ నార్త్, కాలిపోర్నియా

వండర్ మంచి రకాలు. రకాన్నిబట్టి హెక్టారుకు 1-2 కి. గ్రా విత్తనాలు అవసరం.

బెండ

కూరగాయలన్నింటిలో ఎక్కువ ధర ఎల్లప్పుడు పలికేది. బెండ. అధిక దిగుబడినిచ్చే రకాలు పూసపావని, పంజాబ్ పద్మిని, పర్వని క్రాంతి, హరిత ముఖ్యమైనవి. హెక్టారుకు 18-20 కి. గ్రా. విత్తనం కావాలి.

ఇవికాక గుమ్మడి కుటుంబపు ఎగ్ బ్రాకు కూరగాయాలలో ఆనప, బీర, పొట్ల, కాకర, గుమ్మడి ముఖ్యమైనవి.

బీర

జగత్తియాల్ లాంగ్, పూసనన్ దాల్, కోయంబత్తూర్ లాంగ్

కాకర

కాకరలో పొడుగు, పొట్టికాయలుకాసే వంగడాలు కలవు. పొడుగురకాలు వర్షాకాలంలోను, పొట్టిరకాలు వేసవిలో పండించుటకు అనువైనవి. కాకరలో ముఖ్యముగా పూసదోమోసమి, అర్కా హరిత్, కోయంబత్తూరు లాంగ్ రకాలు అనువైనవి. అర్కాసూరీ పొట్టికాయలు కాస్తుంది.

పొట్లకాయ

పండిళ్ళపై పెంచాలి అర్కా శీతల్ అనువైన రకం.

పై కూరగాయలను 60 సెం.మీ.ల దూరంలో గుంతకు రెండు, మూడు విత్తనాలు నాటాలి. హెక్టారుకు 4-5 కి.గ్రా. విత్తనాలు సరిపోతవి.

రైతు సంక్షేమ కృషిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం

— వి. శ్రీనివాసరావు (రాష్ట్ర సహాయకార్యదర్శి)

మే 9, 10 తేదీలలో కోస్తాజిల్లాలను పెనుతుపాను కబళించింది. 80 లక్షలమంది దీనివలన కడగండ్రపాలైనారు. 10 లక్షల ఇళ్ళు దెబ్బతిన్నాయి. మొత్తం రూ. 2 వేలకోట్ల నష్టం జరిగింది. రైతుకు కోలుకోలేని దెబ్బతగిలింది. పండ్లు, కూరగాయల తోటలు ధ్వంసమయ్యాయి. ధాన్యంకుప్పలు తడిసి ముక్కి మొలకెత్తాయి. ఇరిగేషన్ కాలువలు పూర్తిగా కొట్టుకుపోయినవి. ఈ స్థితిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రైతుసంఘం ఇతర ప్రజాసంఘాలతో కూడా కలసి తన వంతు కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చింది. వందలాది మంది కార్యకర్తలు పూర్తిగా ప్రజాసేవలో నిమగ్నమై స్వచ్ఛందంగా పనిచేశారు.

తుపాను బాధిత ప్రాంతాలలో 35 మంది డాక్టర్లతో కూడిన రి వైద్యబృందాలు అనేక గ్రామాలలో పర్యటించి వేలాదిమందికి చికిత్సచేశాయి. వీరికి యువజన వలంటీర్లు తోడ్పడ్డారు. తుపాను సహాయ కమిటీ సిపిఐ(ఎం) పిలుపునందుకొని వివిధ రాష్ట్రాలనుండి నిధి అందింది. దీనితో విలువైన మన్నిక గలిగిన దుప్పట్లకొని గుంటూరు, కృష్ణా, తూ.గోదావరి, విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో వేల మందికి పంచాము. కృష్ణాజిల్లా కోడూరు ప్రాంతంలో నారుమడికి అవసరమైన ఎరువు (యూరియా) ఒకరికి 15 కిలోలవొప్పన 300 బస్తాలు ఉచితంగా అందజేయబడింది. ఈ విధంగా అనేక విధాల సహాయ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడంతోపాటు ప్రభుత్వసహాయం దుర్వినియోగం పాలౌతుండే, ప్రజల్ని కూడగట్టి అనేక చోట్ల ప్రతిఘటించడం జరిగింది. ఫలితంగా కొంత మేరకైనా సహాయం అందించబడింది. అఖిలభారత కిసాన్ సభ ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ రామనారాయణగోస్వామి, ఈ ప్రాంతంలో శ్రీబాలానందన్, ఎం.వీ. బేబీ, రసూల్ తదితర పార్లమెంటు సభ్యులతో కలసి పర్యటించారు. ప.గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలలో రైతులు తడిసిన ధాన్యం ఏ తీరుగా వుందో చూపించారు.

కృష్ణాజిల్లా బుడమేరు ఎప్పుడూ వరదల ముంపుకు గురౌతుంది. దీనివలన పల్లపు ప్రాంతాలలోని భూములు మునుగుతాయి. దీనికి మరమ్మత్తులు చేయాలని ఎప్పటినుండో ఆందోళన సాగుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు. ఈ తుపాను సంఘాతిరిగి వరదలకు గురైందీ ప్రాంతంలో. ఈ సమస్య తెలుగురైతుసంఘాలతో కలసి 2500 మందితో సదస్సు, ధర్నా నిర్వహించబడింది. ఇంకా బందరు, చల్లపల్లి, కోడూరు, గుడివాడ తదితర ప్రాంతాలలో కూడా రైతు సదస్సులు మన సంఘం చొరవతో జరిగాయి.

ఉపప్రధాని శ్రీ దేవీలాల్ తు, ముఖ్యమంత్రికి ఇతర అధికా

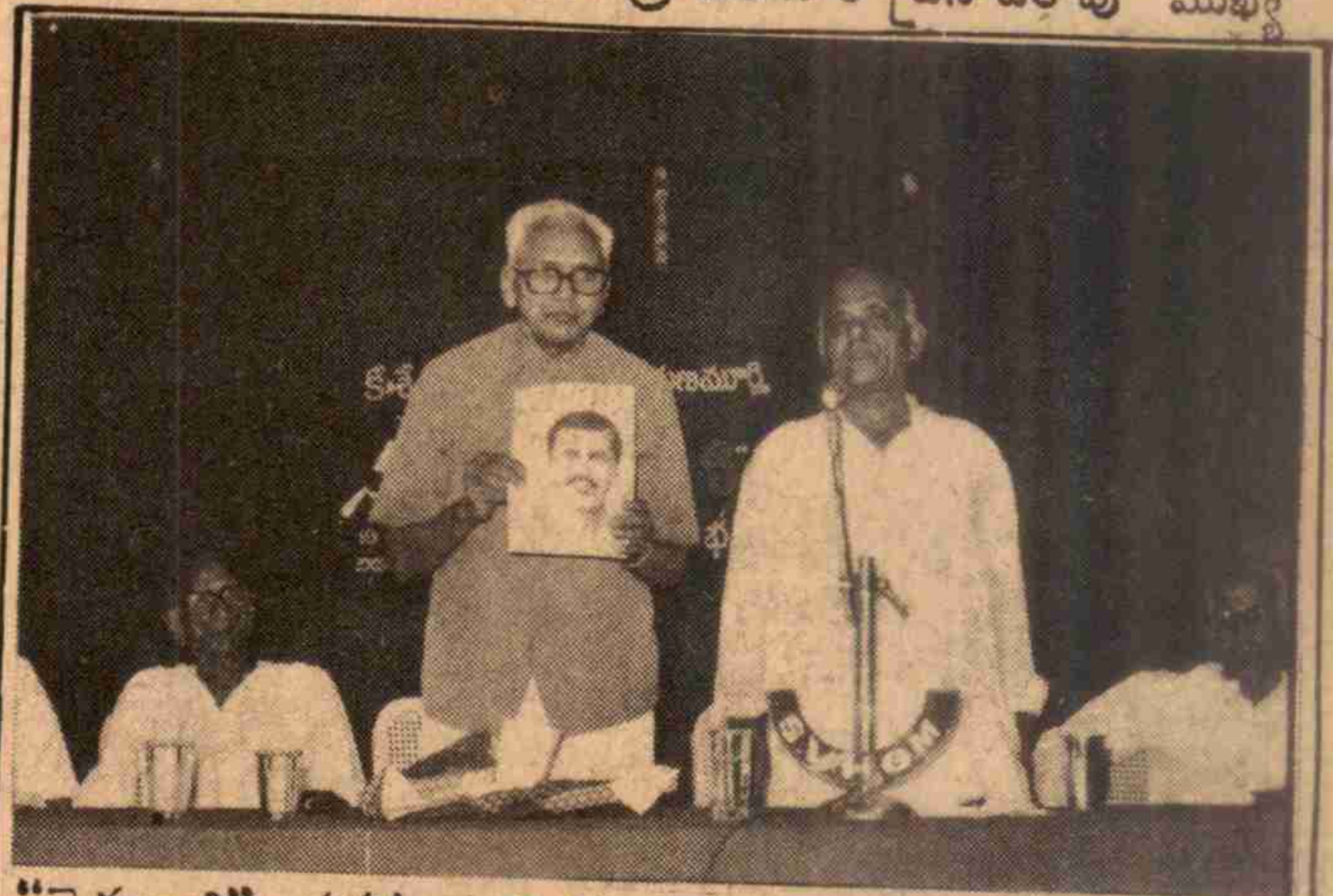
ర్లకు పలు మెమోరాండంలు అందించాము. అయినా సమస్య పరిష్కారం కాలేదు.

జులై 24న రాస్తారోకో

తడిసిన ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయాలని, కిలో 2 రూ॥ల బియ్యం పథకం కొనసాగించి అర్హులైన పేదలందరికీ ఆకుపచ్చ రేషన్ కార్డులు ఇవ్వాలని, రూ. 10వేల వరకు సహకార రుణాలు కూడా రద్దుచేయాలని, సహకార సంఘాలకు (సింగిల్ విండో, చేనేత, పాల, గీత, మత్స్య తదితర) వెంటనే ఎన్నికలు నిర్వహించాలని లేదా పాత పాలకవర్గాలనే కొనసాగించాలని తదితర డిమాండ్లపై ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ కార్మికసంఘంతో కూడా కలసి జులై 24వ తేది ఉదయం 9గం॥ నుండి 10గం॥ వరకు రాష్ట్రవ్యాపితంగా 'రాస్తారోకో' నిర్వహించబడింది. వేలాదిమంది కార్యకర్తలు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొని జయప్రదం చేశారు. రాష్ట్రమంతటా ఈ సందర్భంగా ట్రాఫిక్ నిలిచిపోయింది. విజయవాడ చుట్టూ అన్ని గ్రామాల్లో రాస్తారోకో జరిగినందున నగరంలోకి ట్రాఫిక్ ప్రవేశించలేదు. రాష్ట్రవ్యాపితంగా 400 కేంద్రాలలో 50 వేల మంది ఈ రాస్తారోకో కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

కి॥ శే॥ కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి వర్ధంతి సభ

రాష్ట్ర రైతు ఉద్యమానికి ఆద్యులైన శ్రీ కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి 50వ వర్ధంతి సందర్భంగా ఏప్రిల్ 19వ తేది విజయవాడలో సభ జరిగింది. శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు ముఖ్య

"రైతువాణి" ప్రథమ సంచికను ఆవిష్కరిస్తున్న నందూరి ప్రసాదరావు, (కుడినుండి) కొరటాల సత్యనారాయణ, భీమిరెడ్డి నరసింహారెడ్డి, రాటగడ్డ నారాయణరావుగార్లను చూడవచ్చు

కట్టినవానికి ఒక ఇల్లయితే అద్దెకున్నవానికి అన్ని ఇళ్ళే

అతిథిగా హాజరై "రైతువాణి" త్రైమాసిక ప్రాధిక సంఘ కను ఆవిష్కరించారు. సభలో శ్రీయుతులు డా॥ కొమ్మారెడ్డి రాజారామమోహన్ రావు (కి॥శే॥ కొమ్మారెడ్డిగారి కుమారుడు), వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, కొరటాల సత్యనారాయణ, భీమిరెడ్డి నరసింహారెడ్డి తదితరులు ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా రైతు సంఘం నిర్మాణంలో కి॥శే॥ కొమ్మారెడ్డిగారి కృషిని వక్తలు కొనియాడారు. నేడు రైతులు సంఘటితపడి పోరాడవలసిన ఆవశ్యకతను వివరించారు.

పొగాకు రైతుసమస్యలపై

ఈ సం॥ పొగాకు, మిర్చి తదితర పంటలకు తగిన గిట్టు బాటుధర రానందున రైతులు ఆందోళనకు పూనుకోవలసివచ్చింది. రైతుసంఘం ప్రకాశంజిల్లా కమిటీ చొరవతో ఇతర రైతుసంఘాలతో కలసి సదస్సు, గుంటూరు పొగాకుదోర్లవద్ద ధర్నా జరిగాయి.

సభ్యత్వం - మహాసభలు

1990 సం॥లో రైతుసంఘం తన నిర్మాణాన్ని పదివ్యవసాయకానే కార్యక్రమంలో భాగంగా గ్రామగ్రామాన సభ్యత్వం చేర్చింది, కొన్ని జిల్లా మహాసభలు కూడా జరిగాయి. సభ్యత్వం ఈ సంవత్సరానికిగాను 17 జిల్లాలలో 2,27,401 సభ్యత్వం చేరింది. కర్నూలు, రంగారెడ్డి, ఖమ్మం, గుంటూరు, ప. గోదావరి ప్రకాశం, తూ. గోదావరి, జిల్లా మహాసభలు ఎంతో ఉత్సాహపూరితంగా జరిగాయి.

అంతులేనినష్టం-అరకొర సహాయం

(6వ పేజీ తరువాయి)

నిర్మాణం గురించి ఎంతోకాలంనుండి సూచనలున్నా అది అలక్ష్యం చేయబడింది.

సహజంగానే తుపాసుకు ముందూ వెనుకూ ఒకటి లేదా రెండు రోజులు భారీవర్షాలు పడుతుంటాయి. అటువంటి అన్ని సందర్భాలలోను పల్లపు ప్రాంతాలైన కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలు వరదలకు గురి అవుతున్నాయి. గత 4 సంవత్సరాలనుండి వరుసగా వరదలుసంభవించి వందలాదికోట్ల విలువైన పంటలు, ముంపుకుగురవుతున్నాయి ఇరిగేషన్, డ్రైనేజీ, రవాణా తదితర ప్రభుత్వసంస్థలన్నింటికి భారీ నష్టాలు జరుగుతూనే వున్నాయి. ముంపుపల్ల వీటూ 800 కోట్ల విలువైన ఆస్తులు నష్టం జరుగుతుందని నిపుణుల అంచనా. సహాయ కార్యక్రమాలకు, తక్షణ మరమ్మత్తులకు ఏటా కోట్లాదిరూపాయలు ఖర్చుచేయటం తప్పనిసరి అవుతూనేవుంది. ఈ వరదలను నిరోధించుకుంటే ఏటా 10 లక్షలట్లన్నుం డాన్లం అడగంగా ఉత్పత్తి అవుతుందని నిపుణుల అంచనా.

అదిలో 10 లక్షల ఎకరాలు సాగువిస్తీర్ణం మాత్రమే కలిగిన కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలు నేడు 24 లక్షల ఎకరాలకు పెరిగింది. ఈ పెరుగుదల క్రమంగా కొల్లేరు పరీవాహక ప్రాంతంలోని పల్లపు ప్రాంతాలకు, సముద్రతీరప్రాంతాలకు, యితర పల్లపు ప్రాంతాలకు విస్తరించింది. పల్లపుప్రాంతాలకు విస్తరించినకొలది మురుగు సమస్య తీవ్రమవుతూనేవచ్చింది. పెరుగుతున్న సాగుకు అనుగుణంగా మురుగుపారుదల వ్యవస్థను అభివృద్ధిపరచవలసిన భార సరాన్ని అందుకు అవసరమైన పథకాలను నిపుణులు సూచిస్తూనే వున్నారు. 65లో మిత్రాకమిటి, ఆ తరువాత డా॥ కె.యల్. రావు, 78లో డా॥ జె. ఎల్. ముర్రే, యిటీవల డా॥ శివరామకృష్ణయ్య వంటి ప్రముఖ ఇంజనీర్లు ఈ సమస్యను సమూలంగా అధ్యయనం చేసి సమగ్రమైన పథకాలు రూపొందించారు. అవన్నీ కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అలక్ష్యానికి గురయ్యాయి. కొన్ని పనులు నిర్వహించినా ఏపథకాన్ని సమగ్రంగా అమలుపరచలేదు. రైతాంగం వద్ద వసూలుచేసిన డ్రైనేజీ సెస్సు సైతం పూర్తిగా యిందుకు వినియోగించలేదు. సమగ్రపథకాలు అమలుపరచటంద్వారా నష్టాలను నివారించుకొనవచ్చు. మరమ్మత్తుల, సహాయకార్యక్రమాల భారం తగ్గటంతోపాటు, పెరిగే అదనపు దిగుబడివల్ల ప్రజల, ప్రభుత్వ ఆదాయాలు పెరుగుతాయి. వీటిని గమనంలోకి తీసుకొని కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రివ ప్రణాళికా కాలాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకొని వరదల నివారణకు సమగ్ర పథకాన్ని అమలుపరచడం అవసరం.

నేడు ఖరీఫ్ వ్యవసాయ తరుణం గడచిపోతున్నప్పటికీ ఉప్పెన, తుపాను దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో రైతాంగం వ్యవసాయం సాగించటానికి అవసరమైన సహాయం అందక దిక్కుతోచని స్థితిలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసే ప్రకటనలకు శ్రేణులకు పొంతనలేకుండా వుంది. అంతులేని నష్టాలకు గురైన రైతాంగానికి ప్రకటించినదే అరకొర సహాయం కాగా, అవీ ఆచరణలో అందటంలేదు. ముతాకుమ్ములాటలతో నిమగ్నమై రైతాంగంగోడు పట్టించుకోకుండా నిమ్మకునీరెత్తినట్లు ప్రవర్తిస్తోంది. ఈ స్థితిలో రైతాంగానికి తమ సమస్యలు పరిష్కరించుకొనేటందుకు సంఘటిత పోరాటారే శరణ్యం.

(21వ పేజీ తరువాయి)

చెట్లను బలికించుకోవాలి. అందువల్ల తోట చెట్ల పెంపకం వీలును బట్టి 8 లేక 4 వాయిదాలుగా ప్రారంభించాలి. ఒకేసారి అన్ని చెట్లలో మొదలుపెడితే పెట్టుబడి, బెట్టునష్టయంలో నీరుపోసి మొక్కలను బలికించుకోవటం ఒక సమస్యగా మారుతుంది.

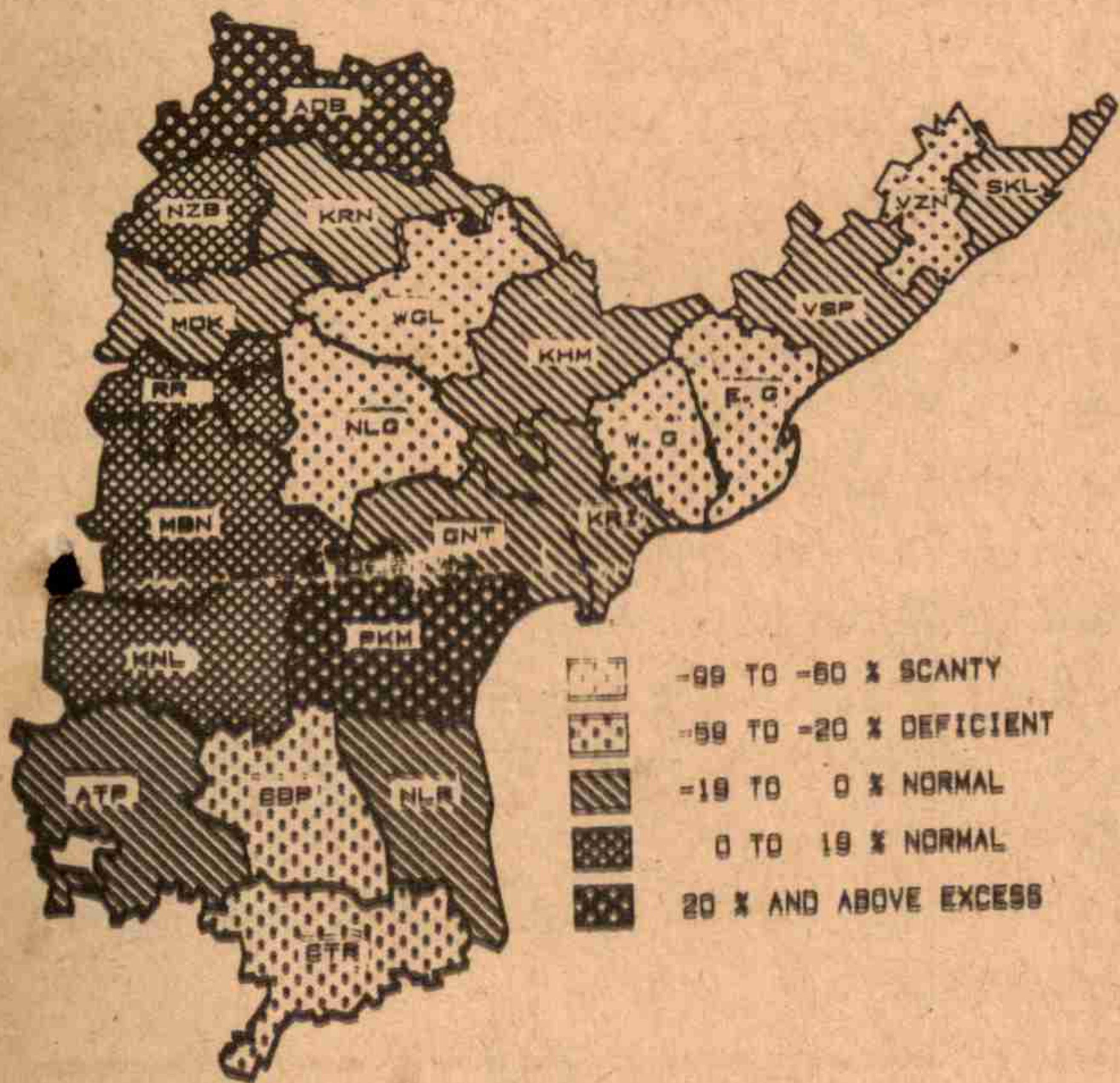
పై సూచనలను ఒకేసారి ఆచరించటం సాధ్యంకాకపోవచ్చు. సాధ్యమైనన్ని సూచనలను వీలునుబట్టి ఆచరించిరే, అకాలపరిస్థితులను తట్టుకొనటానికి వర్షాధార ప్రాంత రైతులకు వుపయోగపడతాయి.

ఒక్కొక్క రాయి తీస్తుంటే కొండయినా కరుగుతుంది

రాష్ట్రంలో వర్షాభావ పరిస్థితి

రాష్ట్రంలో గత రెండుమాసాలుగా తీవ్రవర్షాభావ పరిస్థితి ఏర్పడింది. సాధారణవర్షాపాతంకన్నా తక్కువ వర్షాలు కురిసాయి. నదీపరివాహక ప్రాంతాల్లో వరదనీటి సరఫరా తగ్గిపోయింది. జులై ఆగస్టు మాసాల్లో వర్షాలు కురియనికారణంగా ఆందోళనకర పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ వర్షాభావం ఇలాగే కొనసాగితే కాలువలక్రిందనున్న వ్యవసాయపంటలతో పాటుచెరువులు, కుంటలు క్రిందపంటలు దెబ్బ తినే ప్రమాదంవుంది. రాష్ట్రంపై నైరుతిచతుష్పవనాల ప్రభావం తక్కువగా వుండటంవల్ల గతరెండుమాసాలుగా వర్షాలు కురువకున్న పొయగురాష్ట్రాలలో సమృద్ధిగాపడిన వర్షాలువల్ల రాష్ట్రంలోని నదీ పరివాహక ప్రాంతాలకు వరదనీరు సరఫరా అయ్యింది. ఈ వరద నీటిపుణ్యమా అనిజలాశయాలలో నీటిమట్టాలు క్రమంగా పెరిగాయి.

అయితే! వర్షాభావ పరిస్థితి మూలంగా జలశయాలలోని

నీటిని వ్యవసాయ, విద్యుత్ రంగాల అవసరాల నిమిత్తం అత్యంత పొడుపుగా వినియోగించాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఇప్పటికే రాయలసీమలోని తె.సి. తెనాలికు నీటి కొరత విపరీతంగా ఏర్పడింది. తుంగభద్రనది నీరు లేక బోసిపోయి వుండుటంవల్ల కాలువక్రిందనున్న రెండు లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు ప్రమాదకర పరిస్థితిలో పడింది. నాగార్జునసాగర్ క్రింద వేలాది ఎకరాల నాయమళ్ళు ఎండిపోయాయి.

గత రెండు మాసాలలో కోస్తాఆంధ్రలో సాధారణవర్షపాతం కన్న 20 శాతం తక్కువ వర్షాలు కురిశాయి. రాయలసీమలో 21

శాతం తెలంగాణాలో 4 శాతం తక్కువ వర్షాలుకురిశాయి. చిత్తూరులో 42 శాతం, ప॥గోదావరి 45 శాతం, విజయనగరం 38 శాతం, వరంగల్ 38 శాతం, ఆదిలాబాద్ 38 శాతం, నల్లగొండ 25 శాతం, తూ॥గోదావరి 29 శాతం, తక్కువ వర్షపాతం నమోదు అయినట్లు ప్రభుత్వవర్గాలు తెలిపాయి.

పరిస్థితి ఇలాగే కొనసాగితే రాష్ట్రంలో దుర్భిక్షపరిస్థితి ఏర్పడే ప్రమాదముంది,

(4వ పేజీ తరువాయి)

ప్రాథమికసహకారసంఘాలకు కూడా యిది వర్తిస్తుందని చెప్పబడింది. సహకార చుణాల రద్దులో 50% కేంద్రం భరిస్తుందని, మిగిలిన 50% రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు భరించాలని చెప్పింది.

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాను ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానం చేయలేదనీ, అందువల్ల ఈ భారం తాను భరించనని అమలు పర్చటానికి నిరాకరిస్తోంది. ఎన్నికల ప్రణాళికను సాకుగా చూపిస్తున్నప్పటికీ, తాను ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానం చేసి నట్లుగా నీటి తీరువాను తగ్గించలేదు. ఎన్నికల ప్రణాళికలో చెప్పక పోయినా బస్ చార్జీలు పెంచింది. వాదనకొరకు ఏమి చెబుతున్నప్పటికీ యివన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క రైతాంగ వ్యతిరేక స్వభావానికి ప్రతిబింబం మాత్రమే. మన రాష్ట్రంలో దీర్ఘకాలంగా రైతాంగం యావత్తూ కరువులు, వరదలు, చీడపీడలకు నేడు పెను తుపానుకు నష్టపడివున్న స్థితిలో అసంబద్ధమైన వాదనలతో కాలయాపన కాసియకుండా కేంద్రంతో సంప్రదించి చుణాల రద్దు పథకాన్ని సహకారరంగానికి కూడా వర్తింది తిరిగి రైతాంగానికి చుణాలు అందించవలసిన కర్తవ్యం రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై వున్నది.

రైతులు ఎదుర్కొంటున్న పలుసమస్యలపై సలహాలు ఇచ్చేందుకు వచ్చే సంచికనుండి ప్రశ్నలు-జవాబులు శీర్షికను ప్రవేశపెడుతున్నాం. రైతులు తమ సమస్యలను ఈక్రింది చిరునామాకు స్పెషియల్ 15వ లేడిలోపు పంపించగలరు.

ఎ డి టి ర్

“రైతువాణి”,

రైతు సంఘం కార్యాలయం

గవర్నరుపేట,

విజయవాడ-2

ఔషధం కానిది అవనిలో లేదు

పంపు పెట్టే ఇబ్బందులు

(23వ పేజీ తరువాయి)

నుండి ఎత్తు కనెక్షన్ సక్రమంగా ఉండాలి.

10. చేయవలసినవి : చేయకూడనివి :

1. పంపు ఎటు తిరుగుతుందో చూచుకోవాలి.
2. అన్ని బోల్టులు, నట్లు గట్టిగావున్నాయో లేదో చూడాలి.
3. పని చేసేటప్పుడు వచ్చే శబ్దంలో మార్పుంటే మోటారును ఆపాలి. తిరిగి అడించేముందు పూజ్ సరిగా వుందో లేదో చూడాలి.
5. బావిలో నీటిమట్టం పెరిగితే డెలివరీ వాల్వు కొద్దిగా మూయాలి.
6. కేసింగుగాని, బేరింగుగాగాని అతిగా వేడెక్కితే మోటారును ఆపాలి. అందును కారణమేమిటో తెలుసుకోవాలి.
7. ఉత్పత్తిదారులనుంచి వచ్చిన కాలనియమం ప్రకారం పంపు సెట్టుకు ఆయిల్ వేస్తూ వుండాలి (లూబ్రికేట్ చేయాలి).

8. స్టార్టరు ట్రిప్పయినా లేక తరచూ ట్రిప్పవుతున్నా, దానిమీది అమరికను (ఎడ్జెస్టుమెంటు) ను మార్చగూడదు. సమర్థుడైన మెకానిక్ నుగాని, ఎలక్ట్రిషియన్ నుగాని పిలిచి చూపించాలి.

9. పూజ్ వైరు సైజు మార్చకూడదు.

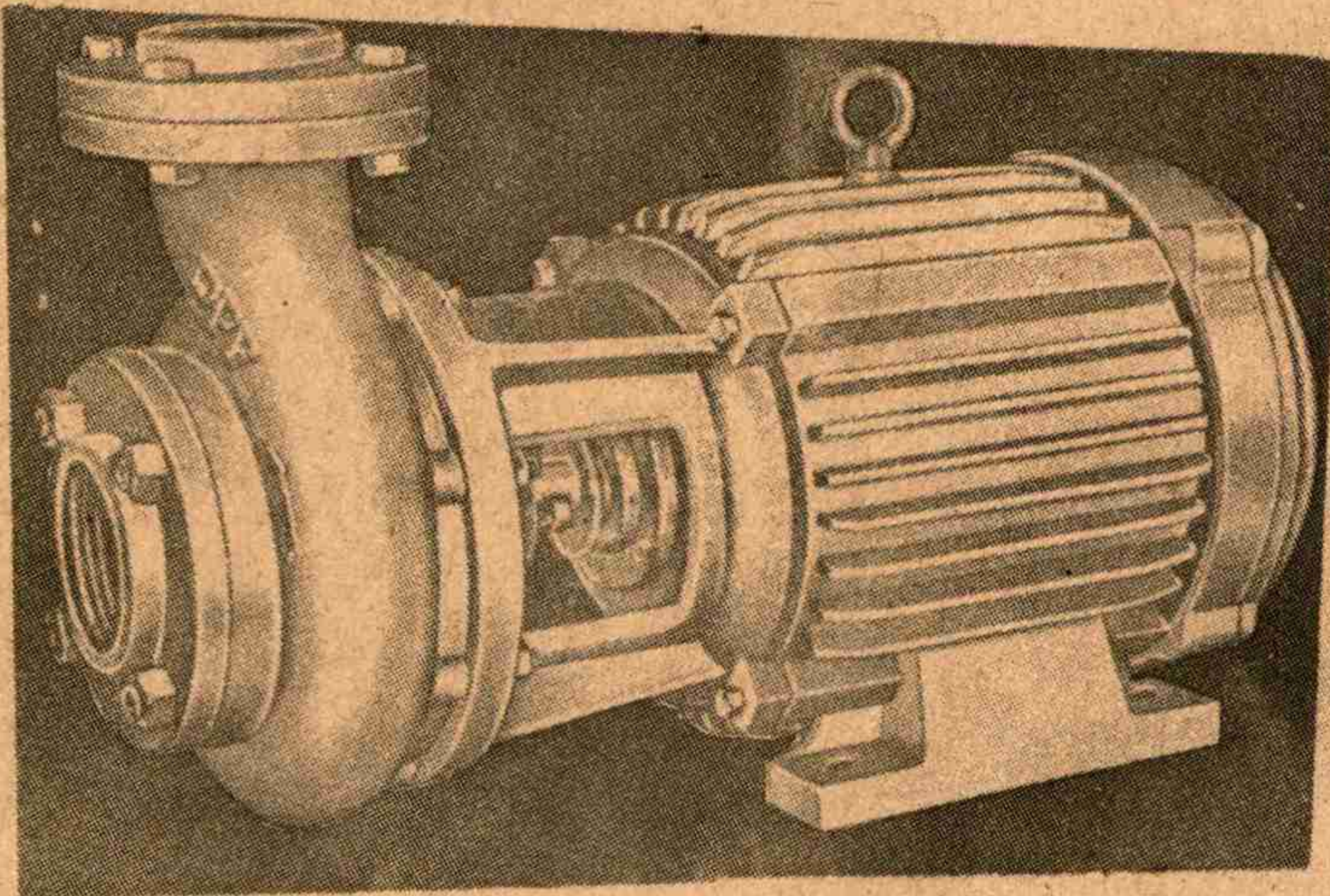
10. ఎత్తుకు నీటిని పోయడానికి తగిన సెట్టును మీరు కొని వుంటే డెలివరీ పైపు దిగువ భాగాన నీటిని తీయటాన్ని పంపులను ఏర్పాటుచేయకూడదు.

11. పంపులో నీరులేకుండా ఎక్కువకాలము నడుపకూడదు. దీనివల్ల గ్లాండు పేకింగ్ లేదా నీలు దెబ్బతింటుంది.

12. గ్లాండులో నుండి కారిపోయే నీటిని పూర్తిగా ఆపటానికి గ్లాండు ప్యాకింగ్స్ కు అతిగా బిగించకూడదు. గ్లాండు నుండి కొద్దిగా నీరు కారుతూ వుండటం మంచి సూచన. దానివల్ల యాంటిక్ వారిపిడి తగ్గి ప్యాకింగ్స్ ఎక్కువ కాలం మన్నుతాయి.

డి.పి.యఫ్., మోనోబ్లాకు పంపు సెట్టు

75 సంవత్సరముల అనుభవముతో తయారుచేయబడుచున్న ఏకైక మేలైన పంపు సెట్టు డి.పి.యఫ్., పంపు సెట్టు

IS 9079

డి.పి.యఫ్., మోనోబ్లాకు పంపు సెట్టు

నమ్మకముగా మీ పొలమునకు కావలసినంత నీరు ఎల్లప్పుడూ

సరఫరా చేయుటకు మీరు విశ్వసించదగ్గ పంపు సెట్టు

తయారీ దారులు : డి.పి.యఫ్., ఎలక్ట్రికల్స్, కోయంబత్తూరు.

అధరైజుడ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ : రామకృష్ణ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ

ఫోను నెం. 76985

పార్కురోడ్డు

:: విజయవాడ-520 001

ఎలాంటి భూములలో తోటలు వేయవచ్చు?

—ప్రకాశ్

ఇటీవల రైతులు మామిడి, దానిమ్మ, జామ, రేగు లాంటి తోటలు వేయటానికి ఉత్సాహం చూపుతున్నారు. అయితే ఇలా తోటలు వేయటానికి ఏలాంటి భూములు అనువైనవి తెలుసుకోలేక సరియైన భూమిని ఎన్నుకోలేక కొంతమంది రైతులు నష్టపడిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.

మురుగునీరు బాగాపోయి, ఒకమోస్తరు లోతైన (3నుండి 4అడుగులు) తేలికరకం ఎర్రభూములు లేదా ఏ ఇతర భూములు తోటలు వేయటానికి అత్యంత అనుకూలం, మురుగునీరు సరిగా పోని, చవిటిభూములు తోటల పెంపకానికి పనికిరావు. కనీసం నాలుగు అడుగుల లోపల చట్టుబండ లేక బండరాళ్ళు లేదా ఇతర రాళ్ళువంటివి ఉండకూడదు. ఇలా ఉన్న భూములలో తోటలు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ వేయకూడదు.

ఒకవేళ నల్లరేగడి భూములలో తోటలు వేయవలసివస్తే, వర్షాకాలంలో మురుగునీరు వెంటనే పోవటానికి 3-4 అడుగులలోతు మురుగునీరు కాల్వలను విధిగా ఏర్పాటు చేయాలి.

తోట వేసేముందు, భూమిలోని లోపాలను కనుగొని తగు యాజమాన్య పద్ధతులు అవలంబించటానికి, మట్టి నమూనాలను గొయ్యి పైనుండి కనీసం 3 అడుగులలోతు వరకు సేకరించాలి. ఎత్తల్లాలు లేకుండా చదునుగాఉన్న భూములలో ప్రతి రెండు ఎకరానికి ఒక గొయ్యి సరిపోతుంది. ఎత్తుపల్లాలు ఉన్నచో, ఎత్తు పల్లాలనుబట్టి అవసరమైనన్ని బ్లాకులుగా భూమిని విభజించాలి. ఇలా విభజించిన ప్రతి భాగంనుండి ఒక గొయ్యిత్రవ్వ మట్టి నమూనాలను సేకరించాలి.

ప్రతి గొయ్యినుండి మట్టి నమూనాలను సేకరించేటప్పుడు రంగు, ఇతర భౌతికంగా అగుపించే తేడాలపల్ల వివిధ పొరలను గుర్తించవచ్చు. ప్రతి పొరనుండి విడిగా మట్టి నమూనాను సేకరించాలి. మొదట క్రింద పొరనుండి మొదలుపెట్టి పైపొరవరకు క్రమంగా మట్టి నమూనాను సేకరించాలి. ప్రతి పొరమందం పైనుండి మొదలుపెట్టి ఒక దర్జీ(టైలరు)చేపుతో కొలిచి గుర్తించి మట్టి నమూనాతో వ్రాయాలి. గొయ్యిలో ఇలా వివిధ పొరలను గుర్తించ వీలులేని సందర్భాలలో పై 3 అంగుళాలనుండి ఒక శాంపిలు, 3-12(అడుగు) అంగుళాలకు రెండవ శాంపిలు, 1-2 అడుగులమధ్య మూడవ శాంపిలు, 2-3 అడుగులమధ్య నాల్గవ శాంపిలు తీయవచ్చు. ఇలా సేకరించిన వివిధ నమూనాలను (ప్రతి ఒకటి అరకిలో చొప్పున) వేరువేరు పోలిథిన్ లేదా గుడ్డసంచులలో పెట్టి, సంచిమీద రైతుపేరు, సర్వేనంబరు, గొయ్యిసంఖ్య పొర మందం, చేయబోయే తోట వివరాలు తెలుపుతూ సమీప భూసార

పరీక్షా కేంద్రానికి పరీక్షకు పంపాలి. తోటలో వాడబోయే నీటిని కూడా ఒక శుభ్రమైన సీసాలో సేకరించి పరీక్షకు పంపాలి.

తోటలువేసేముందు తగునీటివసతిని ఏర్పాటుచేయాలి. దీని వల్ల ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. భూమిలోపల చవిటిపొరలున్న సందర్భాలలో కనీసం 4 అడుగులలోతువరకు 3x3 అడుగుల గొయ్యినిత్రవ్వ దానిచుట్టిని తీసివేసి ఎర్ర, నల్లమట్టిని సమపాళ్ళలో కలిపి, విశువులపెంటతో కలిపిగొయ్యిని నింపాలి. దానిలోని మట్టి స్థిరపడిన తరువాత తోటమొక్కలను నాటవచ్చు.

రాష్ట్రాలోకో కార్మికులపై లాఠీచార్జి

రాష్ట్రంలో మూతబడిన పరిశ్రమలను ముఖ్యంగా ఎ. పి. కార్పెడ్స్, రాయలసీమా పేపర్ మిల్స్లను తిరిగి తెరిపించాలని డిమాండ్ చేస్తూ వేలాదిమంది కార్మికులు సి.ఐ.డి.యు. పిలుపునందు కొని ఈనెల 30వ తేదీ సచివాలయంముందు పికెటింగ్ జరిపారు. రాష్ట్రంలో వేలాది పరిశ్రమలు మూతబడివున్న కారణంగా నెల కొన్న దయనీయ పరిస్థితిని ప్రజల, ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడానికి శాంతియుతంగా పికెటింగ్ జరుపుతున్న కార్మికులపై పోలీసులు విచక్షణా రహితంగా లాఠీచార్జి జరిపారు. ఇందులో అనేకమంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. మహిళలను నడిబజారులో అసభ్యంగా కించపర్చడం జరిగింది. అనేకమందిని అరెస్టు చేశారు. సమస్యల పట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించాల్సిందిపోయి. ఈ విధంగా పైశాచికలాఠీచార్జికి పూనుకోవడం, అరెస్టులుచేయడం ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘంరాష్ట్రకమిటీ ఖండిస్తున్నది. నిర్బంధంవ్యాప్తప్రజాపోరాటాలను అణచివేయాలని ఆశించడం భ్రమ. ప్రభుత్వ కార్మికవర్గ వ్యతిరేక విధానాలకు ఇది నిదర్శనం. ఇప్పటికైనా విజ్ఞతతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సమస్యలను పరిష్కరించేందుకు ముందుకు రావాలని కోరుతున్నాం.

కార్మికవర్గ సమస్యలను ముందుకు తీసుకువెళ్ళే ఆశయంతో పికెటింగ్ జరిపిన కార్మికులను, వారికి నాయకత్వం వహించిన సి.ఐ.డి.యు. కార్యదర్శివర్గం అభినందిస్తున్నది. రానున్న కాలంలో తమ సమస్యల పరిష్కారానికి మరింత దీక్షతో పోరాటాలు కొనసాగించగలరని కార్యదర్శివర్గం కోరుతున్నది. ఈ సందర్భంగా జరిగిన లాఠీచార్జిపై న్యాయవిచారణ జరపాలని డిమాండ్ చేస్తున్నది.

అడ్డెడు వడ్ల ఆశకుపోతే తూమెడు వడ్లు కొట్టుకుపోయే

అప్పల వలయంలో గ్రామీణ రైతాంగం

(15వ పేజీ తరువాయి)

పై వివరాలను చూసినట్లయితే ఒక విషయం స్పష్టమవుతున్నది. మొత్తం అప్పలలో 91 వంతులు (75 శాతం) బ్యాంకుల నుండి తీసుకొన్నవే. రెండు, మూడు దశాబ్దాల క్రితం రైతులు ఎక్కువగా ప్రైవేటు వడ్డీ వ్యాపారుల (సావుకార్ల నుండి, వృత్తి రీత్యా వడ్డీ వ్యాపారం చేసేవారి నుండి, అప్పలిచ్చే భూస్వాముల నుండి) నుండి అప్పలు తెచ్చుకొనేవారు. అప్పటిలో సంస్థాపరమైన పరపతి సౌకర్యం చాలా తక్కువ ఉండేది. అంటే రైతుల "మిగులు" ఉత్పత్తిని ప్రైవేటు వ్యక్తులు వడ్డీ రూపంలో స్వాహా చేసేవారు. ప్రస్తుత పరిస్థితిని చూసినట్లయితే ఆ స్థానాన్ని ప్రముఖంగా బ్యాంకులు, ప్రభుత్వమే ఆక్రమించినట్లు కనబడుతుంది. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో సర్వత్రా జరిగే కేంద్రీకరణలో భాగంగానే అప్పల వ్యవస్థ కూడా కేంద్రీకృతమయింది. రైతులు ప్రయివేటు వడ్డీ వ్యాపారుల చేతిలో నుండి బ్యాంకుల చేతిలో చిక్కుకొన్నారు. ప్రభుత్వాలు పూర్వం రైతుల నుండి 'మిగులు'ను శిస్తు రూపంలో లాగేసుకొంటే, నేడు 'వడ్డీ' రూపంలో రైతుల నుండి 'మిగులు'ను లాగేసుకుంటానికి ప్రయత్నం జరుగుతుంది. భారత దేశంలాంటి వెనుకబడిన దేశంలో పాలకవర్గాలు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను పెంపొందించేందుకు చేస్తున్న విధానాలు, కుట్రల దుష్ఫలితమే రైతులు నేడు ఈ అప్పల ఊరిలో కూరుకుపోవడం.

నేడు రావినూతల గ్రామంలో చాలామంది రైతులకు ఉన్న ఆస్తులకు మించి అప్పలున్నాయి. లోను కన్వర్షన్లు రాకుండా ఉన్నట్లయితే భూములలో 91 వంతులు జప్తు చేయబడి పరిస్థితి మరింత దారుణమయ్యేది. అయితే మరోప్రక్క ఈ కన్వర్షన్స్ వల్ల "ఇంకా సాగుచేదాం. పండినంత పండుతుంది. లేక కపోలే అప్పుడే ఎటూ బ్యాంకులో, ప్రభుత్వమో భూమిని, బంగారాన్ని జప్తు చేసుకుంటారు" అన్న మొండి ధైర్యం కూడా చోటు చేసుకుంటోంది. అంతేకాక అప్పలను రీషెడ్యూల్ చేయడం వలన రైతులకు తాత్కాలికంగా కొంత వెసులుబాటు వస్తున్నమాట నిజమేనని అప్పలు పేరుకుపోయి వడ్డీలు పెరుగుతున్నాయి.

ఈ ప్రాంతంలో పంటల మార్పిడి అవసరం అంటున్నార శాస్త్రజ్ఞులు. పెద్ద మొత్తాలలో పెట్టుబడులు అవసరమైన ప్రత్తి పంటకన్నా తేలికపాటి పంటలు వేసుకోవచ్చుగదా అనే సలహాలు వచ్చాయి. అయితే రైతులకు మాత్రం చేరుతేనగ, వరిగే పంటలువేసే దానికి దానికి, కుటుంబ ఖర్చులకు సరిపోతుంది, మరి అప్పలు తీరేదెట్లా - అనే సమస్య ఎదురవుతుంది. తక్కువ ఆదాయం వచ్చే పంటలువేసి పేరుకుపోయిన అప్పలను తీర్చే అవకాశం లేదు కనుక ఏదీఏమైన ప్రత్తినేవేయాల, అప్పలుతీరి బాగుపడితే బాగుపడతాం అన్న ఆలోచన కలుగుతుంది. యుద్ధరంగంలో కత్తువు ముట్టడిలో ఇరుక్కొన సెనికుడు విజయమో,

వీరస్వర్ణమో (నరకమో) అని పోరాడినట్లుంది. ఈ గ్రామరైతుల పరిస్థితి. అయినా మరోప్రక్క ప్రత్తిపంటమీద పెట్టుబడులు పెట్టడానికి రైతుల్లో విపరీతమైన భయం లేకపోలేదు. "తీరా అపోసపో తెచ్చి పెడతామనుకో, పండుతుందన్న గ్యారంటీలేదు. మళ్ళీ పంటలుపోయి ధరలు లేకపోతే ఏమవుతాం?" అనే భయంపట్టి పీడిస్తోంది.

ఇటీవల గ్రామస్థులకి అప్పుపుట్టడం గగనమైపోయింది. సొసైటీనుండి అప్పలు పుట్టకపోవడంవలన, ప్రైవేటు అప్పలు అరుదై పోవడంవలన, ఎరువులు, మందులకొట్లవాళ్ళు అప్పుపెట్టకపోవడంవలన వ్యవసాయంలో పెట్టుబడిపెట్టడం బాగాతగ్గిపోయింది. 1988 నుండి కిరాణావ్యాపారస్తులుకూడా అప్పుమీద సరుకు ఇవ్వడం లేదు.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, చీడలు, ఫలితంగా పంటల వైఫల్యం ధరలులేకపోవడం, అప్పలు పెరిగిపోవడం, అనే ఈ విషవలయం నుండి రైతులు బయటపడగలరా, ఈ అప్పలను తీర్చడం రైతులకు సాధ్యపడతుందా అనే ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడం తేలికకాదు. అయితే ఈ సమస్యకు పరిష్కారమార్గం పంట పూర్తిగా నష్టపోయిన సీజన్లకు బుఱాలు పూర్తిగా మాపిచేయడమే. అన్ని సమస్యల్లోకల్లా అప్పు సమస్య రైతులకు అత్యంత ప్రధాన సమస్య అయింది. బ్యాంకుల్లో కుదువబెట్టిన బంగారాన్ని బ్యాంకు అధికారులెలం వెయదాన్ని నిరోధిస్తూ గ్రామ ప్రజలు పెద్దయెత్తున ఆందోళనకు దిగారు. ప్రత్తిరైతుల ఆత్మహత్యల తేకలు ఢిల్లీలో ప్రతిధ్వ్యించాయి. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రత్తిరైతుల రుణభారాన్ని తగ్గించేందుకు చర్యలు తీసుకొంటామన్నాయి. నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం 10,000 రూపాయల వరకు పున్న రుణాలను మాపిచేస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి అమలుపరిచే ప్రత్తిరైతాంగంలో చాలామంది ఆ అప్పల పూడి నుండి బయటపడినట్లువుతుంది.

(18వ పేజీ తరువాయి)

నాలు చేయడం జరిగింది. వ్యవసాయ పనిముట్లు, ఎరువుల పంపిణీ, సహకార సంఘాల స్థాపనాచర్యకత, రుణసౌకర్యాల పెంపుదల మొదలగు సమస్యలురూడ చేపట్టబడినాయి. ఏర్పా, తాలూకా స్థాయిలో రైతుసంఘాలు ఏర్పడి సభలు జరుపుకొన్నాయి. ధనిక రైతు కుటుంబాలకు చెందినవారు, 'పెద్దరైతులు' ఈ సభల్లో ఎక్కువగా పాల్గొనడం జరిగింది. కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి డెల్టాలలో న్యాయవాదులు, బ్రాహ్మణేతరోద్యమ నాయకులు, రైతు పెద్దలు, విద్యావంతులు, 'రైతు మన సర్వము'న్న కాంగ్రెస్ నాయకులు కొంతమంది రైతుసంఘాలను ఏర్పరచడంలో చొరవజూపారు. ఆ విధంగా ఆంధ్రలో రైతులలో కడలిక జాతిమోద్యమ చైతన్య ప్రసవంలో భాగంగా మొదలయింది.

భారత దేశంలో సేద్యంచేస్తున్న భూమి కమతాలు - విస్తీర్ణం పట్టిక

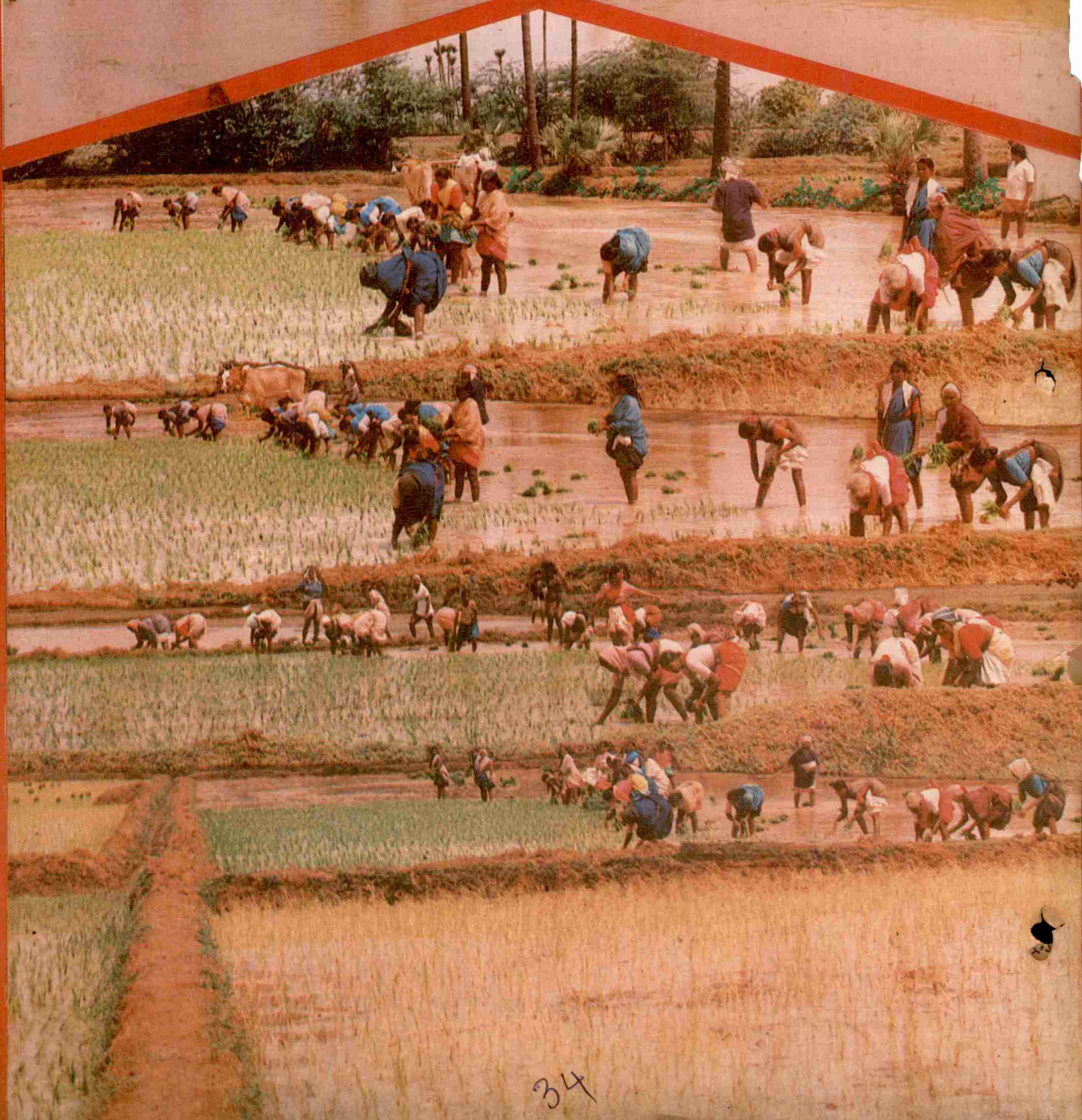
సాగుచేయబడుతున్న మొత్తం కమతాల విస్తీర్ణం-లక్షల్లో				సాగు చేయబడుతున్న విస్తీర్ణం లక్షల ఎకరాల్లో				వగలు విస్తీర్ణం.
70-71	75-76	80-81	85-86	70-71	75-76	80-81	85-86	85-86
మొత్తం 382.0 (2.5ఎకరాలు) (31.0)	445.2 (50.0)	501.2 (56.6)	567.5 (58.1)	359.6 (9.0)	432.4 (10.7)	487.5 (12.1)	533.5 (13.2)	0.94
పన్నీ కాలు 134.3 (5-5ఎకరాలు) (18.9)	147.5 (18.1)	160.7 (18.1)	178.8 (18.3)	476.2 (11.5)	516.2 (12.8)	570.5 (14.1)	630.5 (15.8)	3.58
మి మిడియం 106.8 (5-10ఎకరాలు) (15.6)	116.7 (14.9)	124.5 (14.0)	132.5 (13.5)	741.0 (18.5)	801.0 (19.9)	855.8 (21.2)	904.7 (22.3)	6.81
అధ్యతరగతి 79.3 (10-25ఎకరాలు) (11.2)	88.1 (10.0)	80.7 (9.1)	79.2 (8.1)	1191.5 (29.7)	1225.8 (30.4)	1193.9 (29.6)	1037.6 (28.7)	14.67
అధిక వర్గం 27.7 (25-ఎకరాలు అపైన) (3.9)	24.4 (3.0)	21.7 (2.1)	19.3 (2.0)	1236.4 (30.0)	1058.8 (26.2)	931.4 (23.0)	819.7 (20.2)	42.48
మొత్తం 71.0 (100)	81.5 (100)	88.8 (100)	97.7 (100)	4004.8 (100)	3787.3 (100)	4045.8 (100)	4048.3 (100)	1.68

(బ్రాకెట్లలో ఉన్న అంకెలు సాగు చేయబడుతున్న భూమి మొత్తం శాతంను సూచిస్తాయి.)

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సేద్యం భూమి వివరాల పట్టిక

భూకమతాల శాతం			సాగుచేస్తున్న భూమి శాతం			
	75-76	80-81	86-87	75-76	80-81	86-87
పచ్చని (0-2.5 ఎకరాలు)	46.6	51.6	54.2	9.3	13.2	14.5
పచ్చని (2.5-5ఎకరాలు)	20.5	21.6	20.8	12.8	16.8	17.3
పచ్చని (5-10ఎకరాలలోపు)	77.1	73.2	75.0	22.1	30.0	31.8
పచ్చని (10-25 ఎకరాలు)	17.4	15.8	15.2	20.8	22.7	24.0
పచ్చని (25 ఎకరాలు అపైన)	12.3	8.8	8.0	32.3	27.8	27.3
అధిక (25 ఎకరాలు అపైన)	2.4	2.1	1.8	24.8	19.5	16.9
మొత్తం	14.7	10.9	9.8	57.1	47.3	44.2

Rvvo1 A 102

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	RVV01A 102
పుస్తకం పేరు	రేనువాణి
తారీఖు	22/8/23
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	36
పెద్ద సైజు పేజీలు	16, 17
ఖాళీ పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Sandhya
పేజీలు విడదీసినది	Sandhya
సోన్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	Amrutha
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
సోన్ చెయ్యబడింది	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	good